Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 47 (1918) 1986 LAPKRITIS-NOVEMBER 18 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Bėgimas nuo pavardės

Žmogų juk reikia kaip nors pavadinti — kitaip negalėsi atskirti vieno nuo kito. Kol šioje žemėje buvo tiktai keletas žmonių, jų pavadinimas nebuvo problema, bet kai ilgainiui atsirado tūkstančiai ir milijonai, pasidarė sunkiau atskirti vieną nuo kito individualiais pavadinimais. Istorikai sako, kad senovėje užteko tik vardų. Ir šaunieji Lietuvos karaliai bei kunigaikščiai turėjo tiktai vardus – Mindaugas, Gediminas, Kęstutis, Algirdas, Vytautas . . . Ilgainiui to neužteko: kai atsirado keli Vytautai, Algirdai, Kęstučiai, prireikė ir pavardžių, kad būtų galima atskirti įvairius Vytautus, Kęstučius . . . Susidarė labai įvairi ir plati vardų bei pavardžių sistema, kuri vartojama ir šiandieną visame civilizuotame pasaulyje. Jame nesudaro išimties ir Lietuva. Neseniai joje yra išleistas plačios apimties veikalas "Lietuvių pavardžių žodynas", kuriame surašytos lietuvių šeimų pavardės. Iki šiol yra išėjusi pirma veikalo dalis, apimanti pavardes nuo A iki K. Galimas dalykas, netrukus pasirodys ir antroji dalis. Tasai leidinys rodo labai didelį lietuvių pavardžių įvairumą, susiformavusį per ištisus šimtmečius. Ne visur aiški tų pavardžių kilmė, bet išryškintas formų įvairumas bei jų kaita.

PAVARDĖ paprastai yra asmens liudijimas, rodantis jo kilmę bei tautybę. Mokantis keletą kalbų gali lengvai įžvelgti pavardėje žmogaus tautybę, ypač Europoje. Tai palengvina orientaciją bei komunikaciją, nes ir be klausinėjimo galima sužinoti asmens tautybę. Tik sudėtingais atvejais neįmanoma to padaryti, ypač kai pavardė yra perėjusi kaitos procesą. Pvz. grynai lietuviškose pavardėse lengva įžvelgti lietuvį, bet sudarkytose-suslavintose ar sugermanintose pavardėse jau sunkiau matomas lietuvis, ypač kai nėra lietuviškos galūnės. Aplamai, mūsų tautos pavardžių istorijoje atsispindi tautos praeitis. Suslavintos ar sugermanintos pavardės rodo kaimyninių tautų įtaką, jų agresyvumą, privertusį naikinti lietuviškas pavardes. Vakarų Lietuvos tautiečiai, nešę germanišką jungą, buvo priversti germaninti ir lietuviškas savo pavardes, o Rytų Lietuvos gyventojai, patyrę ilgą rusų ir lenkų priespaudą, privalėjo jas slavinti. Paguoda bent ta, kad ne visų lietuvių pavardės buvo sudarkytos, nutautintos — dalis pavardžių išliko grynai lietuviškos iki šių dienų, nepaisant visų priespaudų. Vieni galbūt turėjo pakankamai drąsos bei sąmoningumo pasipriešinti svetimom įtakom, kiti — pakankamai laimės.

KADANGI asmens pavardė yra tautinė bei kilminė žymė, kiekvienam svarbu turėti nesudarkytą pavardę. Tais atvejais, kai pavardė yra sudarkyta, nulietuvinta, reikia bėgti nuo jos, nors tai būtų ir sena tradicija, t.y. atstatyti jos lietuviškumą. Kreivai sukirptas drabužis pats neišsitiesins — reikia tinkamo siuvėjo rankos. Dėl to labai išmintingai daro tie išeiviai, kurie, atsidūrę svetimuose kraštuose, atlietuvina savo pavardes ir tuo būdu numeta nuo savęs seną, bet svetimą kaukę. Blogai betgi daro tie, kurie darko gražias lietuviškas pavardes, jas anglindami, vokietindami ar kitaip iškreipdami. Tuo būdu jie parodo savo bėgimą nuo lietuviškosios tautybės. Kai iš Valaičio pasidaro Val, iš Vailokaičio Vail, iš Vaitkaus Watt ir panašiai, aiškiai matyti, kad tie išeiviai bėga ne tik nuo lietuviškosios savo tautybės, bet ir nuo savo kilmės. Šiais laikais, kai kultūringi žmonės jieško savo kilmės šaknų, lietuviškos pavardės turėtų išlikti grynos, nesudarkytos, nes tai didelė garbė, liudijanti ištikimybę savo tautai. Bėgimas nuo lietuviškos pavardės yra bėgimas nuo savo tautybės ir nuo savo tautos. Dezertyrais nesididžiuoja nė viena tauta, nes tai gėdingas dalykas. Lietuvių išeivija, kuriai rūpi savosios tautos gyvastingumas, turėtų išsaugoti ne tik savo tautybę, bet ir jos ženklus — lietuviškas pavardes.

Telefonu iš Vienos

Pirmieji Helsinkio akto peržiūros konferencijos žingsniai

J. V. DANYS

Pirmąją savaitę, t. y. lapkričio 1-8 dienomis, padarė savo pareiškimus 35 dalyvaujančių valstybių užsienio reikalų ministeriai. Kanados užsienio reikalų min. J. Clarkas nurodė, kad kas septintas kanadietis yra kilęs iš Rytų Europos, todėl suprantama, kodėl kanadiečiai domisi pagrindinių žmogaus teisių pažeidimu jų tėvų ir giminių kraštuose. Yra kraštas (vardo neminėjo), kuriame yra pažeisti beveik visi Helsinkio akto principai (Afganistanas).

JAV užsienio reikalų min. G. Shultzas, šalia nusiginklavimo klausimų, plačiai kalbėjo ir apie žmogaus teisių pažeidimus. Esą Sov. Sąjungoje įkalinta daug asmenų už pareiškimus, pilnai atitinkančius Helsinkio principus. Tokie pareiškimai Vakaruose nelaikomi nusikaltimais. Įkalintųjų tarpe, šalia rusų, esą daug ukrainiečių, baltiečių, žydų ir kitų tautybių asmenų.

G. Shultzas taip pat kalbėjo spaudos konferencijoje, skirtoje žmogaus teises ginančių organizacijų atstovams. Jis nurodė, visą eilę žmogaus teisių pažeidimų, neminėdamas Sov. Sąjungos vardo.

Žymiausias Austrijos dienraštis "Die Presse" rašė: "Shultzas, prieš pradėdamas kalbą, leido prisegti jam ženklelį su įrašu 'Freiheit fuer Lettland', ir panašų ukrainiečių ženklelį. Taigi nebuvo jokios abejonės apie ką Shultzas kalba".

Antrąją savaitę, pradedant lapkričio 10 d., valstybių delegacijų vadovai darė principinius pranešimus jau uždarose sesijose. Dauguma atstovų duoda spaudos žmonėms savo kalbų tekstus arba santraukas. JAV-bių ambasadorius Warren Zimmerman lapkričio 10 d. pareiškė: "Šimtas tūkstančių sovietų karių įsiveržė ir okupavo suverenią Afganistano valstybę, sulaužydami Helsinkio akto principus. *Toks Sov. Sąjungos akcijos brutalumas primena panašia jėga įvykdytą ir dar neatitaisytą okupaciją trijų nepriklausomų respublikų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos 1940 metais ir jų įjungimą Sovietų Sąjungon".*

Baltiečių Laisvės žygio ekumeninėse pamaldose Vienos miesto Šv. Stepono katedroje Vasario 16 gimnazijos mokinė GABIJA DIAVARAITĖ, dviejų draugių lydima, skaito Šv. Rašto ištrauką Nuotr. LNA

Baltiečių laisvės žygis Austrijoje

"Eins, zwei, drei, Litauen wird frei!" Tai lietuvių šūkis, kuris baltiečių laisvės žygyje Vienoje jaudino austrų širdis ir atkreipė spaudos bei televizijos dėmesį

HARIS LAPAS

1986 m. lapkričio 4 d. 12 v. apie 300 lietuvių, 160 latvių ir 15 estų su vėliavomis bei plakatais susirinkome prie operos rūmų. Žygiavome pačia gražiausia Kaertner gatve iki Šv. Stepono aikštės. Tą saulėtą, nors ir šaltoką, dieną vaizdas buvo puikus: matėsi trijų Baltijos valstybių vėliavos, nešamos tautiškais drabužiais pasipuošusių jaunuolių, JAV ir Kanados vėliavos, o po jų — 5 metrų platumo plakatas "Selbsbestimmung fuer Litauen" (Laisvas apsisprendimas Lietuvai) ir jūra mūsų trispalvių, plakatų, latvių ir keletas estų vėliavų. Garsus ir pagaunantis lietuvių šūkis "Eins, zwei, drei, Litauen wird frei" (viens, du, trys, Lietuva bus laisva) daugybės austrų buvo šiltai priimtas ir paminėtas "Die Presse" dienraščio XI.5 laidos aprašyme.

Kadangi daug mūsų demonstrantų kalbėjome vokiškai, tai susidarė graži ir gyva komunikacija su daugybe austrų žiūrovų. Daugelis austrų su malonumu ėmė mūsų mažas trispalves, balionus su "Freiheit fuer Litauen" (Laisvės Lietuvai) įrašais ir vėliau net buvo sunku atskirti demonstrantus nuo žiūrovų. Po demonstracijos, besikalbant su diem austrų policininkais, jie man tvirtino, kad policijos apskaičiavimu demonstrantų buvo apie 1600 austrų dėka.

Atvykus į Šv. Stepono aikštę, V. Vokietijos ir Šveicarijos žurnalistas A. Klimaitis supažindino demonstracijos dalyvius su Pasaulio baltiečių santalkos pirmininku dr. K. Bobeliu ir su demonstracijos tikslais. Pagrindinę, neilgą kalbą pasakė Europos bei pasaulio krikščionių demokratų unijos vicepirm. ir buvęs Švedijos ministerio pirmininko pavaduotojas Per Ahlmark, primindamas neteisėtą Baltijos valstybių aneksiją bei žmogaus teisių pažeidimą tuose kraštuose.

Demonstracijai pasibaigus, visi suėjome į Šv. Stepono katedrą ekumeninėm pamaldom, kurias laikė vietinis vyskupas, latvių, estų kunigai ir mūsų kun. dr. Vaišvilas bei kun. E. Putrimas.

Tą patį vakarą vokiečių federacinės respublikos televizijos "Heute Journal" (šios dienos įvykiai) programoje apie dvi minutes rodė mūsų eitynes. Matėsi mūsų laisvės reikalaujantys plakatai ir jūra mūsų trispalvių su komantatoriaus paaiškinimais. Taip pat rodė mūsų Vasario 16 gimnazijos šokantį tautinius šokius jaunimą, palydint jų pačių orkestrėliui.

Atgarsiai spaudoje

"Die Presse" lapkričio 4 d. laidoje aprašė Concordia rūmuose įvykusią egzilų spaudos konferenciją ir preiškė: "Pasaulio baltiečių santalka taip pat prisijungė prie Vienoje esančių žurnalistų būrio. Santalkos atstovai teigia, kad jie savo dalyvavimu nori pramušti tą tylos sieną, kuri gaubia Baltijos valstybes. Tyla, kaip minėjo politikas Per Ahlmark, niekad nepadeda nuskriaustam, o tik pavergėjui. Tai ypatingai tinka Baltijos kraštams: tyla padeda Sovietų Sąjungai".

Tas pats straipsnis tęsia: "Toje spaudos konferencijoje dalyvavęs JAV amsabadorius ir delegacijos pirmininkas Warren Zimmerman užtikrino Pasaulio baltiečių santalką, kad JAV delegacija šioje Europos saugumo bei bendradarbiavimo konferencijoje labai aiškiai iškels žmogaus teisių pažeidimus Baltijos kraštuose".

"Die Presse" lapkričio 5 d. laidoje rašė: "Antradienį po pietų baltiečiai ir vėl demonstravo už savo tėvynių laisvę. Baltiečiai, beveik visi šviesiaplaukiai, vokiškais šūkiais išreiškia savo aspiracijas, nors tarp savęs jie daugiausia kalbasi angliškai".

Dienraštis "Kurier" išspausdino Baltijos kraštų žemėlapį, paženklintą spygliuotų vielų kryžiumi su įrašu: "Baltiečių protesto plakatas prieš sovietinę aneksiją". Tas pats laikraštis toliau rašė: "Tarp įvairių žymių disidentų gerai organizuota ir aktyvi Pasaulio baltiečių santalka spaudos konferencijoje reikalauja, kad pagal Helsinkio susitarimų trečiąjį skyrių, laisvas tautų apsisprendimas turi būti įgyvendintas. Todėl Estijos, Latvijos ir Lietuvos prijungimas prie Sovietų Sąjungos turi būti panaikintas, nes tie kraštai

(Nukelta į 3-čią psl.)

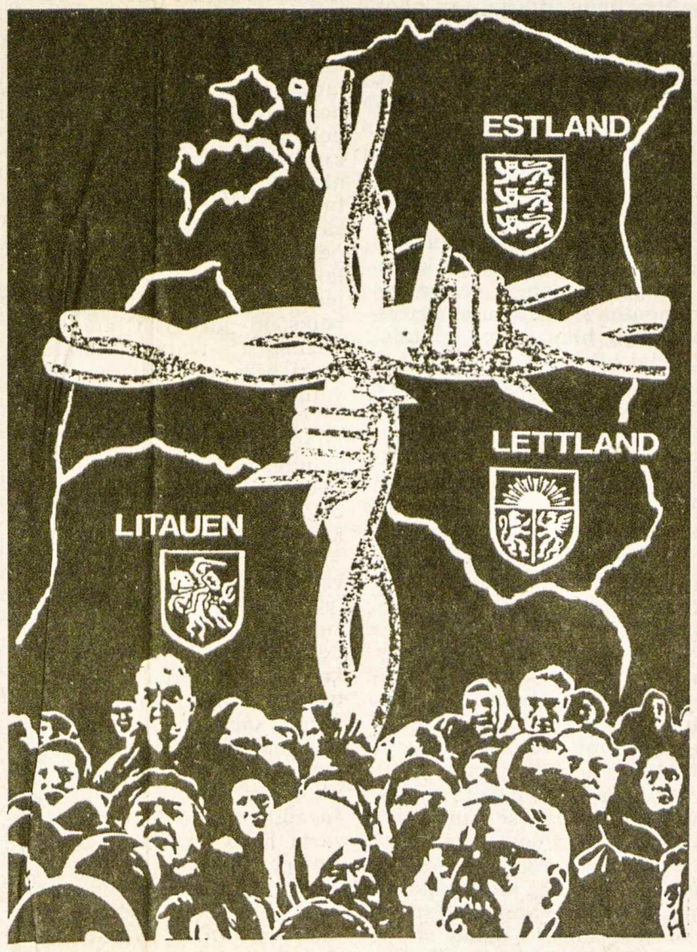

Protesto plakatas Pasaulio baltiečių santalkos surengtoje laisvės demonstracijoje Vienoje 1986.XI.4. Ši nuotrauka buvo įdėta austrų spaudoje

Pasaulio įvykiai

SPAUDOJE PLAČIAI NUSKAMBĖJO JAV PREZ. R. REAGANO pradėtas slaptas ginklų tiekimas teroristine šalimi laikomam Iranui, nutrauktas 1979 m. po ajatolos R. Chomeinio revoliucijos ir nelegalaus JAV diplomatų sulaikymo Teherane 444 dienas. Prez. R. Reaganas nesiliaujančius kaltinimus bandė sustabdyti per televiziją tartu žodžiu. Jis prisipažino, kad slapti ryšiai su Iranu buvo pradėti prieš pusantrų metų, kad Teheranan su ginklus gabenančiu lėktuvu buvo nusiųstas buvęs patarėjas saugumo reikalams R. McFarlane. Pasak prez. R. Reagano, jam labiausiai rūpėjo užmegzti artimesnius ryšius su nuosaikesniais iraniečiais, nes liguistas ajatola R. Chomeinis jau yra 86 metų amžiaus. Buvo tikimasi, kad bus galima prisidėti prie žiauraus Irano-Irako karo užbaigimo, taikos siekių sustiprinimo Artimuosiuose rytuose, Irano paramos sustabdymo teroristams ir galbūt išlaisvinti kai kuriuos įkaitais Libane laikomus pagrobtus amerikiečius. Apie tiesioginį įkaitų iškeitimą į ginklus Iranui net nebuvo galvojama. Gandus sustiprino trijų amerikiečių paleidimas: pastoriaus B. Weiro — 1985 m. rugsėjo mėnesį, katalikų kun. L. Jenco — 1986 m. liepos mėnesį ir amerikiečių ligoninės Beirute vadovo D. Jacobseno — š. m. lapkričio 2 d. Irano prez. A. Chomeinis taipgi atmetė gandus apie vykstančias slaptas derybas įkaitams išlaisvinti. Esą Iranas tik nori gauti šacho R. Pahlavio Amerikoje nupirktus ginklus, ypač atsargines dalis "F-4 Phantom" ir "F-4" naikintuvams. Prez. R. Reaganas pabrėžė, kad Iranui buvo pristatytas nedidelis gynybinių ginklų kiekis, neturėsiantis įtakos karui su Iraku. Įkaitai ginklais nebuvo išperkami.

Palaidojo Molotovą

Novodevičo kapinėse Maskvoje kukliai buvo palaidotas 96 metų amžiaus pensininkas V. Molotvas, priklausęs pirmųjų bolševikų gretoms, ištikimai tarnavęs Stalinui. Jo ir J. Ribbentropo pasiekti susitarimai 1939 m. rugpjūčio mėnesį A. Hitlerio Trečiajam Reichui leido pradėti II D. karą, įjungti Sovietų Sąjungą į Lenkijos pasidalinimą. V. Molotovo politinę karjerą užbaigė susikirtimas su N. Chruščiovu 1957 m., pasibaigęs pašalinimu iš kompartijos 1965 m. Kompartijon jis vėl buvo įsileistas 1984 m. Ligi to laiko nedaug kas užsienyje žinojo, kad V. Molotovas tebėra gyvas.

Reaktoriaus kapas

Atominėje Černobilio jėgainėje užbaigta ketvirtojo reaktoriaus liekanų izoliacija, kurią "Pravda" pavadino didžiuliu kapu, nes jį sudaro 60 metrų aukščio geležimi sustiprinto cemento gaubtas su iškastu 136 metrų ilgio tuneliu. Jis po reaktoriumi taipgi užpildytas storu cemento sluoksniu, kad radioaktyvi medžiaga negalėtų prasiveržti žemėn. Gaubto sienos aprūpintos įrenginiais sekti radiacijai. Du jėgainės reaktoriai jau veikia, o trečiasis baigiamas remontuoti. Černobilio jėgainė turėjo keturis atominius reaktorius, kurių vienas buvo sunaikintas balandžio 26 d. įvykusio sprogimo. Sumažėjusį jėgainės pajėgumą dabar padidins du nauji reaktoriai.

30 metų kalėjimo

Liaudies teismas Managvoje amerikietį E. Hasenfusą nuteisė kalėti 30 metų. Jis išliko gyvas pašautame ir pietinėje Nikaragvoje nukritusiame lėktuve, kuriuo buvo gabenami ginklai JAV prez. R. Reagano remiamiems "Contra" partizanams, kovojantiems prieš marksistinį sandinistų prez. D. Ortegos režimą. Nuteistasis yra pirmas partizanus rėmęs amerikietis, patekęs į sandinistų rankas. Trisdešimt metų kalėjimo Nikaragvoje yra aukščiausia bausmė, nes ji neturi mirties bausmės. Šeimos nariai gyvena viltimi, kad bausmę sumažins prez. D. Ortega, kalbantis apie sandinistų revoliucijos gailestingumą.

Mirė kalėjime

Barčevo kalėjime šiaurės rytų Lenkijoje mirė Erichas Kochas, buvęs R. Prūsijos gauleiteris ir komisaras Ukrainoje II D. karo metais. Lenkijos teismas 1959 m. jam paskyrė mirties bausmę už 72.000 lenkų nužudymą ir 200.000 išsiuntimą į priverstinio darbo stovyklas 1939-44 m. Sovietų Sąjunga jį kaltino keturių milijonų žydų bei kitų gyventojų nužudymu Ukrainoje, dviejų milijonų išsiuntimu darbams Vokietijoje. Nuo mirties E. Kochą išgelbėjo Lenkijos įstatymas, neleidžiantis vykdyti mirties bausmės sergantiems asmenims. Taip E. Kochas, dangstydamasis įvairiomis ligomis, kalėjime praleido 27 metus ir mirė normalia mirtimi, sulaukęs 90 metų amžiaus. V. Berlyne, Spandau kalėjime, tebėra kalinamas buvęs A. Hitlerio pavaduotojas R. Hessas, kurį Niurnbergo tribunolas nuteisė kalėti iki gyvos galvos. Nors jam jau 92 metai amžiaus, išleisti nesutinka Sovietų Sąjunga. R. Hessas kalėjime laikomas nuo 1941 m. pabėgimo Skotijon.

Šiame numeryje:

Bėgimas nuo pavardės
Jei sudarkyta – bėgti, jei grynai lietuviška – branginti
Baltiečių laisvės žygis Austrijoje
Dalyvio pranešimas, įspūdžiai ir samprotavimai
Baigta kunigo kelionė
A. a. kun. dr. Jono Gutausko laidotuvės Anapilyje
Siaubo ir nevilties dienos
Lietuviai sovietinėje kariuomenėje žygyje į frontą
Grįžta Muravjovo-Stalino laikai
Naujausias "LBK kronikos" numeris apie Anilionio siautėjimą
Nauji lietuvių rūpesčiai
Pranešimas iš Argentinos apie sovietų rengiamas ekskursijas
Lietuvos universitetas sveikino hebrajų universitetą
Retas dokumentas, rastas Jeruzalėje, dabartiniame universitete
Krikščionybės sukaktis ir palaimintasis
Pakeista iškilmių data Romoje ir palaimintojo pavardė
Aktorė Kudabienė vaidina kanadiečiams
Manitobos provincijoje gastroliuojantis teatras su kanadiečio veikalu
Sibiran išvežtųjų brolių takais
Naujoviškas rašytojo Požėros romanas "Žuvys nepažįsta savo vaikų"

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kąstytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Baigta kunigo kelionė

A. a. kun. dr. Jono Gutausko laidotuvės, dalyvaujant dviem vyskupam ir keturiolikai kunigų

A. a. kun. dr. Jonas Gutauskas, miręs 1986 m. lapkričio 6 d., Šv. Juozapo ligoninėje, Toronte, palaidotas lapkričio 10 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Velionis buvo pašarvotas Turnerio-Porterio laidotuvių namuose Mississaugoje, bet maldoms ir atsisveikinimo vakarui buvo atvežtas į Lietuvos kankinių šventovę. Ypač gausiai dalyvavo tautiečiai atsisveikinimo vakare lapkričio 9, sekmadienį. Po gedulinių maldų, kurioms vadovavo klebonas kun. J. Staškus, panaudodamas velionies religinės poezijos ištraukas, atsisveikinimo kalbas pasakė: Pasaulio ir Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės pirm. kun. J. Staškus, KLB krašto valdybos pirm. adv. A. Pacevičius, KLK centro pirm. V. Bireta, KLK kultūros dr-jos pirm. dr. S. Čepas, ateitininkų atstovas V. Aušrotas, Delhi lietuvių par. klebonas kun. L. Kemėšis, KLB Delhi apylinkės pirm. B. Vitienė, Delhi parapijos komiteto atstovas Vl. Miceika, Delhi šaulio kuopos atstovas — P. Augaitis, Lietuvos kankinių par. tarybos pirm. J. Andrulis.

Giedojo solistės — S. Žiemelytė ir M. Bizinkauskaitė, vargonavo J. Govėdas.

Į velionies laidotuves lapkričio 10, pirmadienį, suvažiavo labai daug tautiečių iš Delhi, Hamiltono, Londono, St. Catharines, Mississaugos, Toronto ir Čikagos. Lietuvos kankinių šventovė buvo pilna dalyvių.

Gedulines pamaldas laikė Londono vyskupas J. M. Sherlock, koncelebruojant Toronto vyskupui pagalbininkui P. Lacey ir keturiolikai kunigų, kurių trys buvo nelietuviai.

Pradžioje, visiem kunigam atėjus prie altoriaus, buvo atgiedotos tradicinės egzekvijos lotynų kalba. Liturginius Mišių skaitymus atliko Vl. Miceika ir B. Vitienė iš Delhi, kur velionis klebonavo 16 metų.

Pamokslą pasakė kun. Pr. Gaida, apžvelgdamas nueitą velionies kelią, suminėdamas jo mokslinius bei religinius leidinius, iškeldamas jo kunigystės platumą, pasireiškusį įvairiose srityse, ir jo asmens taurumą, subrendusį per 80 metų.

Žodį tarė ir vysk. J. M. Sherlockas, kurio vyskupijoje velionis darbavosi ir gyveno ilgus metus. Jis išreiškė dėkingumą už a.a. kun. J. Gutausko ilgametį bei nuoširdų darbą Delhi lietuvių parapijoje ir pažymėjo, kad religinėje srityje lietuviai katalikai Kanadoje pirmauja tarp visų kitų ateivių. Jų tikėjimo stiprumas, sąmoningumas ir pareigingumas esąs pažymėtinas.

Po Mišių apeigas prie karsto atliko taip pat vysk. J. M. Sherlockas. Atitinkamas giesmes per Mišias ir po jų giedojo solistai — R. Strimaitis, S. Žiemelytė, M. Bizinkauskaitė.

Apeigas kapinėse atliko Lietuvos kankinių par. klebonas kun. J. Staškus, kuris rūpinosi visa laidotuvių tvarka.

Laidotuvių pietus didžiojoje Anapilio salėje paruošė B. Stanulienė. Ten M. Povilaitienė platino velionies poezijos rinkinius — "Tik vienas žodis" ir "Tikiu gyvenimą — ne mirtį". Daug kas pasinaudojo ta proga ir juos įsigijo. **Dl.**

Rėmėjų sąskrydis Putname

Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolijos seserys Putname kasmet spalio mėnesio gale kviečia visus seselių darbų rėmėjus kartu pasimelsti, susitikti, peržvelgti kas metų eigoje padaryta, kas pasisekė, kas ne.

Š. m. spalio 26 d. išaušo nelinksma, apsiniaukus, lynojanti . . . bet dalyvių neatbaidė! Mišiose dalyvavo pilna vienuolyno koplyčia, net kėdžių dar reikėjo pristatyti. Koncelebruotas Mišias su vienuolyno kapelionu kun. dr. V. Cukuru aukojo prel. V. Balčiūnas, kun. A. Petraitis, R. Šakalys, OFM, kun. R. Krasauskas, kun. J. Krivickas, kun. J. Ruokis ir diakonas V. Klimas. Mišių giesmes giedojo visi dalyviai. Pamokslą sakė kepelionas. Mintis — seselių nueitas kelias per 50 metų Amerikoje ir padėka Dievui už viską, kas per tuos metus padaryta.

Po pamaldų naujoje centrinio namo salėje buvo pietūs. Baigiant pietauti, provincialė ses. M. Paulė, pasveikinusi atvykusius ir padėkojusi už visokią paramą, padarė pranešimą apie praėjusių metų veiklą. Ji paaiškino, kaip padidintose kapinaitėse laidojami tautiečiai. Neringoje pastatytas namelis seslėms, bet koplytėlė dar ne. Čikagos rėmėjai daug dirba, stipriai remdami vienuoliją. Worcesteryje rėmėjų ruoštas pietūs-koncertas vienuolyno naudai buvo sėkmingas. Programą atliko jaunos lieutvaitės — pianistė Dalia Sakaitė ir sol. Rasa Krokytė. Provincialė skatino visus ir toliau daug melstis. Baigusi pranešimą, prašė pasilikti tą pačią centro valdybą. Niekam nepasipriešinus, valdyba pasiliko ta pati, kuriai pirmininkauja dr. Č. Masaitis. Pastarsis kalbėjo kiek ilgiau. Švenčiant 50 metų seselių darbo sukaktį, prašė aukomis paremti cv pasiūlymą vienuolijos įsteigėjui, arkiv.J. Matulaičiui pastatyti paminkla prie centrinio namo. Aukų jau esą ir tikima, kad bus daugiau.

Po pietų salėje įvyko meninė programos dalis, kuri buvo pradėta giesme iš Lietuvos "O Viešpatie tarne" visiems giedant. Skaidrių montažą "Mūsų kelionė" parodė ses. M. Dolores, žodžiu apibūdino ses. Onutė.

Koncertą pianinu ir trimitu atliko Ilona ir Kristina Kuprevičiūtės. "Raudondvaryje" buvo paruošta dail. A. Galdiko paveikslų paroda.

Dangui lietumi šlakstant, buvo šventinamos padidintos kapinaitės ir jose pastatyti nauji paminklai. Po gedulingų mišparų susirinko beveik visi užkandžiui. Lietus nesiliovė, niekas dėl to nesijaudino. Netruks metai prabėgti — vėl susirinksime gražiajame Putname, kur visi ir visad yra nuoširdžiai laukiami bei priimami.

Albina Lipčienė

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

Turner & Porter

Siaubo ir nevilties dienos

Likimas lietuvių pabėgėlių, patekusių į Raudonąją armiją Vokietijoje

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pasklido kalbos mūsų tarpe, kad šiomis dienomis bus pradėtas puolimas per Oderį. Taip liūdna ir klaiku, norisi dar beprotiškai gyventi, o čia kiekvieną akimirką gali išnykti nepalikęs jokio pėdsako. Susitikau Feliksą — jis kitoje kuopoje. Vargšas pasirišęs koją vaikščioja, batų negali nešioti.

Mus ruošia frontui

Balandžio 20 diena. Rusai nepaprastai smarkiai bombarduoja Štetiną ir kitas vietas. Jie tyčia stipriai veikia, nes šiandien Hitlerio gimimo diena. Dar niekad negirdėjome tokio baisiaus patrankų kurtinančio nesibaigiančio dundėjimo. Trenksmas seka trenksmą, bet ir vokiečiai netyli — atsišaudo. Kaip ilgai?

Mus taip pat smarkiu tempu ruošia frontui. Per visą dieną darom šaudymo ir puolimo pratimus. Kiek čia išbėga mūsų prakaito, sunku ir pagalvoti. Užeina dažni pavasario lietūs, tai visą laiką šlapi ir purvini po laukus rėpliojam. Vakare pareinam iš laukų pavargę kaip šunys, o miške po medžiais gulėti šalta, nors pasiusk, nes jokių antklodžių neturime. Drebam per naktį susiglaudę į krūvą visi lietuviai ir keikiam savo dalią. O čia dar dažnos sargybos, dar šalčiau per naktį besivalkiojant po mišką.

Pasiruošimai pradėti puolimą per Oderį pradėti. Mūsų divizija, sako, pirmoji pradeda žygį. Ta proga buvo pulko mitingas ir paradas, kuriame dalyvavo divizijos vadas. Čionai pirmą kartą pamatėme divizijos vėliavą, apkabinėtą įvairiais ordinais už pasižymėjimus fronte. Divizijos vadas savo kalboje palinkėjo sėkmės fronte, padrąsindamas, kad puolime per Oderį sutraukta 18.000 pabūklų, kurie, apšaudydami priešą į vieną kvadratinį metrą numes po du sviedinius. Sako, mes lengvai pralaušime Oderio linijas ir paklupdysime vokišką "bestiją".

Prieš porą dienų škiepijo. Visiems pakilo temperatūra, kad vos galima buvo pajudėti. Po to nuvarė į pirtį. Aš lig šiol buvau išsaugojęs kišeninį laikrodį, kad ir per kratas nebuvo pastebėję. O dabar kažkas pamatė ir tuojau kuopos vadas "pasiskolino" negrąžinamai. Vargšas vyr. leitenantas — net laikrodžio neturėjo!

Buvo atvykusi fronto kariams skirta artistų trupė, kuri rodė savo meną. Tačiau visi apatiški, snaudė ir tuo nesidomėjo, nes miego ir taip maža, o čia dar nakties metu varinėja.

Vėl kratos

Šiandien grįžtant iš mitingo visus sustabdė miške ir padarė labai smulkią kratą. Iš visų atėmė pinigus, dokumentus, pažymėjimus, laiškus ir nuotraukas. Nieko negelbėjo prašymai palikti nors po vieną artimųjų nuotrauką. Krato labai nuodugniai, iškrausto ne tik visas kišenes, bet reikalauja ir kelnes atsisegus nuleist iki žemės, kad viską matytų. Aš buvau ne iš pirmųjų kratomas, tai dar spėjau pinigus su dokumentais ir fotografijom nuleisti į apatinių kelnių kišką ir taip liko man. O vėliau dokumentus išnešiojau apsirišęs ant kojų blauzdų po bintais. Žalčiai bijo, kad su dokumentais nepabėgtume. Ir vėliau jie dažnai slaptai kur nors sustabdydavo ir kuo smulkiausiai iškratę viską atimdavo. Šiuo atveju bekratydami rado mažytę lietuvišką maldaknygę ir rožinį. Klausia, kas čia?

— Raudonarmiečiui tokie dalykai nereikalingi, duok čia, — sako kratą daręs seržantas.

— Ne, neduosiu, — griežčiausiai surikau, — tai religiniai dalykai, kurie padės gyvam išlikti fronte juos nešiojant. Be to, tai vienintelis atminas iš Lietuvos.

Nežinia ar tai pagelbėjo, pavartęs rankose seržantas sugrąžino. Turėjau dar keletą lietuviškų pinigų — tuos atėmė ir numetė į mišką. Iš viso jie kvaili dėl pinigų, žinoma, vokiškų, kuriuos dabar atiminėja. Prieš kiek laiko žygiuodami vienoje vietoje radome vokiečių kariuomenės išdraskytą kasą ir paliktą pakelėje. Rusai kareiviai poilsio metu visai nekreipė dėmesio į tuos pinigus, kuriuos mindžiojo po kojom. Aš pasilenkęs pasirinkau pluoštą šimtinių ir dabar vėl turėjau keletą tūkstančių, kuriuos saugojau, nes gal prasivers ateityje. (Ir tikrai, pabėgus labai pravertė).

Surinktus dokumentus, laiškus ir fotografijas sudėjo į vokus ir išvežė, kaip jie sakė, saugojimui. Mes jau žinojom kokiam saugojimui, būtent enkavedistų kontrolei, nes mūsų iki šiol dar nieks netardė. Slaptai padarę kratą, rado visus reikalingus duomenis.

Planuojame pabėgimą

Aš vis užsimenu apie bėgimą iš čia, bet Kostas draudžia:

— Žinok, jei nepasiseks, tai pagavę sušaudys. Tiek išvargę, išlaukę, dar laukim toliau. Tu sveikas, nepražūsi.

Man Kosto kartais labai gaila. Visą gaunamą "machorką" jam atiduodu. Jis nesveikas, visą laiką serga viduriais, kurie nieko nelaiko. Anksčiau nakties metu visi lietuviai gulėdavom vienoje vietoje ir jį kaip sergantį priimdavom į vidurį, kad būtų šilčiau. Bet kadangi jis mus apdirbdavo, tai negalėjom kartu gulėti. Tai jis vargšas dabar vienas guli ir šąla per naktį. Nuo jo nuolatos eina tvaikas, nes kelnės amžinai šlapios. Be to pradėjome mes patys bijoti, kad neapsikrėstume dezinterija. Tačiau į jo ligą niekas neatsižvelgia, nors jis keletą kartų prašėsi į ligoninę.

Nueinu ir pas Audrių pasikalbėti. Audrius stambaus sudėjimo ir labai ištvermingas visuose žygiuose. Jis buvo repatriavęs iš Lietuvos į Vokietiją. Atlaikė visus nacių spaudimus dėl priėmimo pilietybės ir stojimo vokiečių kariuomenėn. Tačiau lūžus frontui, nespėjo pabėgti ir pakliuvo rusams į rankas. Randu jį į laikraštinį popierių sukantį "bankrutką".

— Lauksiu, kol su anglais susitiksim, jei per tą laiką kojų nepatiesime fronte, o tada jau bėgsiu, — sako Audrius.

— Pilnai pritariu ir tik tada bandysime kartu, — sutinku.

Puola vokiečių lėktuvai

Šiek tiek pailsėję gavom po 6 kg šovinių, porą granatų ir kastuvėlius. Gavom įsakymą žygiuoti pirmyn. Per šias kelias dienas tikras pragaras virė aplinkui. Rusai Oderio linijas ir Štetiną stipriai daužė. Tai jau paskutinės lemiamos dienos fronto pralaužime. Ir mes skubiu tempu žygiuojam arčiau Oderio upės. Diena pašėlusiai karšta, dangus mėlynas, be debesėlių. Padangėje nardo daugybė rusų lėktuvų. Beeidami pamatėm dviejų lėktuvų susidūrimą ore. Jie momentaliai suliepsnojo ir krito žemyn. Lakūnai spėjo iššokti su parašiutais.

Visą dieną žygiavę sustojom prie pat Oderio upės krantų miškelyje laukti nakties. Temstant užpuolė vokiečių lėktuvai, nes keliuose buvo didžiausias bolševikų kariuomenės susikimšimas. Visus kulkosvaidininkus paskyrė šaudyti į lėktuvus. Mus betgi sunkiai sugaudė, nes kai vokiečiai pradėjo bombarduoti, tai visi išlakstė kur pakliuvo. Triukšmas, šauksmai, komandos ir keiksmai girdėjosi aplinkui. Susimaišė įvairūs daliniai, vieni bėga šen, kiti ten, tikra velniava pasidarė. Kulkosvaidį vilkdamas nėriau po artimiausia eglaite ir, nosį priglaudęs prie žemės, guliu, nes nebėra kur gulti patogiau, kalbu "Sveika Marija", ir galvoju, kad jau galas atėjo . . .

Galas dar neatėjo, nes lėktuvams nuskridus vėl buvo atstatyta tvarka. Išsimėtę žmonės susirado savo dalinius be didesnių aukų. Ot, pagalvojau, kad vokiečiai tuo laiku būtų turėję stipresnę aviaciją, tai iš rusų kariuomenės tame susigrūdime būtų likusi tik tuščia vieta. Būtų nušlavę visus, ne tik rusus, bet ir nebūtų likę sugaudytų lietuvių, kurie prievarta buvo atvaryti prie Oderio upės.

Laukiame nakties. Po vidurnakčio prasidės didysis puolimas per Oderį. Neramios ir skaudžios mintys kankina visus lietuvius, kodėl skirta nedėkinga dalia lieti kraują ir gal padėti galvą už raudonojo voro interesus? Kodėl? Kodėl?

Žygis per Oderį

Paskutinę naktį prie Oderio upės krantų stovėjom pražygiavę Pyritz, Schonfeld ir Gartz vietoves. Naktis praėjo be miego, gulint tankiuose pakrantės miškuose po medžiais. Pragariškas triukšmas siautė visą naktį. Visokio kalibro pabūklai ir katiušos daužė Oderio prietiltį. Ugninės šūvių trajektorijos raižė padangę savo šviesomis. Paryčiu ugnis dar daugiau sustiprėjo — nenutraukiamai trenksmas sekė trenksmą.

Bolševikai neveltui gyrėsi, kad sutraukę tokią gausybę pabūklų, kurie dabar trupino vokiečių pozicijas nepertraukiamom salvėm. Vokiečių ugnis iš antros pusės Oderio irgi buvo gana stipri, bet sviediniai mūsų dar nepasiekia arba perlekia per galvas tolyn. Susigūžę laukiam ir bijom, kad mūsų dalinys pirmas negautų keltis per Oderį. O tada jau visiems būtų visko galas.

Tamsoje prieš rytą prasidėjo per upę kėlimasis. Užvirė pragaras, nebegalima atskirti kur šaudo rusai, kur vokiečiai. Viena ištisa ugnis raižo dangų ir žemę. Leidžiamės per miškus artyn prie upės genami puskarininkių ir karininkų. Vis dar nakties tamsa dengia mūsų artėjimą.

Pagaliau esam prie upės. O laimė, jau pantoninis tiltas pastatytas, kuriuo skubiais šuoliais perbėgam į antrą pusę. Kaip vėliau sužinojom, kol buvo sudarytas antroje pusėje prietiltis, tai kelios rusų laivelių bangos buvo nušluotos. Tik atsidūrę antroje pusėje supratom, kodėl čia rusai paklojo tūkstančius vyrų. Nenuostabu, kad Oderio vanduo buvo raudonas. Upė toje vietoje plati, šakojasi į dvi upes, o toje santakoje baisios pelkės ir krūmokšniai. Per tas pelkes eina vienintelis plentas, kurio šonais vokiečiai išstatė bunkerius, iškasė apkasus ir atkakliausiai gynė kiekvieną pėdą. Baisus vaizdas atsiveria prieš mūsų akis: pilna lavonų, užmuštų arklių, išmėtytų reikmenų. Gyvų vokiečių ar belaisvių niekur nesimato, vien tik lavonai, kai kurie mirksta pelkės vandenyje ar išvirtę ant apkasų guli.

Vos tik pastačius pantoninį tiltą ir mūsų daliniams persikėlus, iš paskos riaumodami pradėjo slinkti tankai, kurie dabar mus pralenkia, palikdami užpakalyje. Tos dienos su klaikiais vaizdais giliai įsirėžia atmintyje.

Išmušus vokiečius iš jų ginamų pozicijų, tolyn jau einam be poilsio, kartkartėmis gaudami porą valandų atopūčio. Slegiami ginklų naštos ir nuolatos raginami nebeatskiriame nei kuri diena. Niekas nebedomina, nežinom nei kokias vietoves praeinam, nei kiek kilometrų padarom. Jaučiu tik deginantį skausmą pečiuose nuo nešamo kulkosvaidžio, skauda ir kojas, nes jos dar nuo pirmojo žygio nesugijusios.

Retkarčiais, kad ir gauni trumpą poilsį, bet pirmiausia lietuvius paskiria sargybon ir po to vėl pirmyn. Slenka pro mūsų akis išgriauti kaimai, sudeginti miestai. Kur mes praeinam, lieka pelenai ir išplėšti, išdaužyti namai. Viskas be pasigailėjimo draskoma, plėšoma ir naikinama. Visur sklistų aimanos ir ašaros, jeigu rastume žmonių, bet Pomeranijos srityje mes beveik nerandam gyventojų, nes visi pabėgę tolyn nuo raudonojo maro.

(Bus daugiau)

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Staion "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Pranešimas

A.a. JUOZAS DOMEIKA

prieš metus t.y. 1985 m. gruodžio 9 d. Aukščiausiojo buvo pašauktas amžinybėn. Š. m. gruodžio 13, šeštadienį, 11 valandą ryto, bus atnašaujamos šv. Mišios už jo vėlę Aušros Vartų šventovėje Hamiltone.

Kviečiu visus draugus bei pažįstamus dalyvauti ir prisiminti maldose a.a. Juozo vėlę.

Liūdinti žmona Stefanija

A†A
JANINAI MAŽYLIENEI
mirus Melburne, Australijoje,

brolį ALGĮ ZAKAREVIČIŲ su šeima, motiną STEFANIJĄ MINIOTIENĘ ir artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

L. ir V. Matulevičiai *S. ir A. Ciplijauskai*
G. ir V. Butkiai

A†A
JANINAI MAŽYLIENEI
Australijoje mirus,

jos motiną STEFANIJĄ MINIOTIENĘ ir brolį ALGĮ ZAKAREVIČIŲ su šeima nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Jadvyga ir Vitas Augėnai
Regina ir Petras Bražukai

PADĖKA

Mylimas mūsų brolis

A†A
VYTAUTAS MARTINAITIS
mirė 1986 m. spalio 4 d. Toronte.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Staškui ir kun. K. Kaknevičiui už maldas koplyčioje, šv. Mišias ir laidotuvių apeigas kapinėse, dr. M. Valadkai, klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, už lankymą ligoninėje. Ypatinga padėka p. C. Gutauskienei ir jos dukrai M. Hurst bei jų šeimoms, pussesserei Janinai ir Viktorui Pilkauskams.

Dėkojame visiems atsilankiusiems laidotuvėse, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles ir pareiškusiems užuojautą mūsų liūdesio valandoje.

Nuliūdusios seserys – *Pranė Rudniekienė*
Leodakija Vyšniauskienė
Viktorija Ražanauskienė

PADĖKA

Mano brangiam vyrui

A†A
PETRUI GULBINSKUI

iškeliavus amžinybėn 1986 metų spalio 22 dieną, nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie lankė velionį ligoninėje, laidotuvių namuose, dalyvavo gedulinėse Mišiose, palydėjo į amžino poilsio vietą – Šv. Jono lietuvių kapines.

Nuoširdžiai dėkoju Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Pijui Šarpnickui, OFM, ir Lietuvos kankinių parapijos klebonui kun. Jonui Staškui už atnašautas šv. Mišias Prisikėlimo šventovėje. Nuoširdus ačiū kun. Pijui Šarpnickui už pasakytą gražų pamokslą ir solistei Lindai Marcinkutei už giedojimą šventovėje. Nuoširdžią padėką reiškiu Broniui Mackevičiui už giedojimą ir vargonavimą laidotuvių namuose.

Dėkoju savo artimiems ir draugams už globą bei pagalbą skaudžiomis dienomis, Tėvams pranciškonams už lankymą ligoninėje. Dėkoju karsto nešėjams – Vlado Pūtvio šauliams ir kuopos pirmininkui Vincui Bačėnui už tartą atsisveikinimo žodį kapinėse.

Esu dėkinga Birutei Stanulienei už skanius pietus ir Stasiui Jokubaičiui už apibūdinimą mano brangaus vyro nueito gyvenimo kelio.

Dėkoju aukojusiems šv. Mišias, gėles, pareikštas užuojautas ir aukas Kanados lietuvių fondui velionies prisiminimui.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiems –

liūdinti žmona Stanislava

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Amerikos lietuvių tarybos 46-tasis metinis suvažiavimas, įvykęs Čikagoje 1986.X.18. Nuotr. J. Tamulaičio

Grįžta Muravjovo-Stalino laikai

Sovietinis komisaras Anilionis bara vyskupus ir kunigus už nedėkingumą sovietinei valdžiai. Apie tai rašo "LKB kronika" 1986 metų 71 numeryje

Po kunigų — Alfonso SVARINSKO, Sigito TAMKEVIČIAUS, Jono-Kastyčio MATULIONIO areštų dalis kunigų, sovietinės valdžios kolaborantai ir bailesnieji, ėmėsi platinti mintį, jog konfliktinių situacijų su bedieviška valdžia atvejais reikia daryti nuolaidas; pasigirdo balsų, išdrįsusių nuteistų kunigų pasiaukojančią veiklą laikyti neprotingais išsišokimais, o juos pačius kaltinti vienybės ardymu ir pan. Kitaip manančius, ir kitaip besielgiančius vadino trumparegiais, kenkiančiais Bažnyčios vienybei.

Pakitusią dvasinę atmosferą kunigų tarpe greitai pastebėjo valdiški bedieviai. Viename ankstesnių pokalbių su kunigais RRT įgaliotinis Petras ANILIONIS pabrėžė, kad po kun. A. SVARINSKO ir kun. S. TAMKEVIČIAUS areštų atmosfera kunigų tarpe pagerėjo ir akcentavo, jog tai neabejotinai teigiamai atsilieps visai Katalikų Bažnyčiai. Kad baimė ir nuolaidžiavimas valdiškiems bedieviams dangstomas apgaulingu žodžiu "diplomatija" pagreitino Murovjovo-Stalino laikų grįžimą, liudija 1986 m. birželio 27 d. Vilniuje vykęs RRT įgaliotinio P. ANILIONIO susitikimas su lietuvos vyskupais ir vyskupijų valdytojais.

1986 m. birželio 27 d. RRT įgaliotinis P. ANILIONIS į Vilniaus kuriją sukvietė visus Lietuvos vyskupus ir vyskupijų valdytojus tradiciniam vasaros laikotarpio "smegenų plovimui". Jei susitikimų metu su vyskupijų dekanais įgaliotinis stengėsi būti taktiškas, bandė įtikinti juos tikėjimo laisve, tai, kalbėdamas su vyskupais ir valdytojais, buvo piktas ir griežtas. Savo kalbą įgaliotinis pradėjo piktu priekaištu: "Tarp šio susitikimo dalyvių yra "Kronikos" korespondentų, kurių dėka apie praėjusį mūsų susitikimą tuoj buvo pranešta Vatikanui.

Toliau sekė įvairūs priekaištai ir grasinimai, kam vyskupai netvarko kunigų ir klierikų. Seminarijoje esą bloga padėtis... Nors po pirmykščio incidento, kai du klierikai buvo milicijos sulaikyti, bandant įnešti į seminariją J. GIRNIAUS knygą "Žmogus be Dievo", vicerekorius Vytautas VAIČIŪNAS užtikrino, kad tokio pobūdžio nelegali literatūra seminarijoje bus netoleruojama, tačiau yra žinoma, jog mašinėle perrašytos knygos ir šiandien seminarijoje tebekursuoja. Ką sugausime, bausime be pasigailėjimo! — kalbėjo P. ANILIONIS.

Cituodamas Bažnyčios kanonus, įgaliotinis teigė, kad bažnytinė teisė draudžia kunigams kaimyninėje parapijoje laikyti šv. Mišias, sakyti pamokslus, kad tam vyskupo ar klebono leidimo nepakanka, reikia dar ir bedievių sutikimo — gauti leidimą iš rajono vykdomojo komiteto. Laikas pagaliau baigti su kunigų ekstremistų gastrolėmis po atlaidus — karščiavosi P. ANILIONIS. Visi rajono leidimo neturintys gastrolieriai ir juos priimantys kunigai bus baudžiami piniginėmis baudomis, o jei nepadės, grįšime prie ankstesnės veiksmingos praktikos — bus atimami registracijos pažymėjimai, o jei nepadės, patys kunigai bus įdarbinti dirbti fizinį darbą. Susilauks atitinkamų nuobaudų ir kunigai, kurie finansams nurodys sumažintus religinių patarnavimų duomenis.

Ypatingai P. ANILIONIUI nepatiko masinis kunigų suvažiavimas į Žemaičių Kalvarijos atlaidus ir Šiluvą, kur kiekvieno mėnesio 13 d. laikomos atsiteisimo pamaldos. Kam reikia kunigams eiti su procesija Kalnus, tegul eina viena liaudis. Jei ir toliau kartosis tokie kunigų ekstremistų suvažiavimai, teks realizuoti įstatymą, kad viena religinė bendruomenė gali turėti tik vienus maldos namus — būsime priversti uždaryti Žemaičių Kalvarijos koplytėles ir Šiluvos koplyčią. Pirmasis jūsų geros valios išbandymas — Žemaičių Kalvarijos atlaidai, jie turi praeiti kuo paprasčiau ir tyliau, be jokių procesijų ir ekstremistų sueigų — pakeltu tonu dėstė savo reikalavimus P. ANILIONIS.

Nors didieji ramybės drumstėjai — kun. A. SVARINSKAS ir kun. S. TAMKEVIČIUS — "nuraminti", tačiau atsiranda naujų, ir taip ramybė vėl drumsčiama įvairiais raštais, kuriais mokoma tarybinė vyriausybė; ekstremistai išdrįsta mokyti net jus, vyskupus, — kalbėjo įgaliotinis, — bet blogiausia, kad ekstremistų pavyzdžiu pasekė ir vyskupo Juozo PREIKŠO vadovaujama Lietuvos krikšto jubiliejaus komisija savo raštu tarybinei vyriausybei, kuriame prašoma neįmanomų dalykų: grąžinti Vilniaus katedrą, šv. Kazimiero bažnyčią, Klaipėdos Taikos karalienės bažnyčią ir t.t. Šie reikalavimai nebus patenkinti, o jei jubiliejaus komisija ir toliau eis ekstremistų pramintais takais, uždrausime minėti Lietuvos krikšto jubiliejų, o pačią komisiją paleisime, — gąsdino vyskupus P. ANILIONIS; ragino įsidėmėti, kad vienašališkų nuolaidų iš valdžios pusės nebus. Mes leidžiame jums Vilniuje, Kaune ir kai kuriuose kituose miestuose remontuoti bažnyčias, leidome valdiškose parduotuvėse pirkti statybinių medžiagų (P. ANILIONIS "užmiršo", kad pagal tarybinius įstatymus bažnyčios pastatai — valstybės nuosavybė, taigi, leidimas juos remontuoti, net formaliai žiūrint, ne tokia jau didelė nuolaida Bažnyčiai).

Į šias nuolaidas Bažnyčia privalo atsakyti nuolaidomis, — reikalavo P. ANILIONIS, t.y., sutvarkyti kunigus ekstremistus, uždrausti jiems važinėti po atlaidus, išvalyti seminariją nuo nelegalios literatūros, sudrausminti peticijų ir raštų valstybinėms įstaigoms iniciatorius bei parašų po jais rinkėjus.

Priekaištavo, kad iki šiol į tarybinės valdžios "nuolaidas" nebuvo tinkamai reaguota. Štai pvz. — Kretingoje, — tęsė įgaliotinis, — valstybė leido atstatyti karo metu sudegusį bokštą, nusilieti naujus varpus, buvo leista konsultuotis net su Demokratinės Vokietijos specialistais. O kaip už tai atsidėkojo Kretingos klebonas ir vyskupijos konsultorius kun. Bronislovas BURNEIKIS?! Kretingoje mirus užkietėjusiam antitarybininkui, buržuazinių nacionalistų gaujų dalyviui Petrui PAULAIČIUI, valdžios pareigūnai prašė kleboną, kad jis nelaidotų buvusio nusikaltėlio su bažnytinėmis iškilmėmis. Kebonas į prašymą nekreipė dėmesio ir suruošė iškilmingas laidotuves. Štai kaip ekstremistai atsiliepia į tarybinės valdžios pageidavimus, — priekaištavo įgaliotinis P. ANILIONIS.

Reikėtų paaiškinti, kad a.a. P. PAULAIČIO laidotuvės iš bažnyčios pusės buvo tokios, kaip ir kiekvieno eilinio tikinčiojo, o į saugumiečių reikalavimą nelaidoti mirusiojo su bažnytinėmis apeigomis klebonas teisingai atsakė: "Jis buvo praktikuojantis katalikas, mirė aprūpintas sakramentais, todėl neturiu jokio pagrindo ir teisės atsakyti religinį palaidojimą. Jis bus palaidotas taip, kaip ir kiekvienas praktikuojantis katalikas".

Ne valdžios pareigūnams nustatinėti, ką galima ir ko negalim laidoti su bažnytinėmis apeigomis. Velionis P. PAULAITIS buvo pašarvotas ne bažnyčioje, o namuose, nebuvo jis perrištas ir tautine vėliava, kaip kalbėjo P. ANILIONIS, tik ant krūtinės uždėtas tautinis kaspinas. Gedulingas pamaldas už mirusįjį laikė kun. Liudvikas ŠARKAUSKAS.

Po P. ANILIONIO paskaitos vyskupas Vincentas SLADKEVIČIUS iškėlė keletą klausimų: Kaišiadoryse, kalbėdamas dekanams, P. ANILIONIS savo teiginius apie pilną religijos laisvę Lietuvoje iliustravo pavyzdžiais, esą tikinčių tėvų vaikai užima atsakingas pareigas, yra deputatai, kolūkių pirmininkai, institutų rektoriai. Vyskupas Vincentas SLADKEVIČIUS priminė įgaliotiniui, kad tai dar neįrodo tikėjimo laisvės, jei deputatų, direktorių postuose esantys žmonės priversti slėpti savo įsitikinimus; kalbame ne apie tėvus ar senelius, bet apie jų vaikus. Vyskupas V. SLADKEVIČIUS nurodė įgaliotiniui konkretų tikėjimo pažinimo ir išpažinimo laisvę pažeidžiantį faktą, kai Molėtų bažnyčioje valstybės pareigūnai grubiai užpuolė kun. J. KAMINSKĄ, beklausinėjantį vaikus katekizmo tiesų.

Kokia klasta ir apgaulė! Valdiški bedieviai "leidžia" dažyti kai kurių valdžios nusavintų bažnytinių pastatų sienas ir kartu įvairiausiais persekiojimais-grasinimais, baudomis, net areštais, daro viską, kad bažnyčios būtų tuščios...

Čia dar tik pradžia valdžios laukiamų nuolaidų... Kaip yra žinoma, vyriausias religijų reikalų tvarkytojas Tarybų Sąjungoje CHARČEVAS, lankydamasis Lietuvoje, yra pasakęs: "Lietuvos Katalikų Bažnyčia turi būti autokefalinė, t.y., savarankiška nuo Romos". Reikia tikėtis, kad netolimoje ateityje už leidimą remontuoti vieną kitą bažnyčios pastatą, tarybinė valdžia pareikalaus ir tokios nuolaidos.

Štai kokių lengvatų atneš ta "pagerėjusi" atmosfera kunigų tarpe po kun. A. SVARINSKO ir kun. S. TAMKEVIČIAUS areštų, — kaip vyskupijų dekanams kalbėjo P. ANILIONIS! Į kokią "šviesesnę" (!!!) ateitį veda nuolaidžiavimas sovietinei valdžiai, įgaliotinis konkrečiai prasitarė tik vyskupams. Jei nebus rimtai pasipriešinta tokiems valdžios reikalavimams ir toliau nuolaidžiaujama, neužilgo pajusime labai skaudžią, o gal ir sunkiai atitaisomas pasekmes.

Murovjovo laikų Bažnyčios persekiojimus tarybinis istorikas R. VĖBRA taip apibūdino: "Be policijos leidimo privačiose patalpose negalima buvo daryti jokių sueigų ar atlikti pamaldų... neleidžiama kunigams išvykti į kitas parapijas, o išvykus laikyti Mišių... Už šių reikalavimų nesilaikymą buvo įvesta piniginių baudų sistema" (R. VĖBRA, Lietuvos katalikų dvasininkija ir visuomeninis judėjimas, V.1968). Taigi Murovjovo laikai grįžta! Šios bedievių užmačios daug ką baugina, kelia nerimą, gesina dvasią.

Laukiame Dievo Tarno arkivyskupo Jurgio MATULAIČIO beatifikacijos. Ir jam teko gyventi panašiose sąlygose. Tokioje situacijoje jis drąsino savo bendralaikius: "Kas belieką daryti? Nejaugi išsižadėti savo pašaukimo? Nejaugi vis nusileidžiant ir nusilenkiant prieš visokius neteisingumus, priešingus Bažnyčiai įstatymus ir norus nieko neveikti? Nejaugi išsižadėti brangiausių idealų, rūdyti kur susirietus ir susitraukus iš baimės? Jei taip elgtumės, tai susilauktume to, kad kokią dieną mums uždraustų ir katalikais būti. Ne, anaiptol ne! Turim eiti narsiai ir drąsiai keliu, kurį mums rodo Dievas, ten, kur Dievo Dvasia mus veda ir skatina eiti, į jokias kliūtis neatsižvelgiant, nenuogąstaujant. Jei pilni Dievo Dvasios būsime, pagaliau viską turėsime nugalėti. Dvasios nei pančiai nesugebės surakinti nei kalėjimai neužkals, nei ištrėmimai nesulaikys. Uždek, Viešpatie, mūsų širdis Tavo meilės ugnimi!"

Baltiečių laisvės žygis Austrijoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dabar yra panaudojami kaip sovietų atominių raketų tramplynai".

VLIKo seimas

Didžiuodamiesi labai gerai lietuvių surengta demonstracija ir baltiečių atliktais darbais, su pakilusia nuotaika išskridome į Londoną dalyvauti VLIKo seime.

Seimo posėdžiai vyko lapkričio 7 d. "Russell" viešbučio salėje. Prezidiumo pirmininku buvo dr. K. Valiūnas. Kanadiečiai ir vėl pasirodė pirmaujančiais: mūsų Tautos fondo atstovas A. Patamsis po savo pranešimo įteikė Tautos fondui $60.000 čekį.

Simpoziume, kuriame dalyvavo dr. D. Krivickas, inž. A. Venskus (Prancūzija), A. Taškūnas (Australija) ir A. Klimaitis (Vokietija-Šveicarija), pirmininkaujant J. Jurkūnui, pasireiškė šios svarbiausios mintys: 1. Kadangi Lietuva yra Europos dalis, tai Lietuvos naudai yra efektingiau veikti per Europos valstybių partijas. 2. Europoje turėtų veikti Pasaulio baltiečių santalkos įstaiga, kuri, pasitaikius palankioms progoms, galėtų atitinkamai reaguoti. 3. Lietuvių išeivija turi išeiti iš savo getų ribų.

Lapkričio 9, sekmadienį, dalyvavome vysk. A. Deksnio atnašaujamose Mišiose Šv. Kazimiero lietuvių šventovėje ir išklausę jo patriotiško, į vienybę kviečiančio pamokslo, išvykome į Lietuvių sodybą. Ten po pietų VLIKo seimo nariai 20 už ir 1 prieš priėmė rezoliucijas, kurios bus paskelbtos VLIKo valdybos lietuviams tėvynėje ir išeivijoje. VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, padėkojęs D. Britanijos Lietuvių sąjungai už nuoširdžią globą, pakvietė visus sugiedoti Tautos himną.

Laisvės žygio dalyviai

Vienos demonstracijoje pagal žmonių skaičių dalyvavo iš sekančių vietovių: V. Vokietijos, Floridos, N. Anglijos valstijų, Kalifornijos, Ontario, Čikagos, Austrijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Australijos.

Silpna Čikagos reprezentacija yra jų nesantaikos padarinys. Tie keli asmenys, kurie gąsdino pernai mūsų jaunimą nedalyvauti Taikos ir laisvės žygyje Skandinavijoje, nes jie galį atsidurti, pas Jūratę ir Kastyti (t.y. jūros dugne), šiais metais vėl "Drauge" skelbė, kad Vienos laisvės žygis yra ruošiamas latvių. Kai visi lietuviai tėvynės lasvinimo darbuose yra vieningi, mes vėl "Drauge" skaitėme pasisakymą asmens, įrodinėjančio, kad per ginčus daug gero yra pasiekta. Jis nesupranta, kad mūsų saujelė tokios prabangos sau leisti negali.

Kaip organizuoti sėkmingus laisvės žygus

Vienoje lietuviai įrodė, kad jie yra sumanūs, energingi ir Baltijos valstybių klausimą gali iškelti į pasaulinį forumą. Šis ypatingas VLIKo vadovaujamas baltiečių laimėjimas turi tapti laisvės žygių tradicija. Sekanti Helsinkio akto peržiūros konferencija įvyks dvejiem metam praėjus po Vienos konferencijos pabaigos. Pasiūlyta vieta yra V. Vokietija. Pasimokę iš Vienoje atliktų darbų, mes sekančios konferencijos metu dalyvausime keleriopai gausiau ir vykdysime mūsų 50.000 žuvusių brolių partizanų paliktą testamentą: "Vienybėje ir tik vienybėje siekti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo".

"Eins, zwei, drei, Litauen wird frei!"

Pranešimas iš Argentinos

Nauji lietuvių rūpesčiai

Sovietinė įstaiga okupuotoje Lietuvoje pradėjo rengti ekskursijas

ALEKSANDRAS-ARTŪRAS MIČIŪDAS

1986 m. rugpjūčio pabaigoje iš Argentinos sovietų okupuoton Lietuvon "Aerofloto" lėktuvu išvyko pirmoji 40 asmenų ekskursija, suorganizuota "Tėviškės" draugijos. Kelionės kaina ten ir atgal — 1,500 dol., asmeniui, įskaitant viešbučius, maistą ir kitas išlaidas. Tai pigi kaina, nes normaliai tenka mokėti daugiau kaip 3,000 dol. Reiškia kas nors finansuoja. Aišku, tai daro tas, kas yra tokia ekskursija suinteresuotas. Tai labai aišku ir be aiškinimo.

Ekskursijos vadovu buvo vienintelės šiame krašte organizacijos "Lietuvių ratelis", pirmininkas E. Pilikauskas. Jam nemažai talkino Buenos Aires lietuviško dviménesinio laikraščio leidėjas ir viena "Pažangi" daktarė.

Iš minėtų 40 lietuvių pusė priklauso "Lietuvių rateliui", o tarp kitų 20 buvo čiagimių ir pirmos kartos tautiečių. Dalis jų sakosi esą patriotai, o likusieji — naivios orientacijos.

Dabar kalbama apie sekančią didesnę ekskursiją iš Argentinos, Urugvajus ir Brazilijos į sovietų okupuotą Lietuvą. Sovietai žada atsiųsti Argentinon gastroliuoti tautinių šokių ansamblį, duoti stipendijas P. Amerikos lietuvių jaunimui studijuoti lituanistiką Vilniaus universitete. Sakoma, kad pirmą tokią grupę sudarys 10 mergaičių ir 10 berniukų. Galimas dalykas, tuo siekiama nuvertinti ir Vasario 16 gimnazijos veiklą.

Kodėl sovietai, ilgai tylėję, pasidarė tokie dosnūs P. Amerikos lietuviam? Ar dėl to, kad labai turtingi, ar dėl kitų priežasčių? Sovietų "turtingumas" visiems žinomas. Jeigu jie skiria tiek lėšų, reiškia yra suinteresuoti palenkimu P. Amerikos lietuvių savo pusėn. Argentinos lietuvių 80% yra organizuoti ir patriotiškai nusiteikę, dalyvauja lietuviškoje veikloje. Sovietams rūpi suskaldyti mūsų visuomenę, nutildyti jos veiklą, nukreiptą prieš sovietinę Lietuvos okupaciją. Toji veikla pasireiškia ypač Vasario 16 proga. Apie sovietinę okupaciją tada prabyla Argentinos spauda bei radijas. Sovietai to nepakenčia. Be to, 1987 m. pradžioje Kremliaus šulas Gorbačiovas ketina aplankyti Meksiką, Nikaragvą, Kubą ir Argentiną.

Pats keliavimas sovietų okupuoton Lietuvon nėra smerktinas. Žmonės nori aplankyti savo gimines, pamatyti bent Vilnių, Kauną ir Trakus (kitur neleidžiama). Tačiau svarbu nepatekti sovietų propagandos bučiun ir netapti jų propagandos įrankiais. Tegul Argentinos lietuviai, nuvykę į pavergtą Lietuvą, perduoda tėvynainiams savo troškimą matyti laisvą, nepriklausomą Lietuvą, kurios trispalvė vėliava, plevėsuojanti Gedimino kalne, liudytų krašto laisvę. Prisiminkime A. Vanagaičio dainos žodžius: "Ei, pasauli, mes be laisvės nenurimsim, mūs tėvynė laisva buvo, laisva bus".

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" - atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Lankytojai iš užsienio ir vietiniai gyventojai Vilniaus miesto gatvėje 1986 metų vasarą Nuotr. St. Dabkaus

Pragiedruliai "Gimtajame krašte"?

KAZYS KEMEŽYS, Australija

"Uždirbk — nusipirksi!" Tai šūkis, kuris galėtų apibūdinti Margaritos Thatcher, Didžiosios Britanijos ministerės pirmininkės politinius nusistatymus. Tik aš tą šūkį suradau ne Britanijos dienoraščiuose, bet rusų okupacinės valdžios "Tėviškės" draugijos savaitraštyje — Vilniaus "Gimtajame krašte" 1986 m. rugsėjo 18 d. laidoje. Kitoje šios laidos dalyje, kalbant apie Vilniaus "Vakarines žinias", taip rašoma:

"Ar turi teisę laikraštis kritikuoti sąjunginę ministeriją? Klausimas galėtų pasirodyti nerimtas... Juk kiekvienam mūsų šalies piliečiui garantuota teisė išsakyti savo nuomonę bet kokiu klausimu. Tačiau 'uždraustų zonų' stereotipai dar gyvuoja. Vilniečiai žurnalistai tų stereotipų nepaiso".

Šias eilutes perskaitęs pakraipiau savo pražilusį ūsą ir pagalvojau: Gorbačiovas vėl pradeda dirbtinę agitaciją turbūt ką nors uždrausti — galbūt rūkymą! Dėl to į sekančius tris "GK" numerius per daug nekreipiau dėmesio, bet kai atsiverčiau spalio 16-22 d. laidos paskutinį puslapį ir pamačiau skyrelį "Iš Lietuvos katalikų gyvenimo", labai maloniai nustebau. Tuojau peržiūrėjau visus praėjusio mėnesio "GK" numerius. Malonus mano nustebimas pasitvirtino: "GK" okupanto ruso tamsybių gelmėse pasirodė du ar trys šviesos spinduliai. Ar tai aušra, ar tik greit praeinanti švieselė tamsiame ir audringai debesuotame danguje, dar nėra aišku.

Tik yra aišku, kad tai ne atsitiktinumas, kad šis nutolimas nuo politinio ekstremizmo yra nauja Gorbačiovo vidaus politika. Tik dabar paaiškėjo, kodėl neseniai pakeistas "GK" redaktorius. Atrodo, kad Brežnevo laikais paskirtas Vacys Reimeris kaip tik buvo vienas iš tų "uždraustų zonų stereotipų", kurį reikėjo iškelti į garbingesnę, bet neaktualią vietą, kaip kad daroma visose pasaulio biurokratijose. Reimeris dabar paskirtas Lietuvos taikos gynimo komiteto vadovu.

Pragiedruliai į "GK" atėjo su nauju redaktorium Algimantu Čekuoliu, kuris, be abejonės, atstovauja Gorbačiovo vyrams Sov. Sąjungos politikoje. Nors Čekuolis vis tiek priverstas kovoti už "taiką" ir apsaugoti skaitytojus, ypač Lietuvoje, nuo herezijų, kurios įplaukia į Lietuvą radijo bangomis ir per išeivijos spaudą, tačiau dabartinė polemika yra daug švelnesnė negu Vacio Reimerio laikais. Reimeriui gyvenimas buvo lengvas: jei kas nors nepatikdavo, tą dalyką apšaukdavo "antitarybiniu", ir reikalas pasibaigdavo. Šis dogmatizmas pasmerkdavo "GK" į daugelio šiukšlių dėžes...

Kokios gali būti šių pragiedrulių pasekmės? Pirmiausia kiekvienam spaudos mylėtojui, kaip man, aukštesnės kokybės laikraštis prisideda prie bendro pasitenkinimo gyvenimu, antra — vispusiškesnės žinios iš Lietuvos, trečia — informacijos greitis. Australijoje mes "GK" gaunam oro paštu. Jis mus pasiekia greičiau (maždaug per savaitę) ir reguliariau, negu mano numylėti "Tėviškės žiburiai" oro paštu iš Kanados. Būna taip, kad "GK" aš anksčiau pasiskaitau straipsnius, paimtus iš "TŽ" negu pačiuose "Tėviškės žiburiuose".

Kas žino, gal drąsūs Vilniaus žurnalistai padarys pogrindžio spaudą nebereikalinga?

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

RAŠYTOJŲ TĖVIŠKĖS

"Literatūros ir meno" redakcija visą puslapį rugsėjo 20 d. laidoje paskyrė vis dar nepakankamo dėmesio susilaukiančioms lietuvių rašytojų tėviškėms. Šiai temai panaudoti keturių jose apsilankiusių asmenų laiškai, Lietuvos kultūros paminklų apsaugos ir muziejų valdybos inspektoriaus Vytauto Paulaičio pastabos, pačios "LM" redakcijos prierašas. Vilnietis Alfonsas Misevičius, su mokytojų grupe lankęsis Žemaitijoje, nusiskundžia menkai teprižiūrimu Dionizo Poškos kapu. Antkapinis obeliskas apaugęs kerpėmis, nebegalima įskaityti užrašų. Esą paminklas turėtų švytėti, liudydamas, kam jis skirtas, kas ir kada jį pastatė. Už kapo priežiūrą oficialiai yra atsakinga Kaltinėnų apylinkės taryba, tačiau šį uždavinį geriausiai galėtų atlikti vietinė mokykla. Sofijos Pšibilauskienės ir Marijos Lastauskienės-Lazdynų Pelėdos tėviškėje Paragiuose, Akmenės rajone, stovi kuklus medinis namas. Jame anksčiau veikęs muziejus dabar uždarytas. Inspektorius V. Paulaitis informuoja, kad sodyba bus atnaujinta 1987 m. Pasak šiauliečio Juliaus Tamaliūno, sodyba apleista, kai kurie pastatai jau tik griuvėsiai.

"SENAME DVARE"?

Vilnietė Justa Adomonytė Užventyje, Kelmės rajone, ilgai jieškojo sodybos, kurioje 1887—1898 m. gyveno Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana: "Ne veltui sakoma: kas ieško, tas randa. Radome ir mes, nors ir nelengvai — namas pasislėpęs tarp daržų ir šiltnamių. Nesukelia pasigėrėjimo lyg naujai dengtas stogas — namo sienos prašosi remonto, sukrypę suoleliai, išdaužyti langai, nešvarus kiemas, prie namo galima prasibrauti tik siauručiu takeliu. Ar tai tie patys buvę Užvenčio rūmai (rūmai — skamba lyg pašaipa), Šatrijos Raganos aprašyti geriausiuose jos kūriniuose — "Sename dvare", "Viktutė", namai, kuriuose lankėsi literatūros puoselėtojas, demokratas P. Višinskis, rašytoja Žemaitė? . . ." Kraštotyros muziejus įsikūręs paprastame pastate. Jam būtų geriau tikęs atnaujintas Šatrijos Raganos namas. Memorialinės sodybos atnaujinimo darbus Užvenčio sovchozas žada pradėti 1987 m. Geriau atrodo tylus Panevėžio rajono užkampis Puziniškis, kur tėvo dvare dalį savo gyvenimo praleido Gabrielė Petkevičaitė-Bitė. Jos namai 1983 m. buvo parduoti Panevėžio tiksliosios mechanikos gamyklai. Pradėtas pastatų atnaujinimas. Svetingu kiemu tapo sumiškėjęs parkas. Didžiajame kambaryje netrukus įsikurs G. Petkevičaitės-Bitės muziejus. Senose kaimo kapinėse sutvarkytas jos tėvo kapas. Daug atnaujinimo darbų atliekama talkos būdu. Tokioje talkoje š. m. birželio 7 d. dalyvavo daugiau kaip 200 žmonių, kurie su svečiais paminėjo 125-tąsias G. Petkevičaitės-Bitės gimimo metines. Ne be reikalo panevėžietės Julės Kilčiauskaitės laiškas pavadintas "Puziniškio padangė giedrėja".

APIE KITUS RAŠYTOJUS

Duomenų apie kitų rašytojų atminimą pateikia paminklų apsaugos ir muziejų valdybos inspektorius V. Paulaitis. Panevėžio rajono Ustorijos vienkiemyje, kur lankydavosi ir rašė J. Tumas-Vaižgantas, atnaujinta istorijos paminklu laikoma dviaukštė klėtelė. Norima sutvarkyti Maironio gimtosios sodybos vietą Pasandravyje ir tėviškę Bernotuose. Susirūpinta ir pasakėčių kūrėjo Simono Stanevičiaus (1799—1848) tėviškės išsaugojimu Raseinių rajone. Biržų rajonas yra apleidęs Balio Sruogos ir Kazio Jakubėno tėviškes. Pasak V. Paulaičio, panašaus apsileidimo esama ir kitur. Paroda Šatrijos Raganos atminimui planuojama Židikuose, Mažeikių rajone. Jai bus panaudotas buvęs valsčiaus pastatas, baigiamas atnaujinti Židikų gyvenvietės centre. Atnaujinama ir Židikų kapinių koplyčia, kurioje palaidota rašytoja. Džiuginėnuose, Telšių rajone, atnaujintas namas, kuriame 1863—1865 m. gyveno Žemaitė. Jame "Džiugo" sovchozas apgyvendino savo darbuotojus. Dviejuose šio pastato kambariuose Telšių kraštotyros muziejus įrengs Žemaitės atminimui skirtą parodą. Tokios visuomeninės parodėlės jau įrengtos: Vinco Kudirkos klėtelėje Paežeriuose, Vilkaviškio rajone, Petro Vaičiūno — Piliakalnyje, Jonavos rajone, gimtajame Mikalojaus Katkaus name Ažytėnuose, Kėdainių rajone, Povilo Višinskio gimtinėje Ušnėnuose, Kelmės rajone.

PIRMOJI LAIDA

Lietuvos jūrų laivininkystės mokykla Klaipėdoje gyveniman išleido pirmąją savo auklėtinių laidą — 130 jaunuolių iš įvairių Lietuvos vietovių įsigijo jūreivių, suvirintojų, motoristų ir virėjų specialybes. Praktiką jie atliko Klaipėdos jūrų prekybos uoste, techniniame Baltijos jūros laivyne. Naujieji jūreiviai dirbs uoste, žvejybos ir prekybos laivuose. Šiais metais mokykla siūlo dvi naujas specialybes — jūreivio motoristo ir motoristo tekintojo, žada priimti dvigubai daugiau kursantų.

BALTAKOJIS GANDRAS

Žemaitkiemyje, Ukmergės rajone, apsigyvenusią gandrų porą ištiko nelaimė — paaugęs gandriukas iškrito iš lizdo ir nusilaužė koją. Ją sutvarstė ir sugipsavo veterinarijos gydytojas Edmundas Dabrickas. Gandriukas, gerai prižiūrimas, greit augo. Jo gelbėtojas neskubėjo nuimti gipso — norėjo, kad koja kaip reikiant sutvirtėtų. Kai rudenį gandrai pradėjo ruoštis kelionei Afrikon, su jais išskrido ir baltakojis gandras. Panaši istorija įvyko prieš porą metų. Tada iš lizdo iškritusį gandriuką išgydė veterinaras Romas Didžgalvis. Pavasarį tas gandras sugrįžo į veterinarijos ligoninės kiemą.

V. Kst.

"AUDRA" TRAVEL
CORPORATION
NAUJI METAI
LIETUVOJE

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS — AUDRA TRAVEL

Išvyksta gruodžio 26 d., grįžta sausio 9 d.

* * *

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ!

SAULĖTOS ATOSTOGOS GINTARO KRAŠTE!

Puerto Plata (Dominikos respublikoje)

Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus komitetas, sėkmingai surengęs Klivlando "Grandinėlės" koncertą. Iš kairės sėdi: sekr. Z. PULIANAUSKAS, V. SAKAS, L. KLEVAS; stovi: G. KAIRIENĖ, ižd. V. KĖŽINAITIS, M. BORUSIENĖ, ST. DALIUS – Vasario 16 gimnazijos būrelio vadovas, D. VAITIEKŪNIENĖ, pirm. J. PLEINYS Nuotr. Algio Boruso

LONDONO "PAŠVAISTĖS" CHORAS
kviečia visus į melodingą
DAINŲ VAKARĄ
SU VACLOVU POVILONIU,
(neseniai atvykusiu iš Lietuvos)
š. m. lapkričio 29, šeštadienį, 7.30 v.v.,
Šiluvos Marijos parapijos salėje,
1414 Dundas gatvėje, Londone.
Po meninės programos – vyno ir sūrio vaišės, linksmavakaris, grojant nuotaikingai šokių muzikai.
Įėjimas – $10, studentams – $7.

Hamilton, Ontario

AV PARAPIJOS CHORAS surengė gana sėkmingą metinį koncertą-balių. Jaunimo c. salė buvo pilna dainos mylėtojų ir choro gerbėjų. Koncerto programą atliko AV par. choras, vad. muz. D. Deksnytės-Powell, ir solistė Gina Čapkauskienė iš Montrealio. Choras šiam koncertui turėjo paruošęs beveik visiškai naują repertuarą. Tą vakarą girdėjome dainuojant visą chorą bendrai, vienus vyrus atskirai ir vienas moteris. Porą dainų, t.y. "Nuo Birutės kalno" kompoz. Z. Aleksandravičiaus, ir "Mano protėvių žemė" kompoz. Br. Budriūno, choras dainavo su soliste. Visos dainos nuskambėjo nuostabiai gražiai, ypatingai koncertą užbaigiant su soliste "Mano protėvių žemė".

Sol. G. Čapkauskienė atskirai padainavo 10 dainų. Jos visiems jau žinomas didelis talentas ir čia ryškiai pasireiškė. Ji padainavo lietuvių kompozicijų ir populiarių arijų iš pasaulinių operų. Publika buvo sužavėta solistės dainavimu. Chorui ir solistei akompanavo torontiškis akompanatorius-virtuozas muz. J. Govėdas. Gaila, kad mūsų Jaunimo c. salėje visos vokalinės grupės savo programų nebeatlieka scenoje. Visi dainininkai traukiasi iš mūsų scenos dėl nedėkingos jos akustikos.

Koncertą užbaigus, choro v-bos pirm. J. Krištolaitis padėkojo choro vadovei muz. D. Deksnytei-Powell, solistei G. Čapkauskienei, akompaniatoriui muz. J. Govėdui ir visiems choro rėmėjams, ypač choro globėjui klebonui kun. J. Liaubai.

Buvo ir laimės staliukai (vienas laimikis įėjimo bilieto laimingam numeriui) ir smulkių daiktų loterija, kuri turėjo didelį pasisekimą. Šokiams grojo geras ir trankus J. Vaičiaus orkestras. Dabar AV parapijos 38 dainininkų choras yra pilnai pasiruošęs su savo nauju ir įdomiu dainų repertuaru vykti gastrolėm į kitas lietuvių kolonijas.

K. M.

Vancouver, B.C.

1986 M. LAPKRIČIO 2 d. įvykusiame visuotiniame KLB Vankuverio apylinkės susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. dr. Julius Sakalauskas, vicepirm. Balys Vileita, sekr. Adelė Šmitienė, ižd. Albinas Smilgys. Naujoji valdyba dėkoja buvusiai valdybai už paaukotą laiką ir energiją lietuviškai veiklai per ištisus trejus metus.

Papildomai gauta aukų: po $100 aukojo P. Radvila iš Port Alberni, B.C. ir S. A. Kenstavičiai iš Hope, B.C. **A. Š.**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

London, Ontario

"PAŠVAISTĖS" CHORAS, vadovaujamas po vienerių metų pertraukos iš Šveicarijos sugrįžusios chorvedės Ritos Vilienės, priešadventiniam pobūviui-linksmavakariui rengia dainų programą su solistu Vaclovu Poviloniu lapkričio 29, šeštadienį, 7.30 v.v. (1414 Dundas gatvėje), lietuvių parapijos salėje. Panašiom atvangom retėjant mažųjų lietuviškų salelių salėse, choras tikisi gausaus ne tik landoniečių, bet ir mielų kaimynų atsilankymo. Bus ne tik estradinės muzikos vakaras, bet ir vyno bei sūrio vaišės, smagūs šokiai. **E.**

Winnipeg, Manitoba

JONUI TIMMERMANUI, dideliam mūsų parapijos talkininkui, rugsėjo 21 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje jo žmona Teklė ir vaikai surengė 65 metų sukaktuves. Jos prasidėjo šventovėje Mišiomis, dalyvaujant visai šeimai ir artimiesiems draugams. Skaitymus atliko duktė ir abu sūnūs.

Po Mišių visi svečiai, susirinkę į parapijos salę, buvo pavaišinti šilta vakariene, įvairiais skanumynais bei gėrimais. Pagerbti Jono atėjo ne vien lietuviai, bet ir daug jo bendradarbių iš didžiausios Winnipege statybinės bendrovės "Qualico Construction Ltd.", kurioje jis yra vienas iš techninių vadovų.

Svečiai sugiedojo "Ilgiausių metų", lietuvių ir anglų kalbomis ir apdovanojo sukaktuvininką gausiomis dovanomis. Programai vadovavo jo sūnus Marijus.

Jonas, kad ir sulaukęs pensijos, bendrovės vadovybės prašomas, kuriam laikui dar sutiko pasilikti tarnyboje. Nors jis yra ne lietuvių kilmės, vedęs lietuvaitę, nuo pat atvykimo Kanadon, yra vienas pavyzdingiausių mūsų parapijos narių — ją remia ne tik lėšomis, bet ir savo darbu. Linkime Jonui, įsijungusiam į senjorų grupę, sveikatos ir geriausios kloties.

VINCAS JANUŠKA, vienas iš Šv. Kazimiero parapijos steigėjų, Kanados lietuvių fondo Winnipege atstovas, buvęs daugiametis KLB Winnipego apylinkės valdybos narys, rusgėjo 28 d., dalyvaujant visai šeimai, giminėms ir nemažam būriui artimųjų draugų, jo paties sodyboje atšventė 80-jį savo gimtadienį.

Vincas, išėjęs pensijon, įsigijo nuosavybę Winnipego užmiestyje, pasistatė gražų namą su solariniu šildymu, užveisė medelyną ir bityną, kur dar ir šiandien, sulaukęs 80 metų, darbuojasi. Visi gėrėjosi žmonos Elenos paruoštomis vaišėmis, lietuvišku midumi ir linkėjo ilgiausių metų.

A. a. KAZIMIERAS VIDRIKAS (Kas Vidruk), 61 m. amžiaus vos išėjęs pensijon, vėžio ligos pakirstas, mirė spalio 21 d. Kilęs iš Šiaulių. Atvyko Kanadon su savo tėvais 1928 m., būdamas 3 metų amžiaus. Nors su lietuviais nebendravo, visų buvo žinomas ne tik Winnipego, bet ir visos Kanados mėgėjų bei profesinio sporto šakose. Studijavo McGill ir Minnesotos universitetuose, žaidė futbolo komandose, ilgai buvo Winnipego mokyklų tarybų nariu, fizinio lavinimo mokytojas įvairose mokyklose ir Manitobos universtite. Priklausė daugeliui sporto organizacijų, 1978-81 m. buvo Manitobos Sporto federacijos direktorių tarybos pirmininku, 1979-85 m. Manitobos Sporto garbės rūmų (Hall of Fame) vicepirmininku, 1982-85 m. Kanados sporto federacijos tarybos nariu. Liko žmona, keturi vaikai, vaikaičiai, motina, sesuo ir brolis.

Pelenų laidojimas įvyko spalio 25 d. Pineview Memorial Gardens. Užuojauta visai šeimai ir mūsų Šv. Kazimiero parapijos narei — motinai Marijai Vidrikienei.

MEČIO ir EMILIJOS ŠARAUSKŲ šeimoje vieši iš Lietuvos atvykusi Emilijos Šarauskienės sesuo Viktorija Daškevičienė. Čia žada praleisti keletą mėnesių ir grįžti Lietuvon 1987 m. vasario mėn.

VIKTORIJA DAUBARAITĖ, daug metų buvusi KLB Winnipego apylinkės valdybos narė ir uoli parapijietė, po sėkmingai pavykusios širdies operacijos sveiksta namuose.

A. a. HERBERTAS DORSCHAS, 55 metų amžiaus, mirė rugsėjo 20 d. Palaidotas iš Šv. Petro liuteronų šventovės Brookside kapinėse. Herbertas buvo vokiečių kilmės, vedęs lietuvaitę; įsteigė savo ornametinės geležies įmonę ir savo darbais bei finansine parama yra daug prisidėjęs prie mūsų Šv. Kazimiero parapijos išlaikymo. Liko žmona, keturi vaikai, vaikaičiai ir daug giminių.

A. a. KAZIMIERAS BLAŽYS, neilgai sirgęs, mirė rugsėjo 3 d., sulaukęs 77 m. amžiaus. Gimė Bartininkų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. Lietuvoje tarnavo eigulių, Kanadon atvyko 1952 m. Lietuvoje liko sūnus, dvi seserys ir brolis. Buvo Šv. Kazimiero parapijos ir Manitobos lietuvių klubo narys. Maldas koplyčioje atliko ir Mišias Šv. Kazimiero šventovėje atnašavo prel. J. Bertašius. Palaidotas Brookside kapinėse.

EUGENIJUS KALASAUSKAS 1986 m. birželio mėn. išėjęs į pensiją, Kanados lauko reklamų įmonių savininkų suvažiavime Vankuveryje buvo apdovanotas "Man of the Year" žymeniu. Šis apdovanojimas kasmet yra skiriamas asmenims, ypatingai pasitarnavusiems reklamų pramonei Kanadoje. **E.K.K.**

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.75%
santaupas	5.75%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas už santaupas	5.25%	Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.	
term. indėlius 1 m.	8.50%	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.	
term. indėlius 3 m.	9.25%		
reg. pensijų fondo	7.25%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	7.50%	Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.	
Reg. pensijų 1 m.	8.25%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Marylando lietuviškų draugijų taryba rugsėjo 21 d. surengė Lietuvos ąžuolo penkiasdešimtmečio sukakties minėjimą Anapolyje. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas generalinis Lietuvos konsulas Anicetas Simutis iš Niujorko. Šventės dalyviams jis priminė 1935 m. gegužės 17 d., kai Marylando valstijos atstovų rūmai priėmė rezoliuciją, įpareigojusią gubernatorių kasmet vasario 16 d. prisiminti Lietuvos nepriklausomybės šventę, iškeliant JAV vėiavas prie valdinių pastatų ir netgi surengiant minėjimus mokyklose, šventovėse. Marylando valstijos rezoliucija buvo maloni staigmena nepriklausomybės žingsnius žengiančiai tada dar jaunai Lietuvai. Iš tikrųjų Marylando valstija į Lietuvą buvo panaši tik savo ploto dydžiu ir gyventojų skaičiumi. Ji pirmoji iš visų Amerikos valstijų parodė tokį draugiškumą prisikėlusiai Lietuvai. Vėliau paaiškėjo, kad didžiausi nuopelnai dėl šio mosto teko Baltimorėje gimusiam advokatui Vincui Laukaičiui, turėjusiam artimus ryšius su amerikiečiais. Marylando gyventojams buvo atsilyginta iš Lietuvos atsiųstu trijų pėdų aukščio ąžuolu, 1936 m. iškilmingai pasodintu valstijos sostinėje Anapolyje. Iškilmėje dalyvavo Lietuvos ministeris Povilas Žadeikis iš Vašingtono, lietuviai karo veteranai, skautai bei kitos organizacijos su savo vėliavomis ir didelis skaičius amerikiečių visuomenės. Tas Lietuvos ąžuoliukas dabar jau yra tapęs ąžuolu. Pasak generalinio konsulo A. Simučio, pagal lietuviškų ąžuolų amžių jis dar turėtų gyvuoti porą šimtų ar daugiau metų. Marylando lietuviškų draugijų tarybai, surengusiai pagerbtuves Lietuvos ąžuolui Amerikos žemėje, dabar vadovauja dr. Elena Armonienė.

46-tasis ALTos suvažiavimas įvyko Čikagoje, Tautiniuose lietuvių namuose, spalio 18 d. Suvažiavime dalyvavo 44 ALTos valdybos ir tarybos nariai bei organizacijų atstovai, 10 skyrių atstovų, 3 spaudos bendradarbiai ir 35 svečiai. Po tradicinių sveikinimų veiklos pranešimus padarė ALTos valdybos pirm. Teodoras Blinstrubas ir vicepirm. dr. Jonas Valaitis. Apie Jungtinį baltiečių komitetą Vašingtone kalbėjo dr. Jonas Genys. Išklausytas ir finansinis ižd. M. Pranevičiaus pranešimas. Nuo praėjusio suvažiavimo 1985 m. spalio 1 d. iki š. m. rugsėjo 30 d. ALTa turėjo $64.-160,13 pajamų ir $61.853,41 išlaidų. Jungtiniam baltiečių komitetui paskirta $14.400. Iždo globėjai pranešė, kad š. m. spalio 1 d. jame buvo $56.887,49, o namas su inventoriumi yra vertas $67.219,15. Tuo būdu visas ALTos aktyvas — $124.106,69. Išklausius ALTos skyrių pranešimų, buvo patvirtinta 14 rezoliucijų. Dr. Kazys Ėringis suvažiavime padarė pranešimą "Mūsų įsipareigojimai okupuotos Lietuvos atžvilgiu", Juozas Jurkus — "ALTos skyrių vaidmuo Lietuvos laisvinimo veikloje".

Dr. K. Bobeliui, VLIKo pirmininkui, 1986 m. spalio 27 d. Niujorke buvo įteiktas Ellis Island garbės medalis ryšium su Laisvės statulos 100 metų sukaktimi. Medalius gavo įvairių tautybių veikėjai ir pasižymėję amerikiečiai. Buvo pasiūlyta 15.000 kandidatų (19 lietuvių), nors medalių buvo tiktai 80. Medaliai buvo įteikti Ellis saloje. Kalbas pasakė sen. D. Moynihan, kardinolas J. O'Connor ir Laisvės statulos šimtmečio sukakties komiteto pirm. W. D. Fugazy. Po ekumeninių pamaldų įvyko pokylis "Waldorf-Astoria" viešbutyje.

Brazilija

BLB valdybos pirm. Jonas Tatarūnas spalio 11, šeštadienį, lankėsi LItuanikos stovyklavietėje, aptarė jos reikalus su vasarnamius pasistačiusiais tautiečiais. Jį ten ištiko staigus plaučių sutrikimas. Buvo nutarta ligonį vežti Atibajos ligoninėn. Kelionės metu J. Tatarūnui sutriko kvėpavimas, pradėjo trūkti deguonies, pamėlynavo visi kūno sąnariai. Ligoninėje jam buvo suteikta skubi pagalba. Pamažu sveikata pagerėjo. Tikimasi, kad jis galės grįžti Sao Paulin ir gydytis arčiau namų.

Argentina

Buenos Aires Aušros Vartų parapijoje metinį posėdį rugsėjo 12 d. turėjo ALOST (Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos taryba). Naujon ALOST valdybon buvo išrinkti: pirm. R. Stalioraitis, vicepirm. H. Katinas, ižd. A. Burba, sekr. kun. A. Steigvilas, MIC. Jo pavaduotojo vieta palikta Argentinos lietuvių jaunimo sąjungos atstovui. Susivienijimas lietuvių Argentijoje savo atstovais ALOS taryboje paskyrė A. Mikučionį ir L. Stankevičių.

Pavasario šventę Buenos Aires mieste rugsėjo 27 d. surengė SLA (Susivienijimas lietuvių Argentijoje) savo patalpose. Programą atliko SLA "Dobilo" ansamblis ir Mindaugo draugijos tautinių šokių grupė iš Berisso. Pavasario karalaite išrinkta Danielė Rastauskaitė, jos palydovėmis — Ona Lukšaitė ir Cecilija Sorokaitė.

Australija

Adelaidės lietuviai įsigijo pensininkams namus, kainavusius $293.500. Iš Australijos valdžios buvo gauta $111.500. Testamentu $50.000 paliko velionis Jonas Birbilas. Už turėtą ir parduotą sklypą gauta $60.000. Aukomis įsijungė organizacijos ir pavieniai lietuviai. Mecenatais laikomi įnešusieji $1.000, garbės nariais — $500. Jų pavardės bus įrašytos Vyčiu papuošton lenton. Vienaaukštis pastatas Adelaidės priemiestyje turi šešis atskirus butus su dviem miegamaisiais, svetaine, virtuve ir valgomuoju, prausykla ir skalbykla. Gyventojais pensininkai bus priimai su gydytojo rekomendacijomis. Už butą reikės įmokėti $15.000 vienkartinę auką. Jeigu butas susilauks dviejų gyventojų, kiekvienas turės smokėti po $8.000. Jų taipgi lauks savaitinis $35 mokestis, padengiantis draudos, elektros, dujų ir telefono išlaidas, šiltus pietus. Pensininkų namais rūpinsis patikėtinių komitetas, sudarytas iš įvairių organizacijų atstovų bei atstovių.

Britanija

"Vilniaus" draugijos filatelistai spalio 4 d. buvo susirinkę Mančesterio lietuvių klube aptarti praeities veiklos ir planų ateičiai. L. Puras pasiūlė surengti pašto ženklų mugę, H. Vaineikis parodė keletą lakštų ženklų iš savo rinkinio. Finansinį draugijos pranešimą padarė ižd. S. Lauruvėnas. Visus pavaišino "Vilniaus" draugijos pirm. R. Popikienė.

DBLS Boltono skyrius nariai, vadovaujami pirm. H. Vaineikio, tradicinius rudens šokius surengė spalio 18 d. Boltono ukrainiečių klube. Prieš šokius buvo sušauktas narių susirinkimas, kuriame aptarti ne tik šokiai Boltone, bet ir Boltono lietuvius liečiantys renginiai Mančesterio lietuvių klube.

Prancūzija

PLB narių mėnesiniai susirinkimai vėl pradėti rengti spalio 12 d. Lietuvių susibūrimą kapelionas kun. J. Petrošius pradeda Mišiomis. Po jų visų laukia bendri pietūs, pasidalijimas įspūdžiais, lietuviško gyvenimo klausimų aptarimas.

Prancūzijos baltiečių namai su priestatu buvo įsigyti 1985 m. Jų adresas: Baltic House, 1, rue de la Prairie, 94500 Champigny-Sur-Marne. Tel. 33-1-48.81. 52.22. Namai yra tapę baltiečių informacijos centru, turinčiu savo biblioteką, apie 70 vietų salę susirinkimams ir koncertams. Trys kambariai, rezervuoti pravažiuojantiems baltiečiams, gali priglausti šešis svečius. Reikalui esant, keliautojams apsistoti patalpos parūpinamos Paryžiuje ir pietinėje Prancūzijoje. Apie atvykimą patariama pranešti iš anksto. 1987 m. planuojama pradėti leisti laikraštėlį prancūzų kalba.

Vokietija

A. a. Jurgis Sauga spalio 8 d. mirė Hagene, sulaukęs 95 metų amžiaus. Velionis gimė Klaipėdos krašte dar kaizerinės Vokietijos laikais, bet išsaugojo iš protėvių paveldėtą lietuvių kalbą, atsispyrė vokietinimui per mokyklas ir įstaigas. Liko lietuvininku ne tik gimtinėje, bet ir II D. karo audros nublokštas Vokietijos gilumon. Velionis nedelsdamas įsijungė nariu, kai buvo įsteigta VLB Hageno apylinkė, dalyvaudavo lietuviškuose renginiuose, kuriuos suorganizuodavo ilgametis pirm. L. Vilčinskas. Palaidotas Hagen-Haspe kapinėse spalio 14 d. Karstas kapinių koplyčioje skendo gėlėse. Apeigas atlikusį vokietį evangelikų pastorių ypač sudomino Hageno lietuvių vainikas, papuoštas lietuviškos trispalvės kaspinu.

Dainos grupė "Serenada", atlikusi meninę programą Hamiltono ateitininkų vakaronėje 1986.IX.20. Iš kairės: Ramūnas Underys, Edis Norkus, Vaidotas Vaičiūnas Nuotr. J. Miltenio

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Artėja lietuvių jaunimo kongresas

Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruoša

Rugsėjis yra Australijos pavasario pradžia. Ankstyvosios akacijų atmainos pražydo geltonai žaibuojančiomis prošvaistėmis žaliame eukaliptų fone. Priemiesčių soduose jos užleido vietą tik ką pražydusiom kamelijom, magnolijom, persikam . . .

Australijos lietuvių jaunimas žiemą praleido darbingoje nuotaikoje. Dauguma bendruomenės minėjimų, švenčių ir kultūrinių parengimų buvo organizuojama jaunimo. Visas pelnas eina VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošos reikalams.

Prieš porą metų, pradedant kongreso ruošos darbą, buvo užsimota sukaupti $72,000 įvairiems su kongresu susijusiems reikalams. Dėl infliacijos ir dėl didesnių kongreso organizacinio komiteto užsimojimų ši suma pakilo iki $100,000. Šiuo metu jau turima daugiau kaip pusė tos sumos. Tad reikės gerai pasispausti per iki kongreso likusius 15 mėnesių ir sukaupti likusią dalį lėšų.

Rugpjūčio mėnesį Australijoje labai sėkmingai koncertavo Los Angeles vyrų kvartetas — dainuojantys inžinieriai, kurie nepagailėjo laiko ir lėšų, patys apsimokėjo savo kelionę į Australiją. Jie aplankė tris didžiausius lietuvių gyvenamus miestus: Melburną, Adelaidę ir Sydnėjų. Visur jie buvo entuziastiškai priimti žiūrovų pilnutėlių salių. Jų koncertai buvo organizuojami kongreso ruošos komiteto, ir visas gautas pelnas paskirtas organizaciniams reikalams.

Kartu su dainuojančiu tėvu Australijoje apsilankė ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos centro valdybos vicepirmininkas Tadas Dabšys. Pasitarime su Australijos lietuvių sąjungos ir kongreso ruošos komiteto nariais buvo aptarti įvairūs pasiruošimo reikalai. Vicepirmininkas pageidavo, kad kuo greičiau būtų skelbiama daugiau informacijų JAV ir Kanados organizacijoms ir spaudai apie kongreso programą, vietoves, kuriose vyks įvairūs parengimai, galimybes pakeliauti ir pažinti Australiją. Tai ypač įdomu su kongreso dalyviais atvykstantiems pašaliniams.

Turint galvoje palyginti nedidelę ir keliose Australijos vietovėse išsimėčiusią lietuvių bendruomenę, kongreso lėšų telkimas vyksta sėkmingai. Lapkričio pabaigoje supažindinti Šiaurės Amerikos lietuvius su kongreso ruošos darbais, sukelti jaunimo entuziazmą jame dalyvauti ir papildyti organizacinio komiteto iždą, į JAV-bes ir Kanadą koncertuoti važiuoja Melburno lietuvių jaunimo vokalinė trijulė "Svajonės". Pernai kongreso organizacinio komiteto iniciatyva susidariusi mergaičių trijulė jau dukart su pasisekimu apvažiavo Australijos lietuvių kolonijas. Dabar "Svajonės" (Virginija Bruožytė, Birutė Kymantienė ir Zita Prašmutaitė) pasiryžo savo repertuarą pateikti didžiausioms lietuvių kolonijoms Š. Amerikoje.

"Svajonių" programa įvairi: liaudies dainos, raudos, estradinės-pramoginės, na, ir lietuvių kompozitorių sukurtos dainos. Tikimasi, kad išlepinta Šiaurės Amerikos lietuvių publika "Svajones" priims šiltai. Su jomis kurį laiką keliaus ir kongreso organizacinio komiteto pirm. Henrikas Antanaitis.

Jau dabar yra žinoma, kad Toronte "Svajonių" koncertas įvyks 1986 m. gruodžio 6, o Montrealyje gruodžio 7. Tikimasi laiko rasti ir koncertui Hamiltone.

JAV-se koncertai numatyti: Hartforde — lapkričio 29, Niujorke — lapkričio 30, Klivlande — gruodžio 13, Čikagoje — gruodžio 14, Baltimorėje — gruodžio 20, Bostone — gruodžio 21, Detroite — gruodžio 27, Los Angeles — sausio 3. Dar yra galimybių joms dainuoti St. Petersburge ir Grand Rapids.

Galutinė kongreso programa jau baigiama sudaryti ir netrukus bus paskelbta. Atidarymas įvyks Sydnėjuje, kur prasidės ir studijų dienos, bus svarstomi Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos organizaciniai reikalai, rinkimai į vadovaujančius organus, numatomas kraštas septintam jaunimo kongresui.

Australijos sostinėje Kanberoje bus tęsiamos studijų dienos — paskaitos, diskusijos, seminarai. Iš ten lėktuvu — į Adelaidę. Sutikę Naujus metus, visi vyks stovyklauti į netoliese esantį Roseworthy College, kur patogiame bendrabutyje savaitę laiko apie 300 jaunimo turės progos linksmai pabendrauti.

Uždarymui kongreso atstovai ir svečiai važiuos į kongreso ruošos centrą, organizacinio komiteto buveinę — Melburną. Iš čia, po koncertų, susitikimų su visuomene ir atsisveikinimo vakaro užjūrio svečiai keliaus namo.

J. Mašanauskas

Australijos lietuvių dainos trijulė "Svajonės", pasiryžusi aplankyti Šiaurės Amerikos lietuvių kolonijas su koncertais. Iš kairės: Zita Prašmutaitė, akompaniatorė Birutė Kymantienė, Virginija Bruožytė

ŽODŽIAI

Juodi voratinkliai
Ant balto lakšto
Dreba,

Bijodami
Kreivųjų pirštų,
Kurie juos
Išdraikys.

Paliks bereikšmėse
Vienatvėse,
Ir vėjai
Nuotrupas jų
Išbarstys.

TARP DVIEJŲ PASAULIŲ

Gintaro jietimi
Perverta širdis
Prie kranto guli
Smėly numesta.
Amžiams ji
Prie žemės
Prismeigta.

Teka joj
Artojo kraujas,
Plaka sau
Rokmuzikos tempu.

Gegutė

Pasiruošimas draugystei

Sunku gyventi su draugais, dar sunkiau be jų

Šįkart pasitarkime ne apie meilę, bet apie kitus dalykus.

Margirio brolis Morkus grįžo iš universiteto vasarai. Jis buvo taip keistai užsidegęs ir smarkiai įsitempęs. Pirmą vakarą po sugrįžimo į namus Morkus ėjo su Margiriu pasivaikščioti. Beeinant vyresnis entuziastingai aiškino broliui savo stiprius nusiteikimus ir įžvalgas.

"Margiri, suprask! Aš tikiu pagaliau Dievą. Aš viską suprantu! Aš dabar virtęs racionaliu žmogumi, aš moku su žmonėmis santykiauti, aš jau daug toliau pažengęs esu negu tu . . ."

Iš pradžių Margiris šypsojosi, matydamas šitaip paveiktą brolį, bet kiek ilgiau pasiklausęs Margiris sumišęs traukėsi nuo jo mosikavimo ir riksmų.

"Dabar merginos veržte veržiasi prie manęs. Dabar aš esu atviresnis. Aš esu radęs atsakymus. Taip! Daugiau net nereikia nieko prašyti, dabar tik krenta į glėbį!" — šūkavo Morkus pasišokinėdamas, su laiminga šypsena.

Per tą visą pasivaikščiojimą Morkaus žvilgsnis nė karto nenuklydo Margirio link. Morkus buvo savo dėstymu taip užimtas, kad brolis nebandė jo nutraukti nei įsiterpti.

Namuose, sugrįžęs iš pasivaikščiojimo su Morkum, Margiris nuslinko į savo kambario tamsą, net nepasisveikinęs su tėvais, kurie virė arbatą virtuvėje.

Aštunta valanda. Saulė jau nusileidusi, ir svirpliai koncertavo vakaro šilumoje. Atvyko Morkaus aplankyti penkių ar šešių draugų būrys. Juos ir Margiris buvo anksčiau laikęs draugais, bet dabar jis trumpai pasisveikino ir vėl pasitraukė. Muzikos klausytis savo kambaryje jis negalėjo — tai trukdytų bežiūrintiems televiziją, nors šitie garsiai juokėsi ir dūko, tikriausiai net nepastebėdami, kas ekrane blykčiojo. Gal ir būtų buvę įmanoma jam klausytis, bet tikrai nebūtų įstengęs nustelbti kito kambario garsus. Jis kentėjo ir pagaliau akis nukreipė į savo kažkada nutapytą paveikslą, kuriame buvo knyga, gėlės, kaukolė ir keli vazonėliai. Natiurmorto fonas buvo mėlynos spalvos, tirštų šešėlių.

Margiris garsiai galvojo: "Aš tikrai jaučiuosi atsilikęs, be jokių subrendimo ženklų. Jau greit bus laikas pasiduoti ir darbą mesti. Kai bandau būti stiprus, jaučiuosi nusilpęs ir pralaimėsiu, nors ir labai stengiuos. Turiu nusigręžti nuo viso šio chaoso ir neaiškių tikrovės sluoksnių. Aš pralaimiu ir atsilieku gyvenimo žaidime, besidairydamas, nieko nesuprasdamas. Dabar lieka tik pasiduot. Aš neturiu šitiem žmonėm žodžių . . . Ko man tikrai reikia, tai tokio asmens, kurį vadintum "draugu". Man reikia šilumos, kito sapnų ir paslapčių".

Margiriui pasidarė sunku vienam kambaryje būti. Jis buvo tiesiog stumiamas į saloną jieškoti draugo ar draugės. Margiris atidarė duris ir matė ant sofos ir fotelių besėdinčius Morkaus draugus. Nenorėdamas trukdyti, Margiris atsiprašė bailiu lūpų trūkčiojimu. Jį užkalbino vienas kitas jį pastebėjęs, bet Margiris žiūrėjo tylėdamas.

Ir vėl buvo tamsu jo kambaryje, kai Margiris grįžo. Piktosios jėgos vėl ruošėsi puolimui. Tada atsivėrė durys ir sušvito šypsena . . . "Man irgi nusibodo. Ar nori pasikalbėti!"

Vėjas Liulevičius

Toronto aušriečiai rungiasi su savo varžovais Montrealyje Kanados lietuvių dienų metu 1986 m. spalio 11 d. Nuotr. R. Otto

Pinigus išleisim, saldainius suvalgysim

Pagerbti seneliai, kurie išmokė savo vaikaičius lietuvių kalbos

Hamiltono Vyskupo M. Valančiaus mokykla 1986 m. pagerbė savo mokinių Andrijos ir Dianos Meškauskaičių senelius už jų nuopelnus — mokymą savo vaikaičių lietuviškai kalbėti. Mokykla įteikė jiems gėlių puokštę ir pažymėjimą. Mokyklos vedėja taip kalbėjo apie Liuciją ir Kostą Meškauskus:

"Mes visuomet minime tėvus, kurie vežioja ir rūpinasi vaikų lietuviškumu. Ir tikrai jų dėka vaikai lanko lietuvių mokyklą. Bet mes dažnai užmirštame, kad yra ir kitų, kurie atlieka šį tylų ir sunkų darbą, būtent, seneliai. Dažnai jie nepirmininkauja, negauna žymenų-medalių iš organizacijų, nesimato jų veidų laikraščiuose. Jie tyliai dirba daug metų, skiepija vaikuose lietuviškumą, padeda jiems kas savaitę ruošti lietuviškas pamokas. Jie metai iš metų dirba su savo vaikaičiais. Tokius senelius norime šiandieną pagerbti".

Mano seneliai

Mano seneliai ne tik man ir mano sesutei pagelbėjo mokytis — jie prieš tai mokė mano pusbrolius Andrių, Tomą ir Liną. Mano tėveliai namuose lietuviškai nekalba. Todėl buvo labai sunku man išmokti lietuvių kalbą.

Vien mokykloje neišmoksi, jeigu namuose nesimokysi, neparuoši pamokų. Mano seneliai aukojo savo laiką ir nuo pirmo skyriaus vakarais vieną ar du kartus kas savaitę darbuodavosi su manim ir su mano sesute. Mes ruošėm lietuviškas pamokas jų namuose. Dažnai su seneliais pasikalbame telefonu irgi tik lietuviškai. Būdami pas senelius, mes kalbėjomės tik lietuviškai. Tokiu būdu pramokom ir dabar suprantam, galime susikalbėti lietuviškai.

Abu mano seneliai yra mums labai geri. Mums duoda jie visokiom progom dovanų, bet didžiausia dovana — tai jų pasišventimas įskiepyti lietuvišką dvasią mumyse. Pinigus išleisim, saldainius suvalgysim, bet įskiepytas lietuviškumas paliks mūsų širdyje visam gyvenimui ir keliaus su manim kartu pas Dievą.

Andrija Meškauskaitė,
Vysk. M. Valančiaus
X-to sk. abiturientė

Tautinėje iškilmėje: "Lietuva, tėvyne mūsų . . ." Nuotr. V. Maželio

Mintys apie tautą ir naciją

Gimstame tautoje, bet sąmoningu apsisprendimu tampame nacijos nariais

Žmonija mėgsta klasifikuoti savo aplinką ir save. Dalykai su panašiais bruožais yra skirstomi į kategorijas, kad juos būtų galima geriau suprasti. Skirstant žmoniją yra svarbu ištirti tautos ir nacijos sąvokas. Tauta yra žmonių grupė, kuri turi bendrą biologinį pagrindą — tą pačią rasę, išvaizdą, kilmę. Naciją sudaro žmonės, kurie yra savo dvasia ir protu prisirišę prie vienos tautos ar kultūros, priėmę jos bruožus.

Paprastai žmogus neturi galimybės pasirinkti savo tautos — gimsta savo tautoje arba tautų mišinyje.

Kas kita nacija. Kiekvienas sąmoningas asmuo, turi sąmoningai pasirinkti naciją. Lengviausia, aišku, yra pasilikti savo tautoje ir jai pasišvęsti. Tai arčiausiai širdies ir kažkaip sava, ypač jei žmogus yra toje kultūroje išauklėtas. Bet žmogus turi priklausyti nacijai ne aklai, o su aiškiu pasirinkimu. Ta pasirinktoji nacija turi praturtinti dvasinį jo gyvenimą, o ne jį apsunkinti. Nacija gali sudaryti siekių ar nurodyti tam tikrą kryptį asmens egzistencijai. Aplamai, pasirinktos nacijos pažinimas, ypač jei ta nacija yra ir tauta, dažnai gali žmogui padėti save patį suprasti, nes nacija jį iš dalies formuoja.

Šias mintis galima paryškinti kalbant apie lietuvių tautą bei naciją. Daug kas gimsta — ateina į lietuvių tautą, kai vienas ar abu tėvai yra lietuviai. Taigi techniškai didėja lietuvių skaičius, bet, kaip matome, ypač išeivijoje, mūsų nacijos narių skaičius mažėja. Trūksta užsidegusių veikėjų. Lietuviams darosi sunkiau ir sunkiau išlaikyti savo kalbą, kultūrą. Be šių dalykų nacijos egzistencija yra beveik neįmanoma. Norėdamas sustiprinti savo naciją, kiekvienas lietuvių tautos narys turi sąmoningai apspręsti, ar jisai nori būti dalis nacijos. Ar jam bus svarbūs Lietuvos reikalai? Jos dabartinė priespauda? Lietuvių Lietuvoje naikinimas? Ar lietuvių istorija ir papročiai jam bus savi ir padės jam save suprasti? Ar lietuviškos dainos ir šokiai jo širdį paveiks? Jei šie klausimai bus teigiamai atsakyti, tai žmogus stos į lietuvių nacijos eiles.

Nacijos nariai turi perduoti neapsisprendusiems tautiečiams lietuvybės sąvoką, visus jos bruožus, kad tautiečiai suprastų už ką jie apsisprendžia. Tai yra vyresnės kartos pareiga jaunimui — atskleisti pilnai lietuviškąjį lobį. Bet galutinai kiekvienas lietuvis turi apsispręsti už ar prieš naciją ir žinoti, kodėl jis tai padarė. Per daug yra žmonių, kurie trumpą laiką dirba lietuvybės labui, be sąmoningo užsiangažavimo, ir kai ši liepsnelė užgęsta, palieka naciją. Be apgalvoto pasirinkimo nebus išteseijimo.

Taip pat kyla problema, liečiant tautiečius, kurie **sąmoningai** apsisprendžia nepasidaryti pilnais lietuvių nacijos nariais. Turėdamas laisvą valią, lietuvis negali būti verčiamas tapti nacijos dalis. Asmuo yra pirma žmogus, paskui lietuvis. Jeigu jisai ką nors gero nuveiks, priklausydamas kitai nacijai, negalima jo peikti. Juk lietuviai yra tiek daug gavę iš svetimtaučių, kurie pasirinko būti lietuvių nacijos nariais, kaip pvz. prof. Juozas Eretas. Džiaukimės tuo, kad žmonės sąmoningai gyvena ir padaro daug gero, nors ir nebūdami lietuvių nacijos dalimi. Svarbiausia, kad žmogus suprastų situaciją ir apgalvotai pasirinktų savo gyvenimo kelią. Daugumas ras savo kelią gimtosios tautos nacijoje, ir jos negalės palikti. Bet pirmasis žingsnis yra sąmoningas apsisprendimas.

Indrė Čuplinskaitė

Jaunųjų skaučių draugininkė AUŠRA LELYTĖ su šeimininke S. CIPARYTĖ Romuvos stovyklavietėje draugovės rajone Nuotr. A. Baltakienės

Lietuvos universitetas sveikino hebrajų universitetą

Retas dokumentas, rašytas prieš 60 metų lietuvių ir anglų kalbomis, išsaugotas Jeruzalėje

LIETUVOS UNIVERSITETAS
HEBRAJŲ UNIVERSITETUI JERUZALĖJE

Didžių dvasios turtų kupina, nuolatos reiškė juos pasauliui garsinga Izraelio Tauta. Jos patriarchų ir pranašų padavimai ir veikalai padėjo pamatus naujųjų laikų dvasios kultūrai. Tačiau būdama ištremta ir išsklaidyta po visą pasaulį, ji per du tūkstančiu metų gavo semtis mokslą iš svetimų šaltinių ir geriausiųjų savo dvasios pajėgų žymią dalį aukoti svetimųjų kultūrų garbei ir pažibai.

Bet atėjo laikas ir Izraelio Tauta stengiasi įgyti nepriklausomybę visose gyvenimo srityse savo tėvų žemėje, kurioje belikus buvo tik maža jos vaikų dalelė. HEBRAJŲ UNIVERSITETAS garbingai vainikuoja visas jos pastangas ir deda atgimstančiai tautos nepriklausomybei tvirčiausius pamatus ten, kur dar pilna šventų senosios garbės ir laisvės paminklų, gausiai aplaistytų Izraelio sūnų ir dukterų krauju, jų ašaromis. Istorinės teisės grįžta Izraelio Tautai, ir pasaulis tarytum stengiasi atlyginti jai už ilgų amžių kančias.

Šituos Hebrajų laimėjimus ypačiai giliai jaučia Lietuvių Tauta, netekusi savo sostinės Vilniaus, savo dvasinės kultūros ir istorinių tradicijų centro, kuris vis dar okupantų rankose laikomas. Todėl jaunas Lietuvos universitetas, gerai suprasdamas Lietuvių Tautos troškimus, neša jos ir savo paties nuoširdžiausius pasveikinimus naujam mokslo židiniui, sukurtam garbingajame Dovydo mieste, spindėjusiame Salemono išmintimi, tame mieste, kur ir vėliau taip gyva buvo Izraelio Tautos dvasinė kultūra. Lietuvos universitetas iš visos širdies linki, kad taip pat, kaip senovėje nuo Šventojo Siono kalno dvasios šviesa tryško pasauliui, taip ir dabar kūriamasis Jeruzalėje Universitetas, sukaupdamas savyje iš visų kraštų įžymiausias Izraelio Tautos mokslo pajėgas, skaisčiai šviestų iš Skopaus kalno visai žmonijai ir įpintų savo darbais vieną iš gražiausiųjų gėlių jos kultūros vainikan.

Tegyvuoja, tetaurauja Jeruzalėje ilgiausius amžius
HEBRAJŲ UNIVERSITETAS!

Kaunas, 1925 m. Balandžio mėn. 1 d.

Pasirašė: *Pranciškus Būčys – rektorius, Blažiejus Čėsnys – Teologijos-filosofijos fakulteto dekanas, Mykolas Biržiška – Humanitarinių mokslų dekanas, Petras Leonas – Teisių fakulteto dekanas, Petras Avižonis – prorektorius, Zigmas Žemaitis – Matematikos-gamtos fakulteto dekanas, Vladas Lašas – Medicinos fakulteto dekanas, Pranas Jodelė – Technikos fakulteto dekanas, Antanas Purėnas – universiteto sekretorius.*

Gelbėkime žudomą talentą!

Lietuvos pogrindžio "Aušra" 50 numeryje kreipiasi į užsienio lietuvius, prašydama gelbėti Gintautą lešmantą ir šaukdama SOS!

Gintautas IEŠMANTAS (gim. 1930 m. Šiuklių km., Šakių raj.), baigęs aukštąjį mokslą, dirbo "Komjaunimo tiesos" redakcijoje. Už eilėraščius, kurių turinys nepatiko tarybinei valdžiai, buvo pašalintas ne tik iš darbo, bet ir iš komunistų partijos. Po to įsidarbino Knygų rūmuose. Areštuotas 1979 m. (kartu su doc. Skuodžiu). Nuteistas 6 metams sunkaus režimo lagerio ir 5 metams tremties.

Apie Iešmanto gyvenimą lagery turime labai mažai žinių. Tačiau žinoma, kad jis ir ten rašo eilėraščius, negali gyventi be kūrybos. Rašo eilėraščius ant pakliuvusių į kalinio rankas popieriaus skiautelių, kurias vėliau "surenka" kalėjimo prižiūrėtojai ir sunaikina . . . Jis kuria dabarties motyvais, kuria aktualią, patriotinę poeziją, kuri mums dabar taip reikalinga . . .

G. Iešmantas kelis kartus yra skelbęs bado streikus, daug kartų sėdėjęs karceryje. Kartą žiemos metu buvo išvarytas valyti sniegą nuo lagerio barako stogo . . .

Kokius persekiojimus ir kančias Iešmantas turi pergyventi kalėjime, mes nežinome, tik galime įsivaizduoti. Išlaisvinti jo negalime, bet galime šaukti, kad pasaulis išgirstų ir sužinotų, jog yra žudomas talentas. **Mūsų pogrindžio spauda ir užsienio lietuviai per mažai apie jį rašo.** Todėl itin džiugu, kad apie Iešmantą prabilo vienas amerikietis žurnalistas JAV laikraštyje (minėto amerikiečio straipsnio santrauką girdėjome š. m. liepos mėn. per "Amerikos balsą"). Amerikietis žurnalistas Iešmantą laiko tikru poetu, Dievo apdovanotu ryškiu talentu. Pagal jį, Iešmantas rašąs tokiose sąlygose, kai nei karjera, nei garbė neskatina kurti, o tik vidinis impulsas verčia išlieti poeto dvasioje susikaupusią kūrybinę potenciją.

1984.IX.13 Iešmantas buvo perkeltas į kitą lagerį, kuriame atlieka bausmę ir kun. A. Svarinskas. Šis faktas nieko gero nežada. Yra žinių, kurių šiuo metu negalima patvirtinti, kad Iešmantui yra prailginta kalėjimo bausmė. Jam keršija ir už tai, kad nenustojo kurti net baisiausiose lagerio sąlygose.

Prašome visus laisvėje gyvenančius įvairių įsitikinimų bei tautybių dorus žmones padėti G. Iešmantui kuo tik kas gali!

G. Iešmanto naujas adresas: USSR, 618263 – Permskaja obl., Čusovskij r-on, der. Kučino VS – 389-36.

S. VILDYS

A†A
PETRUI GULBINSKUI
iškeliavus į amžinybę,

jo žmoną STANISLAVĄ, sūnų VAIDOTĄ ir dukrą VYDĄ Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiu –

Br. Mackevičius

A†A
APOLONIJAI KAZLAUSKIENEI
mirus,

liūdinčius: vyrą VLADĄ, dukras – LAIMĄ, GRAŽINĄ, jų šeimas ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Brakų šeimos
Žiobakų šeima

A. a. JURGIO MATULAIČIO-MATULEVIČIAUS antkapis Marijampolėje, kur velionis yra palaidotas. Skulptūra – dail. J. Zikaro, nuotrauka – J. Pauros

Mokykla rūpi ir tėvams

Toronto Maironio mokyklos mokinių tėvai posėdžiavo 1986 m. spalio 18 d. Šv. Vincento mokyklos patalpose. Pirmininkaujantis Kastytis Batūra pakvietė Rimą Pranaitį perskaityti praėjusio susirinkimo protokolą. Tėvų komiteto pirm. Birutė Batraks padarė pranešimą apie atliktus darbus: senelių lankymą "Vilnius Manor" rūmuose, Velykų šventės parengimą, mokyklos parodas, leidinį, ekskursiją į dailininkų Tamošaičių sodybą ir t.t. Ižd. Algis Malinauskas pateikė finansinę mokyklos apyskaitą, o revizijos komisijos atstovas Kazys Pajaujis perskaitė tikrinimo aktą. Mokyklų tarybos pirm. kun. J. Staškus pasveikino tėvus ir džiaugėsi tuo, kad jaunos šeimos nebijo gausaus prieauglio.

Iš mokyklos vedėjos pranešimo sužinojom, kad padidėjo vaikų skaičius darželyje (dabar yra 15), o visoje mokykloje yra 185 mokiniai su 21 mokytoju. Esą didelį darbą atliko Aglis Malinauskas, suvedęs į skaitytuvą visą mokyklos apyskaitą ir mokinių sąrašą. Švietimo programų srityje dirba mokytojos Irena Ehlers, Stefa Bubelienė ir Liana Vaidilienė. Ir šiais mokslo metais numatomas mokyklos metraštis, skirtas Lietuvos 600 metų krikšto sukakčiai. Praėjusių metų leidinio redaktorei Ramūnei Jonaitienei ir fotografui Rimui Pranaičiui mokyklos vedėja išreiškė padėką. Ji taip pat siūlė pakeisti mokyklos administravimo struktūrą, pasinaudojant K. Donelaičio mokyklos pavyzdžiu, pranešė apie velionies Antano Rinkūno švietimo fondo paruoštus lietuvių literatūros konspektus, kurie netrukus bus spausdinami bei platinami. Baigdama savo pranešimą, vedėja pakvietė susirinkusius pagerbti mokytoją a.a. Antaną Baziliauską tylos minute.

Muzikinės programos koordinatorė D. Viskontienė kvietė tėvus į talką paruošiant programas viešiems renginiams.

Išrinktas tėvų komitetas: pirm. Birutė Batraks, sekr. Živilė Šelmienė, nariai – Dana Goudie, Vytas Paškus, Rimas Pranaitis, Helen Elliot, Rūta Juzukonytė-Jaglowitz, Algis Kaminskas, Janet Serianni, Loreta Krikščiūnaitė-Kongats, Jurgis Sederavičius, Algis Nakrošius, administratorius – Algis Malinauskas. Revizijos komisija: Kazys Pajaujis, Irena Petrauskienė, Vytas Tamulaitis.

Diskusijose buvo keliamas mokytojų pasiruošimo klausimas, jų darbo sąlygos ir pageidaujama tėvų talka.

Živilė Jūratė-Šelmienė

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

*Kreipkitės į **"House of 220".** Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

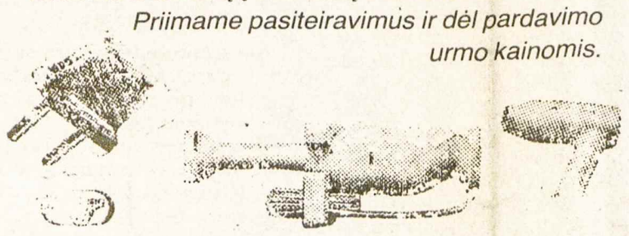

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Krikščionybės sukaktis ir palaimintasis

Lietuvos krikšto minėjimo prošvaistės ir neišspręstos problemos

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Ne visada spaudoje paskelbta nuomonė kuriuo nors klausimu reiškia negatyvią kritiką. Negalima tvirtinti, kad bet kuri žmogaus įsteigta institucija ar organizacija turi absoliutaus neklaidingumo monopolį. Dėl to jų veiklos kritika negali būti laikoma griovimu. Laisvojo pasaulio lietuviai yra dinamiški, energingi, turtingi idėjomis ir projektais, kuriems įgyvendinti reikia ne vien gudrių galvų, darbščių rankų, bet ir plačios visuomenės paramos, be kurios joks renginys negali pasisekti. Štai turime lituanistikos katedrą, operą, plačią ir įvairią periodinę spaudą, centralizuotą švietimo sistemą. Visa tai — iniciatorių ir visuomenės aukų bendro darbo vaisius.

Po kritiškų pastabų

Ateinančiais metais planuojama Lietuvos krikšto sukaktis išjudino mūsų spaudą. Joje pasipylė įvairių autorių straipsniai, organizacijų atsišaukimai. Kai kurie jų buvo kritiški arba reikalaujantys atsakymo į visiems rūpimus klausimus. Tai aiškiai rodo susidomėjimą tuo didžiuliu renginiu ir taip pat rengėjams perspėjimą, kad verta išklausyti ir visuomenės dalies balso, kuriam atstovauja rašantieji. Sukakties komitetas, matyt, neturintis viešųjų reikalų skyriaus (public relations), į spaudoje iškeltus priekaištus ar užklausimus tiesiogiai nereagavo, tačiau ilgainiui kai kurie pageidavimai jau susilaukė atgarsio, o gal ir veiksmo. Tas faktas, kad pagaliau ir Lietuvoje sukakties iškilmės bus švenčiamos Vilniuje, ne Kaune, yra viena iš džiugių žinių.

Žinoma, toliau seka logiškas prašymas ir galbūt net reikalavimas, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčia pagaliau susilauktų oficialaus pripažinimo iš Vatikano — paskirtų Lietuvai kardinolą ir Vilniaus arkivyskupiją atskirtų nuo Lenkijos bažnytinės provincijos. Šis klausimas yra grynai dabartinio popiežiaus kompetencijoje, kai tuo tarpu Vilniaus katedros grąžinimas Bažnyčiai yra Kremliaus rankose. Kaip ilgai bus Lietuvai paneigta kardinolo privilegija, kuria naudojasi net puslaukinės Afrikos tautelės? Paskutinė žinia, kad sukakties iškilmės Romoje bus ne birželio 14, didžiąją gedulo dieną, o sukakties birželio 28 dieną, yra tikra prošvaistė. Iš viso buvo keista, kad planavimo pradžioje nebuvo iniciatorių pastebėtas datos netinkamumas. Nors datos pakeitimo priežasčių yra net kelios versijos, tačiau jau pats faktas nuteikia maloniai tuos, kurie birželio 14 dieną praleidžia gilaus liūdesio nuotaikoje.

Pažymėtina, kad spalio mėn. "Pasaulio Lietuvio" pirmame puslapyje kaip tik yra puikiai nusakyti mūsų visuomenės pageidavimai, kuriais sukaktis gali būti įprasminta ir su ja susiejusios išlaidos pateisinamos. "Pasitenkinti nors ir pačiom iškilmingiausiomis pamaldomis Romoje neužtenka", rašo vedamojo autorius, lyg ir "įpilietindamas" spaudoje pasirodžiusias kritiškas pastabas. Vedamajame sakoma, kad sukaktis bus įprasminta tik tada, kai mūsų tauta pajus jos įtaką.

Vardai ir pavardės

Atrodo, kad palankiai sprendžiasi ir Jurgio Matulaičio beatifikacijos byla, tačiau jo vardo ir pavardės klausimas nėra išspręstas lietuviams priimtina prasme. Š. m. spalio 28 d. "Draugo" laidoje J. Vaišnoras, MIC, parašė ilgą, argumentuotą ir dokumentuotą straipsnį, kaip atsakymą į "Tėviškės žiburiuose" spausdintą Juozo Gailiaus rašinį. Autorius pateikia detalią Jurgio Matulaičio pavardės istoriją, jos kaitaliojimo chronologišką raidą ir daro galutinę išvadą, kad Jurgis Matulaitis-Matulewicz, atsižvelgiant į kitų tautų katalikus, yra priimtinas abiem pavardėm. Mano knygų lentynoje yra storoka kun. Jono Bosco biografija, parašyta kun. Jono Lemoyne (vardas verstas — pavardė originali), išleista 1930 m., kai Vilkaviškio vyskupo koadjutoriaus pareigas ėjo vysk. M. Reinys. Knygos gale nurodyti bibliografiniai šaltiniai, kuriuose yra išvardinti įvairių tautų raštai apie palaimintąjį. Ispanai jo vardą rašo "Juan", italai — "Giovanni", tačiau niekas nedrįso jo pavardės keisti, jį visur vadina "Bosco". J. Vaišnora tvirtina, kad pavardės "suanglinimas" ar "suispaninimas" nereiškia savo tautos atižadėjimo. Deja, su tokiu argumentu vargu ar galima sutikti, nes tarptautinėje plotmėje pavardė yra pagrindinis asmens tautybės požymis, todėl ir mes, lietuviai, keliaudami po platųjį pasaulį, vartome telefonų knygas, jieškodami LIETUVIŠKŲ pavardžių, nes vietoj Obelinio skaitant "O'Bell", vietoje "Deraičio" — "DeRighter" ar vietoje "Bielskaus" — "Bell", mes savo tautiečių neberandame. Mūsų pirmieji ateiviai Amerikoje kaip tik keitė savo pavardes iki neatpažinimo, kad pridengtų savo "grinorišką" kilmę ir susilietų su anglo-saksų ar net vokiečių bei lenkų mase. Todėl nėra taip svarbu, ar mūsų būsimas palaimintasis bus vadinamas "Jurgiu", "Giorgio" ar "Jerzy", nes tai tarptautiniai vardai, kiekvienoje tautoje pritaikyti savo kalbai. Tuo būdu lietuviškas Jonas kitur vadinasi John, Giovanni, Juan, Jan ar Johannes. Tačiau asmens pavardė, kaip ji yra ORIGINALIUOSE GIMIMO AR KRIKŠTO METRIKUOSE, yra nekeičiama, išskyrus per teismą, tuo reikalu atitinkamom institucijom paduodant prašymą.

Nulietuvintos pavardės

Gerb. J. Vaišnora, taisydamas Juozo Gailiaus straipsnyje padarytas klaidas, pabrėžia, kad prie Matulaičio pavardės sulenkinimo nesąs prisidėjęs joks lenkas. Tai kodėl patys lietuviai reikalauja lenkiškos jo pavardės versijos, kurios net nėra jo gimimo metrikuose? Lenkai turi pakankamai savo šventųjų, o vien dėl pataikavimo jų nuotaikoms iš mūsų pusės yra per didelė auka leisti oficialiai jo pavardę darkyti ir rašyti mums svetimos raidžių kombinacijos rašmenimis.

Autorius toliau taip pat pateikia ilgą sąrašą Lietuvos patriotų, kurių pavardės buvusios ir net likusios su galūnėmis "ičius". Deja, visi tie asmenys mokėsi ir gyveno ar bent savo jaunystę praleido caristinės Rusijos vergijoje, kai ir lietuvio pavardė nebuvo jo nuosavybė. Pvz. yra minima, kad mūsų Maironis Dvasinėje Petrapilio akademijoje vadinosi "Maciulewicz". Kad su tokia pavarde mūsų tautos dainius ten studijavo, abejonės nėra, tik yra klausimas, ar jam tokia jo pavardės versija nebuvo primesta. Iš savo šeimos istorijos puikiai žinau, kaip mano tėvas, studijuodamas Petrapilio universitete, taip pat rašė savo pavardę rusiškai su rusiška galūne . . .

Dalis lietuvių savo pavardžių neatlietuvino, jas palikdami su galūnėmis "ičius" "auskas" ar "ovskis", todėl ir Jurgis Matulaitis-Matulevičius būtų priimtinos pavardės, jei jau būtinai reikia turėti jų dvi, bet "Matulewicz" nėra priimtina nei teisinga, tuo lyg ir leidžiant pasirinkti jo pavardę ir su ja susijusią tautybę pagal skonį ar nusistatymą. Jurgis Matulaitis mirė ir yra palaidotas nepriklausomoje Lietuvoje, kuri dabar neša sovietinės vergijos jungą, todėl ir jo įamžinimui Katalikų Bažnyčios istorijoje yra reikalinga pagarba jo tautai, nelenkinant jo pavardės. Teisiškai to niekas padaryti negali, nes ir jo krikšto metrikuose įrašyta "Jurgis Boleslovas Matulaitis".

Ačiū Gailiui

Galimas dalykas, kad Juozas Gailius, pasinaudodamas ne visai tikslia "L'Osservatore Romano" informacija, yra padaręs klaidų, tačiau jo iškeltas klausimas yra reikalingas veiksmo o ne pavardės kraipymo apologetikos. Įdomu ir tai, kad itališkas dienraštis, padaręs stambių klaidų, jas atsisako atitaisyti. Kodėl turi tuo pačiu principu nesivadovauti ir mūsų spauda? O lietuvio kataliko ir patrioto širdgėla, matant, kaip skriaudžiami mūsų interesai, yra mūsų visų rūpestis. J. Vaišnoros straipsnyje nufotografuoti Jurgio Matulaičio pasirašyti laiškai nesustiprina argumentų už jo pavardės sulenkinimą dėl sekančių motyvų. Pirmasis laiškas parašytas lenkų kalba, data nenurodyta. Sekantis turi 16. VII. 1907 metų datą ir yra pasirašytas "kun. J. Matulevyčius"! Kiti du laiškai taip pat rašyti šio šimtmečio pradžioje, kai gal ir Maironis-Mačiulis buvo "Maciulewicz", tik jo gimimo ir krikšto metrikai, kaip vienintelis teisinis dokumentas, nėra liečiami nei politinės santvarkos, nei kitų aplinkybių.

Juozui Gailiui skitytojai turi būti dėkingi už klausimo iškėlimą. Mano vyro archyve yra Jurgio Matulevičiaus antkapio nuotrauka. Skulptūra sukurta garsiojo skulptoriaus Zikaro, o įrašas taip atrodo:

JURGIS MATULEVIČIUS
ADULIJOS TIT. ARKIVYSKUPAS
APAŠTALIŠKASIS VIZITATORIUS LIETUVOJE
MARIJONŲ KONGREGACIJOS GENEROLAS
1871-1927

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Dalis jungtinio choro, dalyvavusio Kanados lietuvių dienų didžiajame koncerte Montrealyje 1986 metų spalio 12 dieną. Diriguoja LINDA MARCINKUTĖ
Nuotr. R. Piečaičio

Aktorė ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ su aktore EVELYNE ANDERSON vaidina veikale "Primrose School District 109" Winnipege su dideliu pasisekimu Nuotr. H. Pantel

Aktorė Kudabienė vaidina kanadiečiams

E. KALASAUSKAS

Jau du mėnesiai aktorė Elena Kudabienė iš Hamiltono "Prairie Theatre Exchange" teatre vaidina vieną pagrindinių vaidmenų labai sėkmingame vaidinime "Primrose School District 109". Šis veikalas yra parašytas ukrainiečių kilmės autoriaus, kilusio iš Beausejour, Man., Vankuverio universiteto matematikos profesoriaus Ted Galay, kuris ir pernai turėjo ypatingą pasisekimą su savo veikalu "Tsimbaly".

Dabartiniame veikale Ted Galay iškelia trijų kartų Manitobos ukrainiečių konfliktus — nuo emigrantės senelės, iki šių dienų jau kanadiškai besijaučiančios jaunuomenės.

Elena Kudabienė vaidina emigrantės Mrs. Kiriluk vaidmenį, kuriame ji labai realistiškai ir įtikinančiai perduoda senojo krašto tradicijas ir vertybes. Winnipego "Free Press" laikraščio teatro kritikas ypatingai iškėlė Elenos Kudabienės sukurtą "babos" tipą, pavadindamas "didingu momentu šiame vaidinime". "Downtowner" laikraščio kritikas rašė, kad Elena Kudabienė yra šio vaidinimo žvaigždė. Jos humoras, šiluma ir išmintis, paslėpti po jos skarele, priverčia žiūrovą įsimylėti į ją nuo jos pirmo pasirodymo scenoje. Vaidinimas prasidėjo spalio 9 d. ir truko Winnipege iki lapkričio 2 d., o nuo lapkričio 3 iki 24 d. yra vaidinamas mažesniuose Manitobos provincijos miestuose. Veikalas yra aukšto lygio ir publikos šiltai priimamas, nes visi bilietai Winnipego vaidinimams jau buvo išparduoti pirmos savaitės dienomis.

Winnipego lietuviai labai gerai prisimena Eleną Dauguvietytę-Kubadienę iš 1948-49 metų laikotarpio, kai ji, jauna mergaitė, atvykusi iš Vokietijos, atlikdama sutartį dirbo miesto ligoninėje, organizavo vaidybos ir dainų mėgėjus, rengė koncertus ne tik lietuviams, bet ir svetimtaučiams. Čia ji ir ištekėjo už Edvardo Kudabos.

To entuziazmo, atrodo, ji nestokoja ir šiandien. Paprašyta prel. J. Bertašiaus, ji mielai sutiko atlikti programą ir Winnipego lietuviams. Spalio 27 d. vakare į parapijos salę susirinko nemažai vietos lietuvių pasiklausyti mūsų iškiliosios aktorės ir pasigėrėti dramatiniu jos menu.

Visus dalyvius žavėjo meniškai ir su giliu jausmu deklamuojami Putino, Brazdžionio, Aisčio, Pūkelevičiūtės ir kitų poetų eilėraščiai, gardžiai prajuokino Inčiūros "Laukų poema", Marcinkevičiaus "Grybų karas" ir Babicko bei kitų humoras. Taip pat maloniai nuteikė mūsų winnipegietės poetės Brazauskaitės-Razmienės poema "Artojo mirtis".

Nors programa truko beveik dvi valandas, laikas prabėgo labai greitai, ir tik atjaučiant aktorę dėl jos nuovargio buvo susilaikyta nuo prašymo tęsti toliau. Baigus programą, Elena Kudabienė buvo pagerbta gėlių puokšte ir griausmingais plojimais.

Po programos visi dalyviai buvo šeimininkių pavaišinti šilta vakariene ir dar ilgai buvo dalinamasi šio vakaro įspūdžiais bei atnaujinimu senų pažinčių. Ne veltui winnipegiečiai lietuviai tvirtina, kad Dauguvietytė-Kudabienė po ilgos pertraukos "grįžo namo į Winnipegą".

Winnipego lietuvių tarpe toks įvyks yra labai retas dalykas, ir jie dar ilgai jį minės. Ačiū p. Kudabienei už tą lietuvišką dvasinį peną, kurį ji mums taip dosniai teikė. Tikėkimės, kad tai ne paskutinis jos apsilankymas Winnipego lietuvių tarpe ir linkime jai sėkmės tolimesniame vaidybos mene.

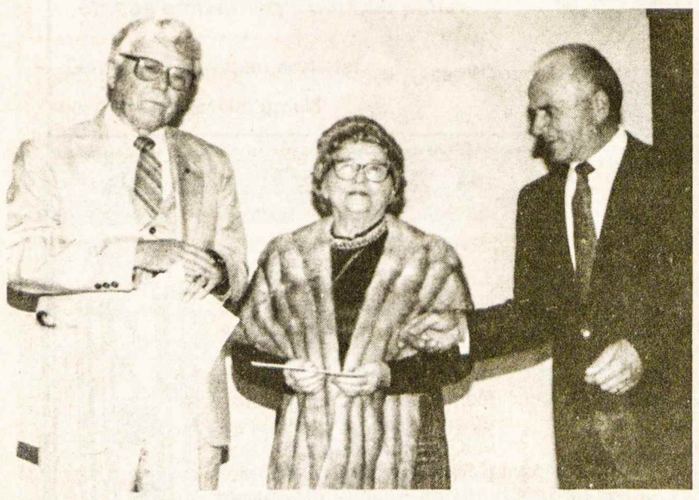

Ohio lietuvių gydytojų draugijos trisdešimtoji kultūros $1000 premija šiemet paskirta Vasario 16 gimnazijai V. Vokietijoje. Premiją įteikia dr. V. MAURUTIS Vasario 16 gimnazijos įgaliotiniams I. JONAITIENEI ir K. ŽIEDONIUI Klivlande Nuotr. V. Bacevičiaus

Išvežtųjų Sibiran brolių takais

Juozo Požėros romanas "Žuvys nepažįsta savo vaikų"

VINCAS KAZĖNAS

"Už Uralo, žemės galo"... Taip liaudies vaizduotėj kadaise vaidenos Sibiras, toji išvarytųjų katorgon, tremtinių, rekrūtų, šalis.

Dabar, po išsigelbėjusių iš mirties stovyklų (svetimtaučių ir lietuvių — E. Juciūtės, B. Armonienės ir kitų) liudijimų, to nuožmaus krašto buitis kur kas konkrečiau pažįstama. Vis dėlto, ir tai keisčiausia, Sibiras net ir šiandien nėra netekęs savo slėpiningumo bei romantinės traukos. Bent vakariečiams, ypač kanadiečiams, kurių šiaurinės valdos taip panašios, pažįstamos iš vaikystės knygų, Jack Londono apysakų. Neatsitiktinumas, jei britų gaminta televizijos serija apie Sov. Sąjungą "Comrades", rodoma per PBS stotis, kaip tik prasideda reportažu apie medžiotojus taigoje.

Nors buvo A. Solženicino "Viena diena Ivano Denisovičiaus gyvenime", nors retai kuri lietuvių šeima neturi savo nario, kentėjusio ar žuvusio Sibiro plynėse, niekas iki šiol nėra drįsęs pavaizduoti Lietuvoje tų nelaimingųjų Golgotos. Pirma tokia knyga yra neseniai pasirodžiusi Vilniuje, būtent Juozo Požėros romanas "Žuvys nepažįsta savo vaikų", padaręs ten ir išeivijoje sensaciją. Iš dalies todėl, kad iš jo autoriaus nesitikėta didesnio kūrybinio proveržio.

Juozas Požėra (gimęs 1927 m.) yra vyresnės kartos žmogus. Pažįstamas labiau kaip žurnalistas, apybraižininkas, uolus bolševikinės stabmeldystės išpažintojas. Kiekvienu atveju žmogus, kuriam neteko pažinti savo kailiu Sibiro mirties stovyklų siaubo. Atsidūręs Rusijoje su bėgančios Raud. armijos likučiais, jis brendo be motinos, svetimoje aplinkoje, dirbdamas Penzos, Gorkio, Kuibyševo srityse. Patyrė tenykštį skurdą ir badą, taip pat, jo tvirtinimu, varguolių rusų paslaugumą ir gerumą.

Karui pasibaigus, J. Požėra grįžo Lietuvon. Keletą metų dirbo Kauno balete. Po to (1949) įsikinkė ar buvo įkinkytas žurnalistikon ir kino pramonėn. Panašiai kaip Rimantas Budrys, jis jieško medžiagos dokumentiniams filmams kelionėse po šiaurę. Iš tokių apsakymėlių, apybraižų, susidaro J. Požėros knygų virtinė: "Baltosios saulės diena" (1966), "Mano vienintelis rūpestis" (1967), "Šiaurės eskizai" (1969), "Atsisveikinimas su šiaure" (1972), "Meškos mokslai". Apsakymai vaikams (1969), "Šiaurės keliai" (1974). Nesunku atspėti, kad toji keliautojo-turisto pažintis ir patirtis vaikystėje, karo pergyvenimai, atsispindės ir aptariamajame romane "Žuvys nepažįsta savo vaikų".

J. Požėra yra miklinęs ranką ir romano žanre, viena akim žvilgčiodamas į galimybes jį perkelti ekranan. Taip 1978 m. jis parašė "Šalnas", kuriame "pasakojama apie Lietuvos pokario kaimą, buržuazinių nacionalistų piktadarybes, liaudies gynėjų kovą". Bet nei knyga, nei pagal ją paruoštas filmas "Sužeista tyla" didesnio susižavėjimo nesukėlė. Iš viso, kaip J. Požėra pats prisipažįsta savo autobiografijoj, "Tarybų Lietuvos rašytojų" leidiny (1967), jo bandymai sukurti skriptus filmams buvo nesėkmingi. Atmetami. Ar dėl jų banalumo ir schematiškumo, ar todėl, kad juose blyksteldavo protarpiais objektyvumo švieselė, nežinia. Labiau norėtųsi spėlioti, kad dėl trafaretiškumo, nes vargu ar kada Požėrai galėjo būti prikaišiojama "kryptingumo" stoka. Juk kaip jis būtų galėjęs užimti dešimtmečiais "kryptingiems" asmenims patikimas redaktorių, Lietuvos rašytojų draugijos sekretoriaus pareigas? Visa tai žinant ir prisimenant Požėros glaudų bendravimą su Antanu Jonynu, J. Macevičium (poemos "Laiškas Vadui" autoriais), trupučiuką nedrąsu atsiversti naująjį "Žuvų" romaną. Baugu aptikti jame dar vieną manikiūruotą, aseptizuotą publicistinį draikalėlį.

Malonu pripažinti, kad tie nuogąstavimai nepasitvirtino. Kas be ko, dairantis "nugremžtų kampų" propagandinių užglostymų vaizduojamoje buityje, priekaištų atsirastų, tačiau bent knygos pradžioje jų nesijaučia. Požėra moka pasakoti, sukurti įtampos pilnas situacijas. Veikalo pradžia primena populiarius 1918-1939 m. laikotarpyje (dabar nebemadingus) egzotiškus romanus, kokius rašė Paul Morand, Joseph Kessel ir kiti. Net pati veikalo fabula lenkia skaitytoją ta linkme.

* * *

Atklydęs į nesvetingą šiaurę neaiškios profesijos lietuvis avantiūristas užmezga pažintį su laivų prieplaukoj dirbančiu stipruoliu Julium Šerkšnu. Užkalę pinigo, jie patraukia į taigos plynes medžioti sabalų. Viskas tam pasakotojui nauja, nepažįstama. Visko prireikia išmokti: kaip ręsti trobą, kaip prisipratint šunis, kaip išmokt žuvaut, apsirūpint maistu, nepasiduoti alkoholiui, kai vienatvė daros nepakeliama. Bet užvis labiau — kaip sutart, sugyvent su tuo sulaukėjusiu žmogum. Taigos įstatymai negailestingi. Ištverti vienam toje nuožmioje aplinkoje neįmanoma, nes bet kuriuo metu tyko pavojai susižeisti, paklysti, susirgti, būti apsėstam haliucinacijų. Tačiau nemažiau lengva pražudyt save ir likimo bendrą, užsisklendžiant egoizme, aikštyje, veidmainystėje.

Patikėjęs iš pradžių, kad jam siūloma smagaus pasiskaitymo, nuotykėlių bei romantikos, skaitytojas labai greitai pastebi, kad autorius anaiptol neketina jo vaišinti "Robinzoniada". Veikalo ašis — psichologinė. Tai meditacija apie tarpusavio komunikacijos ribotumą, žmogaus bejėgiškumą visatos šalčio akyvaizdoje. Tačiau toji linija, tas punktyras, ima prasišviesti vėliau. Palaipsniui. Pagrindinio knygos personažo — atsiskyrėlio, užstrigusio taigoj lietuvio medžiotojo Juliaus Šerkšno, portretas piešiamas itin sumaniai, parodant jo pranašumą prieš miestietį "grinorių" ir atskleidžiant "flash-back" įtarpuose jo biografiją.

Požėros knyga pateikia skaitytojui nemažą informacijos krūvį apie Sibiro buitį, tundrą, gamtą, gyvūniją, augmeniją, klimatą ir t.t. Taip pat netrūksta etnografinių žinelių apie Sibiro gentelių papročius, tikėjimus, mintijimą, pasaulėjautą, nes tas Julius Šerkšnas yra vedęs tungūzėevenkę, atseit "laukinės" padermės moterį.

Užuominų apie kacetus, Sibiro mirties stovyklas, nesama. Tarsi jų nebūtų buvę. Užtat per J. Šerkšno pasipasakojimus atsiskleidžia, palygint objektyvioj šviesoj, pokario metais išvežtųjų nedalia. Kova už būvį, nesibaigiantis "nubuožinimas". Vėliau — J. Šerkšno sandūra, grįžus apsidairyti Lietuvon, su tenai likusiųjų netektimis. Tie puslapiai itin įdomūs.

* * *

Žvelgiant į "Žuvis" kaip į reportažinį romaną, tenka pripažinti, kad jis talpus, gerai sudaigstytas, intriguojantis. Prilygstantis bet kokiam "bestsellerių" kategorijos vakarietiškam romanui. Pažintinės vertės dalykų knygoje apstu. Svarbiausia tačiau, kad Požėra sugeba vaizduoti dabartinę Sibiro tikrovę glaustai, taikliai, neįsiveldamas į nesibaigiančius gamtos grožybių, gyventojų papročių, kulnarijos prašmatnybių aprašymus, kurių neišvengė, sakysim, toks David Shipler savo knygoj "Russia: Broken Idols, Solemn Dreams" (1983).

Vieninteliai, bet vyriškai lyčiai pakeliami, ištęstumai yra gabalėliai, kuriuose pasakojamos visos plonybės, kaip pagauti žuvį ar nudėti žvėrelį, nors autorius neslepia savo paniekos žudantiems dėl pramogos išsigimėliams. Šiaip aerodromų netvarkos, prieplaukų darbo šurmulio, gertynių, prievartavimų, elnių augintojų kaimelių buities aprašymai pernelyg tikroviški, įtikinantys, primenantys tiek Vakarų žurnalistų (Alfred Max "Siberie — la ruee vers l'Est, 1976), tiek disidentų (Gregori Svirski) knygose skaitytus dalykus.

Priskiriant Požėros knygą reportažinio romano kategorijai, vienok būtina prisiminti vieną dalyką. Nūdien romano sąvoka itin plati ir, pripažinkim, miglota. Sunku rasti takoskyrą tarp romano ir grynai publicistinės apybraižos. Bet leidinys "Žuvys nepažįsta savo vaikų" tikrai nepriskirtinas prie reportažo. Tiesa, knyga parašyta pirmuoju asmeniu. Tai teikia jai ramaus, paprasto pokalbio tonaciją. Atvirai kalbant, pasakotojui netgi privalu nevargint klausytojo išjieškotais, įmantriais palyginimais, metoforom. Užtat Požėra ir nevengia korespondentinio braižo, patarlinių-priežodinių įtarpų, kartais žurnalistinių klišių.

* * *

(Bus daugiau)

Solistė SLAVA ŽIEMELYTĖ operos "Dux Magnus" Burtininkės vaidmenyje Čikagoje Nuotr. J. Kuprio

Atsiųsta paminėti

LIETUVA, Filatelistų draugijos biuletenis, 1986 m. 2 (200) nr. Redagavo E. Jasiūnas. Adresas: A. Zakas, 5723 S. Merrimac Ave., Chicago, IL 60638, USA.

PASAKOS IR PADAVIMAI IŠ LIETUVOS. Viršelio piešinys — J. B. Reginaitės. Spausdino N. Pr. Marijos vienuolijos seserys. Putnam, Conn., 159 psl.

ŠVIETIMO GAIRĖS. Lietuviškojo ugdymo žurnalas mokyklai ir šeimai. Leidėjas — JAV LB švietimo taryba. Čikaga 1968 m. 35 nr.

13e AVENUE, ALEXANDRE STANKE. Muzikinė plokštelė, išleista "Vilnius Records". Tai moderni Aleksandro Stankevičiaus kūryba prancūzų kalba. Jos modernumą rodo ir plokštelės aplanko vaizdai — rankos plaštakos įspaudai ir proletariška autoriaus nuotrauka prie uždarų durų.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

A. a. Algirdas Kurauskas, dailininkas, pasižymėjęs grafikos darbais, mirė Čikagoje 1986 m. rugsėjo 30 d. Velionis gimė Kaune 1923 m. liepos 13 d., mokėsi Kauno taikomosios dailės institute, Kauno jaunimo teatro dramos studijoje. Pokario metais V. Vokietijoje lankė ir 1951 m. baigė lietuvių įsteigtą ir V. K. Jonyno vadovaujamą Taikomosios dailės institutą Freiburge. Gavęs valdinę Prancūzijos stipendiją, tobulinosi Paryžiuje, dalyvavo ten surengtoje nepriklausomų dailininkų parodoje. Atvykęs į JAV ir įsikūręs Čikagoje, velionis dirbo komercinio meno srityje, dalyvavo lietuvių ir amerikiečių dailininkų parodose. Asmenines savo kūrinių parodas surengė Čikagoje ir Los Angeles mieste. Sukūrė nemažai vinječių lietuviškų žurnalų viršeliams, iliustracijų rašiniams. Iliustravo keliolika knygų. Scenovaizdžiais talkino Čikagos lietuvių operos ir saviveiklinių dramos grupių spektakliams. Yra parašęs straipsnių dailės klausimais, dėstęs Lietuvos dailės istoriją Pedagoginiame lituanistikos institute Čikagoje. Dail. P. Augiaus monografiją papildė jo medžio raižybai skirta velionies studija. Palaidotas spalio 3 d. iš Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovės Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Giliame liūdesyje liko žmona Ina, sūnus Almis, dukra Daiva bei kiti artimi giminės.

Ohio lietuvių gydytojų draugija XXX-ją kultūrinę premiją šiemet paskyrė Vasario 16 gimnazijai. Premijos įteikimas buvo surengtas metiniame narių susirinkime ir pobūvyje spalio 18 d. Klivlande, Lietuvių namuose. Vakarą pradėjo visus dalyvius pasveikinęs valdybos pirm. dr. Dainius Degėsys. Valdybos protokolą apie $1.000 premijos paskyrimą Vasario 16 gimnazijai perskaitė dr. J. Šonta. Valdybos ižd. dr. V. Maurutis premijos čekį įteikė JAV LB Klivlando apygardos pirm. K. Žiedoniui ir Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelio vadovei I. Jonaitienei. Rama Bublytė, lankiusi Vasario 16 gimnaziją, dalijosi mokslo dienų atsiminimais. Kultūrinių premijų trisdešimtmečio apžvalgą padarė valdybos pirm. dr. D. Degėsys. Trumpą dainų programą atliko Klivlande solistu pirmą kartą pasirodantis muzikos dr. B. Kazėnas su akompaniatore D. Liaubiene.

Sol. Violeta Rakauskaitė-Štromienė, estrados dainininkė, gyvenanti Bradforde, Britanijoje, koncertavo vietinei publikai. Jos koncertą surengė Hudderfieldo anglų moterų organizacija liepos 21 d. Programon ji buvo įtraukusi lietuvių, vokiečių ir anglų kompozitorių kūrinius. Lietuviškai padainavo Algimanto Raudonikio "Tėvynę" ir neseniai Vilniuje mirusio Benjamino Gorbulskio "Senas gatveles".

Laima, Darius ir Aras Lapinskai, muzikalioji čikagiečių šeima, rugsėjo 27-28 d.d. lankėsi Los Angeles mieste, kur juos koncertui Šv. Kazimiero parapijos salėje pakvietė Akademinis lietuvių skautų sajūdis. Koncertą lietuvių kompozitorių kūriniais pradėjo mezzo-sopranas Laima Rastenytė-Lapinskienė, įjungdama ir Dariaus Lapinsko kompoziciją apie trūnijantį medį, be muzikinės palydos atliktą jo "Raudą". Savo pasirodymą ji užbaigė C. Saint-Saenso ir G. Verdžio operų arijomis. Sūnus Aras, jau sulaukęs 14 metų amžiaus, yra smuikininkas, koncertuoti pradėjęs dar vaikas būdamas. Šeimos koncertan jis įsijungė H. Vieuxtemps koncertiniu kūrinėliu, L. Mončio (Monti) "Čardašu". Abiem solistam akompanavo kompoz. D. Lapinskas.

Dail. Pranas Gailius sukūrė antrąją lietuvišką dvylikos spalvotų graviūrų siuitą, skirtą K. Donelaičio mirties 200 metų sukakčiai, pasinaudodamas poeto Kazio Bradūno teksto centrine dalimi. Ją sudaro K. Donelaičio pamokslas, dail. P. Gailiaus meniškai surašytas, papuoštas liturginėmis spalvomis. K. Donelaičiui skirta lietuviškoji siuita turi 12 lapų, įdėtų balton dėžutėn. Iki Kalėdų siuita kainuoja $1.500, po Kalėdų — $2.000. Ją galima užsisakyti pas dail. Praną Gailių šiuo adresu: 152, avenue de Versailles, 75016 Paris, France. Pirmą lietuvišką siuitą dail. P. Gailius buvo sukūręs ir išleidęs 1968 m., jai panaudodamas O. Milašiaus tekstą — prancūzų kalbon išverstas lietuvių liaudies dainas.

Į vestuvinių dainų vakarą Meno darbuotojų rūmuose spalio pradžioje vilniečius pakvietė Daivos Račiūnaitės vadovaujamas moterų ansamblis. Dainininkės E. Burkšaitytė, D. Čepaitytė-Žalėnienė, I. Karbauskaitė ir A. Navasaitytė, M. K. Čiurlionio meno mokyklos auklėtinės, paruošė plačią vestuvinių liaudies dainų programą, šiltai sutiktą vakaro dalyvių.

Lietuvos meno darbuotojų rūmuose vilniečiams buvo surengtas koncertinis susitikimas su svečiais iš Hamburgo: pianiste prof. dr. Raminta Lampsatyte ir jos vyru smuikininku Michaeliu Kollars. Įvadinį žodį koncerte tarė kompozitorius prof. J. Juzeliūnas. Skambėjo R. Schumanno sonata smuikui ir fortepijonui, Klivlande mirusio J. Švedo sonatos smuikui viena dalis, P. J. Korno sonata smuikui ir fortepijonui. Koncerto užbaigon įsijungė Sauliaus Sondeckio vadovaujamas kamerinis Lietuvos orkestras, su abiem svečiais atlikęs F. Mendelssohno koncertą smuikui, fortepijonui ir kameriniam orkestrui. R. Lampsatytė-Kollars kalbėjo apie muzikinį lietuvių išeivijos gyvenimą, M. Kollars buvo surengęs savo tapybos darbų parodėlę.

Poetą ir dramaturgą Kazį Inčiūrą (1906—1974) aštuoniasdešimtojo gimtadienio proga prisiminė ir pagerbė vidugiriečiai, troškūniečiai, anykštėnai. Jis gimė Vidugiriuose, mokėsi Troškūnų pradžios mokykloje, o dabar šios vietovės priklauso Anykščių rajonui. Neoficialų muziejų savo dėdės K. Inčiūros atminimui gimtųjų Vidugirių namo svetainėje yra įsteigę Irena ir Albinas Uzdros, priėmę jiems sunkvežimiu atvežtą negausų velionies daiktų kraitį. Savo bičiulio K. Inčiūros archyvą sutvarkė poetas Eugenijus Matuzevičius. Aštuoniasdešimtojo gimtadienio proga Troškūnų mokykla pasodino jau trečią pušaitę, jomis pažyminti poeto gimtadienių penkmečius. Į Vidugirius suplaukė gausi velionies giminė, atnaujintoje svetainėje skambėjo K. Inčiūros balsas, graudi birbynininkų melodija. Pagrindinis velionies prisiminimas įvyko Troškūnų kultūros namuose. Apie K. Inčiūrą kalbėjo, atsiminimais dalijosi — V. Sventickas, E. Matuzevičius, R. Vanagas, J. Linkevičius, žurnalistė A. Kudžmaitė, troškūnietė moksleivė Tubytė. Koncertinę programą atliko etnografinis Linkuvos ansamblis, vadovaujamas mokytojos S. Lovčikaitės. Kitas minėjimas buvo surengtas Vilniuje. Ten apie K. Inčiūrą kalbėjo teatrologas A. Vengris, aktorė S. Nosevičiūtė. Koncertinę dalį atliko sol. D. Sadauskas su pianistu A. Maceina.

Panevėžio dramos teatras, daug laiko skyręs gastrolėms, naująjį sezoną savoje salėje pradėjo daugeliui panevėžiečių dar nematytos prancūzų dramaturgo I. Žermiako pjesės "Kelionė į Akapulką" spektakliu. Pjesę iš prancūzų kalbos išvertė L. Rapšytė. Spektaklius paruošė jaunas vilnietis rež. L. Paugis, talkinamas Panevėžio dramos teatro meno vadovo Donato Banionio. Scenovaizdžius sukūrė dail. K. Vaičiulis, muziką — kompoz. V. Klovas. Pagrindinis vaidmuo buvo patikėtas aktorei G. Urbonavičiūtei, kurios šioje pjesėje laukė mirazinis bandymas apsaugoti savarankišką savo laimę ir kartu šeimos židinį. Jai talkina pagrindinį vyro vaidmenį atliekantys aktoriai A. Paulavičius ir R. Jovas. Šeimos narius ir draugus vaidina aktoriai E. Koriznaitė, L. Sėdžius ir V. Bartusevičius. "Kelionę į Akapulką" gastrolių metu šiltai sutiko Alytaus, Klaipėdos, pajūrio apylinkių žiūrovai. Rež. Algimantas Pociūnas su dail. A. Bekeryte ir kompoz. A. Martinaičiu ruošia J. Glinskio "Grasos namų" premjerą. Ši pjesė yra skirta XVIII š. gyvenusiam poetui kun. A. Strazdui, kurio vaidmenį atliks aktoriai A. Babkauskas ir V. Evsiejavas. Spektakliuose taipgi vaidins aktoriai — V. Blėdis, E. Šulgaitė, G. Karka, D. Melėnaitė, R. Urvinis, G. Adomaitis, R. Zimblys. Rež. Julius Dautartas pirmajai premjerai yra pasirinkęs R. Gavelio "Triumviratą", antrajai – J. Drucės sakmę "Ruda kumelė su varpeliu". Sakmėje nagrinėjamos dabartinio gyvenimo problemos. Mažiesiems žiūrovams bus skirta pasaka apie Čipoliną ir jo bičiulius. Ją paruoš Vilniaus konservatorijoje besimokančių jaunųjų aktorių grupė su dėstytoju G. Černiausku.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 31 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	6½%
180-185 d. termin. ind.	7 %
term. indėlius 1 metų	7¾%
term. indėlius 2 metų	7¾%
term. indėlius 3 metų	7¾%
pensijų s-tą	7¾%
spec. taup. s-tą	6½%
taupomąją s-tą	6 %
kasd. taupymo s-tą	6½%
depozitų-čekių s-tą	5½%

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9¾% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West.

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

PASIRINKITE SAU NAMĄ -

su

* patyrusiu atstovu
* sąžiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu

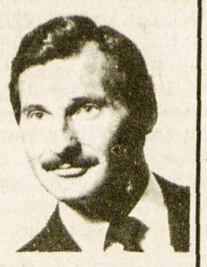

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000 res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, *B.Sc.,*

mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

KANADOS ĮVYKIAI

Radijo ir televizijos programos

Valstybinė radijo ir televizijos CBC bendrovė atšventė veiklos penkiasdešimtmetį. Darbas buvo pradėtas 1936 m. lapkričio 2 d. su radijo stočių tinklu Kanadoje. Tada kanadiečiai turėjo mokėti specialų mokestį už kiekvieną radijo aparatą CBC išlaidoms padengti. Televizijos veiklon CBC bendrovė įsijungė 1952 m. su dviem televizijos siųstuvais Toronte ir Montrealyje. Finansavimui vėl buvo pasirinktas 15% mokestis kiekvienam parduodamam televizoriui, radijui bei jų dalims. Kai beveik visi įsigijo aparatus ir jų pardavimas sumažėjo, CBC vadovai pareikalavo finansinės paramos iš parlamento. Ta metinė parama pradėjo artėti prie bilijono dolerių, nors nemažai lėšų duoda reklamos, įjungtos į radijo ir televizijos programas. CBC bendrovė pasidarė panaši į Kanados paštą, sparčiai didinanti savo išlaidas. Atrodė, kad toms išlaidoms nebus galo. Paskelbus kovą biudžetiniams valdžios deficitams, varžtų susilaukė ir CBC radijas su televizija. Pirmaisiais metais finansinė valdžios parama buvo sumažinta iki $896 milijonų, antraisiais — iki $846 milijonų. CBC biurokratai išliejo daug ašarų, mažindami išlaidas, atleidinėdami kai kuriuos tarnautojus, nepaliesdami tik vadovaujančio personalo, kurio sumažinimas beveik neturėtų įtakos techniškam programų paruošimui. Šiais metais finansinė valdžios parama CBC bendrovei nežymiai padidinta iki $870 milijonų.

Daug ką nustebino CBC bendrovės pasiūlymas įsteigti antrą CBC televizijos tinklą su prancūziškomis ir angliškomis stotimis, specialia programa vaikams, galinga stotimi, nukreipta į JAV žiūrovus. Tokiems planams įgyvendinti vėl pareikalauta dar didesnės paramos iš valdžios. Projektą atmetė radijo ir televizijos reikalus tvarkanti komisija. Tada CBC direktorius Pierre Juneau pasitenkino kuklesniu įsijungimu į kabelio sistemą. Jis panoro gauti vieną kabelio kanalą, kuriuo dieną ir naktį būtų duodamos CBC paruoštos žinios. Už šią paslaugą kabelio bendrovės iš savo klientų CBC bendrovei kas mėnesį turėtų atskaityti 25 centus. Tai vis labai gražios ilgamečio liberalų veikėjo ir P. E. Trudeau bičiulio Perre Juneau idėjos. CBC vadovu jis buvo paskirtas septynerių metų laikotarpiui iš politikos pasitraukiančio P. E. Trudeau.

Tyrimai betgi liudija labai ribotą CBC televizijos žinių populiarumą. Visai Kanadai skirtas privataus CTV tinklo vakarines žinias vidutiniškai stebi 378.000 kanadiečių, o valdinio CBC televizijos tinklo — tik 274.000. Kritikai teisingai pastebi, kad visose CBC žinių programose vyrauja kairiojo liberalų sparno nuotaikos. Jos, deja, ne visada yra objektyvios, ypač kai liečia Sovietų Sąjungą ir jos komunizmą. Kartais panaudojami net prokomunistinių komentatorių pareiškimai, nutylint jų palankumą Maskvai. Kažin ar būtų prasminga CBC žinias įjungti į kabelio sistemos kanalą, kai jomis kanadiečiai mažiau domisi televizijos stočių programose? CTV televizijos tinklas ir jam priklausančios privačios televizijos stotys ne tik išsilaiko be finansinės valdžios paramos, pragyviena vien tik iš skelbimų, bet ir padaro pakankamai pelno savininkams. Oficialiai teigiama, kad CBC tinklas rūpinasi originaliomis kanadiškomis programomis kaip atsvara amerikietiškoms. Iš tikrųjų populiariausia CBC kanadiška programa yra ledo ritulio rungtynės šeštadienų vakarais, o jose dalyvauja ir amerikiečių klubų komandos.

CBC tinklo sukurtos vaidybinės programos dažniausiai yra silpnos. Joms paruošti trūksta gerų scenaristų, režisierių ir netgi aktorių. Geresniuosius greit nusivilioja platesnės darbo galimybės, didesnis žiūrovų skaičius Amerikoje. Kanadiečių dauguma daugiau yra linkusi stebėti amerikietiškas programas savo televizijos stotyse. Nedaug naudos atnešė ir Kanados radijo bei televizijos komisijos atliktas kanalų paskirstymas kabelio sistemoje. Buvo tikimasi gauti daugiau lėšų kanadiškiems filmams. Tuos kanalus pasigrobė dolerių medžiotojai, kuriems nerūpi kanadiška kultūra. Nenutrūkstantį 24 valandų filmų rodymą pažadėjo "First Choice" ir "Super Channel" bendrovės. Jos tikėjosi lengvo ir greito pasipelnymo, nes juk nereikia nei kino teatro, nei televizijos stoties. Viskuo pasirūpins kabelio bendrovės. Deja, niekas nė nepagalvojo, kad kadaise Hollywoodas kasmet pagamindavo kelis šimtus filmų, o dabar jų metinė gamyba nesiekia net pilno šimto. Įsipareigojimas kasdien rodyti naujus filmus pasidarė neįgyvendinamas. Radijo ir televizijos komisija Kanados provincijas turėjo padalinti "First Choice" ir "Super Channel" bendrovėms, kad joms nereikėtų tarpusavio kovos vienoje provincijoje. Tačiau ir šis sprendimas nepašalino žadėtų naujų filmų trūkumo.

Susipažinimo žaidynės

Toronto lietuvių ledo ritulio ir kėgliavimo klubų susipažinimo žaidynės bei kaukių balius

1986 m. lapkričio 1 d. Toronte įvyko pirmos Toronto lietuvių ledo ritulio ir naujai įsteigto kėgliavimo klubų susipažinimo žaidynės. Žaidynių tikslas buvo suburti sporto vardu lietuvišką jaunimą. Komandos buvo sudaromos parenkant žaidėjus slaptu burtų traukimu.

Toronto lietuvių ledo ritulio klubas sėkmingai veikia jau penkeri metai. Šiuo metu klubo vadovai yra Rimas Kuliavas ir Rick Dresher. Susipažinimo žaidynėse dalyvavo 40 ledo ritulininkų iš Toronto, Hamiltono ir Detroito. Žaidė du žaidimus. Taurės buvo išdalintos tą vakarą per kaukių balių. Už daugiausia surinktų taškų per du žaidimus taures laimėjo Algis Rimkus ir Bob Bell iš Toronto. Sportiškumo taurės buvo įteiktos žaidėjams iš Detroito — Linui Gobiui ir Pauliui Baltušiui. Pasižymėjusių žaidėjų taures laimėjo vartininkai — Algis Kripas ir Pranas Vinslovas, abu iš Toronto.

Kėgliavimo susipažinimo žaidynėms užsiregistravo 84 kėglininkai iš Toronto, Hamiltono, Detroito, Bostono, Čikagos ir Klivlando. Žaidė keturis žaidimus. Tą vakarą per kaukių balių buvo išdalintos pirmos vietos taurės. Laimėjusieji taures buvo: Antanas Stauskas, Ramona Baliūnaitė, Viktoras Radžiūnas, Angelė Danaitienė, Rimas Sakalas, Mykolas Jaglowitz, Dana Sysak, Kęstas Draudvila, Sandra Strimaitytė, Della Marcytė, Milda Marcytė ir Darius Ivaška.

Vakare įvyko kaukių balius, taip pat suruoštas Toronto lietuvių ledo ritulio ir kėgliavimo klubų. Baliaus metu, šalia žaidynių taurių, buvo išdalintos ir kaukių premijos, kurias laimėjo (asmeninę): Paulius Karosas ir Zita Gurklytė, grupinę — Algis Rimkus, Kristina Garbaliauskaitė, Raimundas Turūta, Della Marcytė, Rūta ir Laimis Andruliai, Andrius Radzevičius. Humoristinę premiją laimėjo Mykolas Slapšys ir Romas Garbaliauskas.

Pirmą sykį surengtos susipažinimo žaidynės ir kaukių balius praėjo su dideliu pasisekimu. Toronto lietuvių ledo ritulio ir kėgliavimo klubai planuoja tokius renginius kiekvienais metais ateityje.

Audra Danaitė

Pastaba. Kėgliavimo rezultatai bus paskelbti sekančiame "TŽ" numeryje. **Red.**

Sporto žinios

Antanas Grigaras, Detroito LSK "Kovo" narys, nuo 1986 m. lapkričio 1 d. yra oficialiai tvirtinamas ŠALFASS plaukimo komiteto vadovu. A. Grigaras šiose pareigose yra buvęs 1979-84 m. Jis koordinuos lietuvių plaukikų dalyvavimą, rūpinsis lietuvių pirmenybių rezultatų išvedimu ir 1986 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybėm š. m. lapkričio 22 d. Toronte, Ont. Visais plaukymo reikalais kreiptis į A. Grigarą šiuo adresu: A. Grigaras, 31403 Anita Dr., Warren, MI 48093, USA. Tel. (313) 268-0585.

ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

1986 m. Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės, numatytos š. m. spalio 11-12 d.d., Toronte, Ont., neįvyko dėl nepatogios datos.

ŠALFASS centro valdyba

BALTIEČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Dėl susidariusių finansinių sunkumų ryšium su patalpų nuomojimu anksčiau planuotos Š. Amerikos baltiečių 1986 m. klubinės krepšinio pirmenybės š. m. lapkričio 8-9 d.d. Toronte yra atidėtos ankstyvam pavasariui.

"AUŠROS" ŽINIOS

Lapkričio 13 d. George Harvey gimnazijos patalpose įvyko York lygos vyrų krepšinio pirmenybių rungtynės. "Range"-"Aušra" rungtynes laimėjo "Aušra" 68:63 (20:37). Pirmą puslaikį "Range" komanda baigė 37:20 savo naudai. Antrą puslaikį abi komandos išvystė greitą žaidimą. "Aušros" komanda perėmė lentų kontroliavimą, ir V. Gataveckas tolimais, bet taikliais metimais pradėjo išlyginti rezultatą. Rungtynes laimėjo 68:63. "Aušros" komandoje žaidė: S. Žulys 17, E. Norkus, V. Gataveckas 27, V. Dementavičius 7, R. Underys, K. Bartusevčius 4, G. Simpson 7, V. Nycz 4, A. Pylypiu 2.

Sekančios rungtynės — George Harvey patalpose lapkričio 17, 7 v.v., lapkričio 24, 8.15 v.v. **K. Š.**

Užsakykite "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujakuriams, vienišiems tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui – $18.00, JAV-se – $18.00 amerikietiškų. Reguliari prenumerata – $22.00, JAV-se – $22.00 amerikietiškų, rėmėjo prenumerata – $25.00, garbės – $30.00.

Ateitininkų žinios

Studentų ateitininkų sąjunga rengia suvažiavimą š. m. gruodžio 27 d. Vermonto stovyklavietėje. Cento valdyba taip pat organizuoja žiemos kursus gruodžio 28 — sausio 2 d.d. Vermonte. Programoje — paskaitos, slidinėjimas. Naujų metų sutikimas. Kviečiamas dalyvauti rimtas lietuvių jaunimas. Tikslesnė informacija — vėliau.

Ateitininkų Kūčios bus gruodžio 7, sekmadienį, 5 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Tėvų komitetas ir jaunųjų moksleivių vadovė J. Adamonytė posėdyje lapkričio 16 d. aptarė Kūčių rengimo darbus ir programą. Kūčių paruošimas pareikalauja daug darbo, reikės daugelio darbščių rankų. Bendromis jėgomis galime padaryti šią šventę prasmingą ir gražią. Kviečiame jaunimą, tėvelius, sendraugius ir svečius Kūčių vakarienėje dalyvauti. Ateikime su atvira širdimi sutikti Jėzų ir pasidalinti paplotėliu su bendraminčiais.

Studentai buvo susirinkę lapkričio 16 d. Šiuo metu visi pradeda intensyviai ruoštis prieškalėdiniams egzaminams, todėl sekantis susirinkimas bus sausio mėn.

O. G.

Skautų veikla

• Įsidėmėtinos 1987 m. skautiškų renginių datos: 1. Gegužės 23-25 d.d. – prityrusių skautų-čių ir jūrų skautų-čių suvažiavimas Beaumont stovyklavietėje. 2. Liepos 4-11 d.d. – "Ąžuolo-Gintaro" vadovų mokykla Rako stovyklavietėje. 3. Liepos 20-22 d.d. – laužavedžių kursai Romuvos stovyklavietėje. 4. Rugpjūčio 1-15 d.d. – Romuvos stovykla. 5. Spalio 10-12 d.d. – trečia tuntininkų-kių – vadovų-vių konferencija Beaumonto stovyklavietėje. 6. Lapkričio 27-29 d.d. – skautų vyčių ir vyr. skaučių sąskrydis Havan Ranges stovyklavietėje. Tuo laiku savo vienetuose neruoškite parengimų.

• Lapkričio 24, pirmadienį, 7.30 v.v., pas p.p. Senkevičius Toronte – "Šatrijos" tunto posėdis. Kviečiame vadovus dalyvauti. **J.D.B.**

Tiesiai iš fabriko

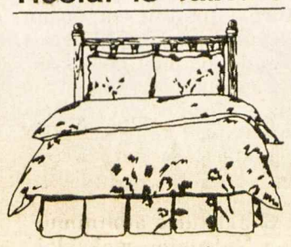

PŪKINĖS ANTKLODĖS

iš baltų, švelnių pūkų, lengvos, 100% medvilnės impilas, susiuvinėtas skyreliais.

Vienguba (66x86)	– $135
Dviguba (80x86)	– $175
Karalienės (86x90)	– $195
Karaliaus (104x90)	– $229

Užsakymai priimami telefonu arba paštu. Taip pat galite rašyti, prašydami kainaraščio

ARTEX BEDDING
535 Brant St., Burlington, Ontario L7R 2G6
Tel. (416) 634-6022

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
6½% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo ..... 11 %
7 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
7¾% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
7¾% už 2 m. term. indėlius	1 metų ..... 10 %
7¾% už 3 m. term. indėlius	2 metų 10¼%
7¾% už pensijų planą	3 metų ..... 10½% (fixed rate)
6½% už specialią taup. s-tą	
6 % už taupymo s-tas	su keičiamu nuošimčiu
6-7 % kasd. palūkanų sąskaita	1, 2 ar 3 metų ..... 9¾% (variable rate)
5½% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 56 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE *PARAMA*

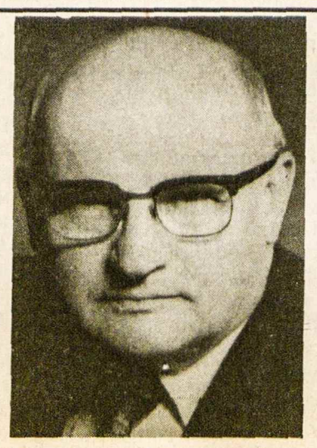

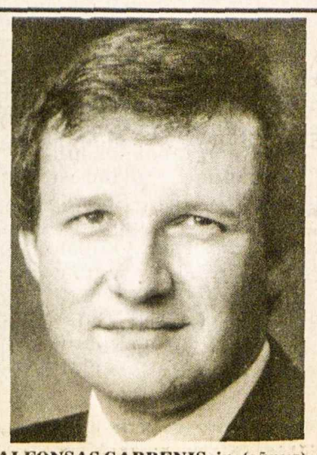

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaiga. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st, west islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999

232-2322

ISLINGTON-MANOR – puikus vienaaukštis – $2[illegible].00. PARDUOTA
PALACE PIER – [illegible]rių miegamųjų — $189,[illegible] PARDUOTA
ETOBICOKE – [illegible]rių miegamųjų — $169,[illegible]
BLOOR-EAST VILLAGE – keturių miegamųjų — $215,000.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

SOLD x. DE LIMA REALTY INC. 1280 Dundas St. W Tor.

Birutė Grigaitytė-Spudienė,

namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7

Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

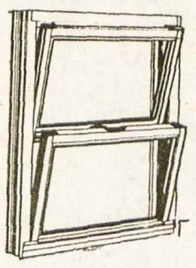

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.***

Lietuviams 10% nuolaida. **Skambinti telefonu**

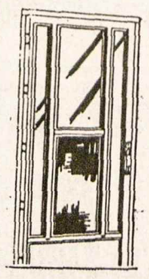

(416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Miami, Florida

LIETUVIŲ KLUBO atidarymas naujam sezonui numatytas lapkričio 30 d., 3 v.p.p. Bus įdomi programa, muzika ir geri pietūs, kuriuos pagamins nauji prityrę virėjai. Pietų laikas pakeistas — dabar kiekvieną sekmadienį pietūs bus 3 v.p.p. Visus kviečiame dalyvauti. Oras Floridoje šiemet ypatingai malonus. Iki pasimatymo Lietuvių klube.

KUN. DR. VINCO ANDRIUŠKOS kunigystės sukaktis buvo iškilmingai paminėta lapkričio 1 d. Mišiomis, kurias koncelebravo sukaktuvininkas su daugeliu kunigų dalyvaujant vysk. P. Baltakiui, kuris pasakė pamokslą. Po pamaldų amerikiečių parapijos salėje, kur sukaktuvininkas darbuojasi, buvo surengtos vaišės. Lapkričio 5 d. specialios pagerbtuvės buvo surengtos Lietuvių klube. Dalyvavo 7 kunigai, vysk. P. Baltakis ir daug tautiečių. Džiaugiamės turėdami lietuvį kunigą, kuris lietuviškomis pamaldomis bei pamokslais gaivina mūsų dvasią. **L.**

Brangiam ir visų gerbiamam

A†A

kun. dr. JONUI GUTAUSKUI

palikus šį pasaulį,

velionies seserį Čikagoje su šeima, brolius ir seseris Lietuvoje bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Lietuvos kankinių parapijos choras

A†A

APOLONIJAI KAZLAUSKIENEI

iškeliavus amžinybėn,

LAIMĄ ir PETRĄ BUTĖNUS su šeima bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Lietuvos kankinių parapijos choras

A†A

TEOFILEI ŠIMULYNIENEI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą KAZIMIERĄ, dukras – GRAŽINĄ, IZIDORĄ, jų šeimas, seserį STASĘ PETKEVIČIENĘ ir jos vyrą ANDRIŲ –

Juzė ir Pranas Šimelaičiai

A†A

brangiai sesutei STASEI

Lietuvoje mirus,

mielai BRONIUKEI PERKAUSKIENEI bei šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime -

Marytė ir Antanas Pusdešriai
Vanda ir Petras Giedraičiai

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL. B.

atidarė savo raštinę

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3 **769-1616**

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

PARODA

1986 metų gruodžio 12-14 dienomis

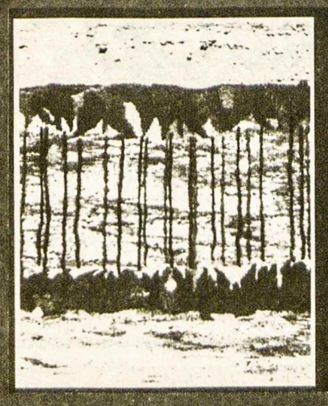

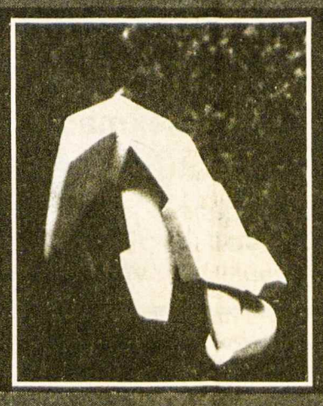

AUDINIAI Birutė Čeponytė
SKULPTŪRA Valerija Čeponytė
TAPYBA Audra Čeponytė

Prisikėlimo parapijos Parodų salė, 1021 College St., Toronto, Ontario
Atidarymas – gruodžio 12, penktadienį, 8 v.v. Šeštadienį ir sekmadienį paroda atidaryta nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.

Kanados Lietuvių Bendruomenės taryba

Vyriausios rinkimų komisijos pranešimas

Vyriausioji rinkimų komisija, susidedanti iš V. Skrinsko, V. Sendžiko ir V. Kuraitės, peržiūrėjusi 1986 m. spalio 19 d. balsavimų rezultatus, rado, kad rinkimai pravesti pagal KLB rinkimų nuostatus. Negavusi iš garbės teismo jokių pakeitimų skelbia išrinktais šiuos asmenis.

1. AKLAMACIJOS BŪDU: *Kalgaryje* — K. Dubauskas; *Delhi* — P. Augaitis, S. Beržinis, J. Lukšys; *Londone* — M. Chainauskas, E. Gocentas, J. A. Švilpa, R. Vilembrektas; *St. Catharines* — A. Šetikas, S. Janušonis; *Sudburyje* — J. Bataitis, J. Paulaitis; *Thunder Bay* — V. Balčytis; *Windsore* — Č. Kuras; *Wasagoje-Stayneryje* — A. Vitkienė; *Montrealyje* — J. Adomonis, A. Kličius, B. Nagienė, A. Norkeliūnas, V. Piečaitis, P. Lukoševičius, B. Staškevičius, A. Staškevičius, J. Šiaučiulis, kun. St. Šileika.

2. BALSAVIMO BŪDU: *Hamiltone* — R. Ciparytė, K. Dekšnys, J. Krištolaitis, V. Kvedaras, J. Pleinys, V. Stanevičienė, J. Stankus, R. Šiūlys; *Toronte* — A. Abromaitytė, M. Arštikaitytė - Uleckienė, V. Aušrotas, V. Bireta, S. Čepas, V. Dauginis, O. Gustainienė, K. Kaknevičius, J. Karasiejus, R. Kurienė, J. Kuraitė-Lasienė, Algis Pacevičius, Ant. Pacevičius, G. Petrauskienė, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Aug. Simanavičius, H. Stepaitis, A. Vaičiūnas.

Sveikinimai

Į kalėdinį "TŽ" numerį priimami iki gruodžio 5 d. Kviečiame nedelsti ir atsiųsti administracijai sveikinimų tekstus arba paskambinti telefonu 275-4672 ir susitarti dėl teksto.

"Tėviškės žiburių" skaitytojams

Nuolat kylant spaudos darbų ir pašto kainoms, tenka ir "TŽ" leidėjams prisitaikyti bei kelti savaitraščio prenumeratą. **Nuo 1987 metų sausio 1 dienos metinė "TŽ" prenumerata bus $22, rėmėjų — $25, garbės — nuo $30, naujiem skaitytojam — $18.** JAV-bėse gyvenantiems tautiečiams prenumerata skaičiuojama amerikietiškais doleriais, nes laikraščio persiuntimo Amerikon išlaidos yra didesnės. Ištisus dvejus metus "TŽ" prenumerata nebuvo keliama. Daug padėjo dosnios skaitytojų aukos. Už jas esame labai dėkingi. Atėjo betgi laikas jieškoti daugiau pastovių pajamų, nes aukos toli gražu nepadengia visų laikraščio išlaidų. Teko padidinti ir skelbimų kainas, kad būtų galima suvesti galą su galu. Tikimės, kad skaitytojai supras esamą padėtį ir padės šiam savaitraščiui toliau gyventi padidintomis prenumeratomis ir aukomis. Tiems, kurie sumokės prenumeratas iki 1987 m. sausio 1 d. galioja senoji kaina, būtent $20, rėmėjų — $25. **Leidėjai**

TORONTO ONT

A. a. E. Jankutės atminimui Toronto Maironio mokyklai buvo paaukota 20 lietuviškų knygų ir didelis Lietuvos žemėlapis. Ši auka praturtins mokyklos biblioteką ir padės mokytojams perteikti žinias apie Lietuvą.

Mirus Sudburio lietuvių žvejų ir medžiotojų klubo "Geležinis vilkas" nariui a.a. J. Martišiui, klubo valdyba gėlėm skirtas lėšas nutarė perduoti lietuviškai spaudai. "Tėviškės žiburiams" teko $14. Klubo vardu pinigus atsiuntė J. Paulaitis.

Jieškote knygų šventinėm dovanom? Primename, kad "TŽ" administracijoje yra gaunami neseniai spausdinti leidiniai: prof. A. Maceinos "Išlaisvinimo teologija", rašytojo J. Kralikausko "Ąžuolai piliakalnyje", kun. J. Gutausko poezijos rinkiniai "Tik vienas šuolis" ir "Tikiu gyvenimą — ne mirtį".

Įsteigtas naujas ateivių švietimo bei informacijos centras COSTI-IIAS 760 College St. Į jį galima kreiptis įvairiais reikalais. Šis centras gavo Ontario valdžios paramą $450,000.

Patikslinimas. "TŽ" 45 nr. sąrašas aukotojų Kanados lietuvių fondui a.a. P. Gulbinsko mirties proga per klaidą pateko po antrašte "Aukojo Tautos fondui".

Amerikoje yra leidžiamas triminėsinis laikraštis "The Truth", kuris pasiekia ir Torontą, ypač jame gyvenančius baltiečius. 1986 m. 4 nr. daug rašoma apie Latviją, ypač apie Jurmaloje įvykusią amerikiečių ir sovietų konferenciją. Tai radikaliai antikomunistinis laikraštis, leidžiamas "American Freedom Company" (Box 100, Danbury, New Hampshire 03230, USA). Bendradarbių tarpe yra ir latvių.

Dailininkai Antanas ir Anastazija Tamošaičiai paaukojo $100 Kun. P. Ažubalio stipendijų fondui.

Nauji ateiviai iš Baltijos kraštų yra labai negausūs. Pagal Kanados imigracijos ministerijos duomenis 1978-1984 m. laikotarpyje imigravo Kanadon: iš Estijos 2, Latvijos 9, Lietuvos 12.

Ontario parlamento nario Yuri Shymko dėka miestelio vardas "Stalinas" pakeistas Hansen pavadinimu. Rick Hansen, jaunas vyras, tapęs invalidu dėl pažeisto nugarkaulio nervo, pagarsėjo savo kelione invalido vežimėlyje per visą Kanadą. Tuo būdu jis telkia lėšas mediciniškiems tyrimams. Y. Shymko, artimas Toronto lietuvių bičiulis, pateikė pakeitimo projektą, kuris buvo vienbalsiai priimtas Ontario parlamento. Jis taip pat parašė atvirą laišką Humber gimnazijos direktoriui Karl Eder, leidusiam skleisti mokykloje sovietinę propagandą Volgogrado delegacijai, bet nesutikusiam priimti priešingos linkmės kalbėtojų.

Estų kilmės žurnalistas Andres Kueng, gyvenantis Švedijoje, yra parašęs ir 1981 m. išleisdinęs knygą anglų kalba "A Dream of Freedom", kurioje gvildena rusų imperializmą Baltijos valstybėse nuo 1940 iki 1980 m. Knyga gerai dokumentuota ir sudaro įtikinantį vaizdą sovietinės vergijos. Jos kaina, perkant paskirais egzemplioriais — $18,95 JAV. Leidyklos adresas: Boreas Publishing House, 63 Ninian Rd., Cardiff CF2 5EL, G. Britain.

● **Prieš vedybas vyras kalba, o moteris klausosi. Po vedybų moteris kalba — vyras klausosi, o vėliau abu kalba ir kaimynai klausosi.**

MONTREAL QUE

(Atkelta iš 10-to psl.)

Lietuvos karių-veteranų sąjunga "Ramovė" rengia Lietuvos kariuomenės atsteigimo minėjimą lapkričio 23 d. AV parapijos salėje.

Mindaugo šaulių kuopa minės 30 metų veiklos sukaktį su menine programa bei vaišėmis lapkričio 29 d. AV parapijos salėje.

A. a. Marija Visockytė, 68 m. amžiaus, mirė lapkričio 8 d. Palaidota iš AV šventovės lapkričio 11 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi sesuo ir kiti giminės bei artimieji. **B.S.**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.

1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

TORONTO LIETUVI,

pasinaudoki proga ir atliki

pareigą:

sumokėk

SOLIDARUMO MOKESTĮ
$5.00

už 1986 metus visų trijų parapijų patalpose ir Lietuvių namuose šiais sekmadieniais:
lapkričio 9, 16, 23 ir 30, gruodžio 7 ir 14.

KLB Toronto apylinkės valdyba

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 500 — Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas — įstaigos (416) **762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 — namų **233-0303**

ADVOKATAS A. PUTERIS

nuo 1985 metų spalio 1 dienos perkėlė savo raštinę į

3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B

3425 Dundas St.W., Suite 201 — Telefonai:
prie Windermere Ave. — įstaigos (416)**763-4319**
Toronto, Ontario M6S 2S4 — namų **621-2136**

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Gražina Raškauskienė, *B.Sc.*

allan BROWN

624-6336 namų **624-2199**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

* *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
* *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
* *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
* *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
* *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331
arba **537-2869**

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Nuo pirmojo Advento sekmadienio Lietuvos kankinių šventovėje pirmos Mišios sekmadieniais bus ne 10 v.r., o 9.30 v.r., antros Mišios — 11 v.r.

— Paskutinė paskaita iš serijos "Tikėjimo pagrindai" bus lapkričio 23, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių. Autobusas grįš pusvalandžiu vėliau, t. y. 1 v.p.p. Advento metu bus pradėta nauja paskaitų serija — "Gyvenimo pagrindai".

— Rengiasi tuoktis Kostas Stankus su Klara Siupsinskienė.

— Paaukojo: kun. St. Kulbio paminklui: $30 — A. E. Kiškiai; $20 — M. E. Kazakevičiai; religinei Lietuvos šalpai: $300 — J. Prišas; $100 — P. Kirstukas; lietuvių kapinėms: $200 — E. Švėgždienė; $50 — J. Kirvaitis; Anapilio sodybai: $1000 — S. E. Pusvaškiai; $25 — M. Yanchis (a.a. kun. J. Gutausko atminimui); parapijai: $100 — O. Yčienė, J. Zakevičius; $50 — J. R. Maziliauskai, J. Rinkūnienė (a.a. kun. J. Gutausko atm.); $20 — St. Kliauga, E. Jotautas.

— Mišios lapkričio 23, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Daukantų, Večerskių ir Namikų mirusius, 11 v.r. — už a.a. Zenkevičių ir Matukaičių mirusius, a.a. Juozą Valešką ir Marijos Bėraitienės intencija.

Lietuvių namų žinios

— Lapkričio 15 d. LN rudens balius-koncertas buvo vienas labiausiai pasisekusių renginių. Dalyvių buvo apie 470. LN nariai turėjo progą nemokamai gėrėtis koncertu ir dalyvauti šokiuose. Tai buvo LN vyrų būrelio veiklos dešimtmečio paminėjimas. Jam vadovavo Vytautas Kulnys ir LN vyrų būrelio valdyba su gausiu būriu talkininkų. Programą atliko viešnia iš Bostono sol. Daiva Mongirdaitė, sol. Vacys Verikaitis, muzikas Jonas Govėdas ir Toronto lietuvių vyrų choras "Aras". Buvo puiki loterija. Maistą paruošė V. Birštonas.

— Lapkričio 16 d. įvyko LN moterų būrelio valdybos posėdis. Aptarti Kūčių ir Naujų metų renginiai.

— Lapkričio 16 d. LN Mindaugo ir Mortos menėse "Atžalynas" surengė savo popietę — bazarą ir koncertą. Dalyvavo apie 400 lietuviškos visuomenės. Buvo bazaro ir pagrindinė loterijos. Vėliau visi gėrėjosi visų trijų grupių puikiai atliktais šokiais. Pabaigoje "Atžalyno" tėvų komitetas visus pavaišino sumuštiniais, pyragais, tortais ir kavute.

— Praėjusią savaitę visiems LN apylinkėje esantiems namų savininkams bei gyventojams buvo išnešioti pakvietimai atsilankyti į antradienio informacinį susirinkimą ryšium su planuojamais statyti lietuvių slaugos namais.

Atitaisymas. "TŽ" 1986 m. 46 nr. paskelbtoje KLK moterų dr-jos Prisikėlimo par. valdybos padėkoje renginio pranešėja per klaidą įrašyta L. Kanovičienė; turėjo būti A. Karkienė. Atsiprašo valdybos narė A. Škėmienė.

Patikslinimas. "TŽ" 1986 m. 45 nr. po nuotrauka 3 psl. parašyta, kad kun. A. Jurkevičius įteikia popiežiui štetiniečių lietuvių išleistą ženklelį. Tas ženklelis yra inž. Alg. Žemaitaičio suprojektuotas ir išleistas Dariaus-Girėno medalis.

Vietoje kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškės žiburiams": $30 — Liucija Skripkutė, Hamilton, Ont.; $25 — Marija ir Juozas Vaseriai; $20 — Janina ir Juozas Šarūnai, Marija ir Simas Gudaičiai, Jonas ir Kunigunda Dervaičiai, St. Catharines, Ont.; $15 — Valerija Kalendrienė; $10 — Petras, Gražina ir Antanas Stauskai, Ona ir Genovaitė Kudžma, Hamilton, Ont., Simas Barčaitis, Stasys Oleka, Eden, Ont., Morta Norkienė; $5 — Juozas Kvederys, Petras ir Izabelė Baronai, St. Catharines, Ont., Teodora Varneckienė, M. Matusevičienė ir dukra Irena; $5.00 — Irena Kaliukevičienė ir Jonas Balčiūnas, Port Severn, Ont.

A. a. dail. Romas Viesulas, redagavęs torontiečio dailininko Telesforo Valiaus monografiją, mirė Romoje 1986 m. lapkričio 7 d. Palaidotas Romoje lapkričio 10 d. Velionis buvo JAV Temple un-to meno mokyklos grafikos skyriaus vedėjas. Romoje vadovavo to universiteto skyriui.

"Ateities" savaitgalio meno parodoje Čikagoje lapkričio 7-9 d.d. dalyvavo šie torontiečiai: Linas Daukša (nuotraukos), Vytas Čuplinskas (vaizdajuostė), Giedrė Čepaitytė (tapyba).

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 10.15 v. Mišias giedojo vaikų choras, vadovaujamas D. Viskontienės.

— Susituokė Edmundas Kulikauskas su Sandra Anderson.

— Pakrikštytas Michael-Edward, Salomėjos (Puodžiukaitės) ir Edvardo Pennock sūnus.

— Tęsinys religinių seminarų vyksta kartą per mėnesį. Šį trečiadienį, lapkričio 19 d., 7.30 v.v. Prisikėlimo šventovėje diskusijų tema bus "Mišios".

— Uždaros rekolekcijos moterims, kurias ves kun. L. Zaremba, SJ, įvyks King City mieste, Mary Lake vienuolyne, gruodžio 12-14 d.d. Registracija — parapijos raštinėje.

— Kristaus Karaliaus šventėje visus pamokslus sakys kun. dr. V. Skilandžiūnas.

— KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos metinė šventė su pietumis įvyks Parodų salėje gruodžio 7 d. po 10.15 v. Mišių.

— Į "Dainavos" ansamblio "Lietuviškas vestuves" bilietai platinami po Mišių salėje kiekvieną sekmadienį.

— Parapijai aukojo $160 — E. Mačiulaitis; $100 — A. M. Danielius, O. Juodviršienė, A. V. Lukai, E. S. Kulikauskai, S. Vaitekūnienė; $60 — J. O. Gustainiai, P. F. Stirbiai; pranciškonų klierikų fondui $100 — S. Vaitekūnienė; $30 — S. Mazlaveckienė; Religinei šalpai $100 — A. V. Lukai (a.a. kun. J. Gutausko atminimui), M. S. Meškauskai, S. Vaitekūnienė; $30 — Mažeikių gimnazijos mokiniai ir kapelionas prel. J. Tadarauskas a.a. Povilo Štuopio atminimui; vienuolynui $200 — N. Liačienė, $100 — A. A. Šmigelskiai, $50 — M. S. Briedikis, J. G. Grabauskai.

— Mišios lapkričio 23, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Dobilų šeimos mirusius, 9.20 v.r. — už a.a. Juozą ir Oną bei šeimos mirusius, 10·15 v.r. — už Vėlinių novenai pavestas vėles, a.a. Agnietę ir Antaną Kėžinaičius, Povilą Štuopį, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius., 7 v.v. — už Kartavičių šeimos mirusius.

Dail. O. Tamašausko dailės darbų paroda atidaryta lapkričio 15 d. "Mira Godard" galerijoje (22 Hazelton Lanes) ir veiks iki gruodžio 3 d. Dail. Otis Tamašauskas yra gimęs Vokietijoje, baigęs meno mokslus Windsoro universitete ir jau šešti metai dėsto litografiją bei graviūrą Queen's universitete Kingstone. Per pastaruosius 7 metus yra surengęs savo darbų parodas Londone, Niujorke, San Franciske, Toronte. Apie O. Tamašausko dailę išsamų straipsnį yra parašiusi meno kritikė Deirdre Hanna "Now" žurnale 1986 m. lapkričio 13-19 laidoje. Jo parodą aplankė ir šią informaciją parūpino D. Skukauskaitė.

Ryšium su artėjančiomis Kalėdų šventėmis "TŽ" administracija bus atidaryta ir sekmadieniais, pradedant lapkričio 23-ja, nuo 12 v. iki 1 v.p.p. Tada bus galima sutvarkyti prenumeratų, kalėdinių sveikinimų ir kitus su laikraščiu susijusius reikalus. Metinė "TŽ" prenumerata nuo 1987 m. sausio 1 d. bus $22, rėmėjo $25, garbės — $30.

Trijų seserų dailininkių Čeponyčių pirmoji paroda rengiama 1986 m. gruodžio 12-14 d.d. Prisikėlimo Parodų salėje. Jos visos yra baigusios Ontario meno mokyklą (Ontario College of Arts). Birutė specializuojasi audimo mene, Valerija — skulptūroje (vienerius metus gilino studijas Italijoje), Audra — tapyboje. Tai jaunosios kartos dailininkės, pirmą kartą išeinančios į viešumą. Parodos atidarymas — gruodžio 12, penktadienį, 8 v.v.

Paskaitų serija apie krikščionybę Lietuvoje, ryšium su 600 metų sukaktimi, rengiama Toronte 1987 metų gavėnioje (sekmadieniais): kovo 8, kovo 15, kovo 29 ir balandžio 5. Pirmosios dvi paskaitos bus Toronto Lietuvių namų salėje, kitos dvi — Prisikėlimo parapijos salėje. Jas skaitys: Algirdas Budreckis iš Bostono, Rasa Mažeikaitė iš Toronto, prof. Julius Slavėnas iš Buffalo, prof. Vytautas Vardys iš Oklahomos universiteto. Paskaitas rengia Lietuvos krikščionybės sukakties organizacinio komiteto Kanadoje paskaitų komisija, kuriai pirmininkauja ev. kun. P. Dilys. Komisija prašo organizacijas minėtas datas rezervuoti paskaitoms, nes jos skiriamos plačiajai visuomenei.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS

MINĖJIMAS —

lapkričio 23, sekmadienį, 3 valandą po pietų,
Toronto Lietuvių namuose, antrame aukšte.

Paskaitą skaitys JAV-bių kariuomenės kapitonas Andrius Eiva-Eitavičius.
Meninę programą atliks sol. V. Povilonis ir jaunieji talentai
Kviečiame gausiai dalyvauti. ***Vlado Pūtvio šaulių kuopa***

"Eins, zwei, drei, Litauen wird frei!"

(Šūkis "Vienas, du, trys, Lietuva bus laisva", jaudinęs austrų širdis)

PRANEŠIMAS su SKAIDRĖMIS

apie labai sėkmingą lietuvių surengtą baltiečių laisvės žygį Vienoje.

Vieta – Toronto Lietuvių namai, laikas – lapkričio 25, antradienį, 7.30 v. vakaro

KLB krašto valdyba

1986 m. lapkričio 30, sekmadienį, į Torontą atvyksta

Čikagos lietuvių meno ansamblis "DAINAVA" ir Lemonto "SPINDULYS"
su įspūdingu veikalu

"LIETUVIŠKOS VESTUVĖS"

Spektaklis įvyks 3 v. po pietų Central Technical mokyklos auditorijoje
(Harbord ir Bathurst gatvių kampe).

Bilietai: $12.00, $10.00, $8.00 ir $5.00; gaunami sekmadieniais po Mišių Prisikėlimo ir Lietuvos kankinių šventovių salėse, o kitu laiku — pas B. Genčių (tel. 532-8531).

Kadangi bilietai nepadengs visų išlaidų, labai laukiame rėmėjų, kurie už $25.00 gaus gerą bilietą į spektaklį.

Prisikėlimo parapijos tarybos visuomeninė sekcija

VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizacinis komitetas kartu su Kanados lietuvių jaunimo sąjunga ir Toronto Lietuvių namų kultūrine komisija maloniai kviečia visus į

AUSTRALIJOS "SVAJONIŲ" TRIJULĖS KONCERTĄ

1986 m. gruodžio 6, šeštadienį, 7 v.v., Lietuvių namuose.

** Po koncerto – jaunimo šokiai. Gros D. J. Bus proga susipažinti su VI-ojo PLJK-o planais **

BILIETAI – $7.00, pensininkams ir studentams – $6.00; užsakomi vakarais pas V. Kulnį tel. 769-1266 arba Rūtą Girdauskaitę tel. 536-4537. ***Pelnas skiriamas VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui***

KALĖDŲ DŽIAUGSMAS

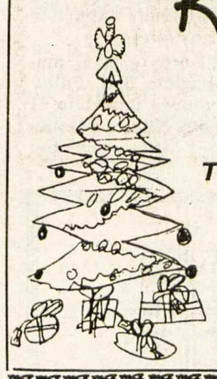

gruodžio 13, šeštadienį, 10 v.r. – 1 v.p.p.
Prisikėlimo parapijos salėje

Toronto Maironio mokyklos kalėdinė programa:
B. Pūkelevičiūtės "Daržovių gegužinė", vaišės, staigmenos, dovanėlės. Kviečiami maži ir dideli!

Registracija – Toronto Maironio mokykloje šeštadieniais arba – skambinti B. Batraks tel. 271-1640, R. Jaglowitz tel. 622-9919.
Įėjimas vaikams – $1, suaugusiems – $2.

Prisimindama savo vyrą a.a. Juozą Gulbiną jo 12 metų mirties sukaktyje, Ona Gulbinienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Pagerbdami a.a. kun. dr. J. Gutauską, ev. kun. A. Žilinskas ir Rūta Žilinskienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50, D. Zulonienė — $20.

Sofija Jelionienė, pagerbdama savo buvusį mokytoją ir direktorių a.a. Povilą Štuopį (Mažeikių, vėliau Ukmergės gimnazijoje), "TŽ" bendradarbį, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20, kartu reikšdama užuojautą velionies šeimai.

A. a. savo vyro Juozo Domeikos vienerių metų mirties sukaktyje žmona Stefanija paaukojo "Tėviškės žiburiams" — $25, Tautos fondui — $40, Kanados lietuvių fondui — $40.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

Anapilio knygyne

DAGYS, sculptures — $30.00.
B. Gaidžiūnas, IR SAULĖTOS IR RŪSČIOS DIENOS. $7.00.
Maria Tūbelytė - Kuhlmanienė, ĮSIBROVĖLĖ, novelės — $10.50.
"KETURI", jaunųjų poezijos rinkinys (J. Malerytė, S. Kubilius, V. Aleksa, G. Remeikytė), $9.75.
D. Manifold, KARL MARX — TRUE OR FALSE PROPHET, $7.00.
A. Kezys, NATURE — FORMS & FORCES, photographs, $21.00.
A. Paškevičienė, SAUJELĖ TRUPINIŲ, (mažiesiems ir jaunuoliams), $8.00.
A. Baronas, DAIKTAI KASDIENINIAI, eilėraščiai, $7.00.

VYRESNIO AMŽIAUS asmeniui pigia kaina išnuomojams kambarys ir virtuvė antrame aukšte. Skambinti tel. 534-8057 Toronte.

JIEŠKAU NUOMININKO-kės, kuris reikalui esant galėtų nuvežti mane į šventovę ir krautuves. Skambinti tel. 252-3009 Toronte.

KEPU TORTUS - NAPOLEONUS, sūrinius tortus bei kitus įvairius skanumynus. Skambinti vakarais tel. 588-1928 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė.

Savininkė ALINA ŠALNIENĖ, baigusi kursą Guelph universitete (Flowers Canada of Floral design), paruošia gėles vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2. Namų tel. 737-3379.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

MONTREAL QUE

Vengrai surengė 30 metų nuo Vengrijos sukilimo sukakties minėjimą lapkričio 4 d. Esant šaltam orui, susirinko apie 200 minėjimo dalyvių Dominion Sq. prie žuvusiems paminklo. Daugelis turėjo degančias žvakes. Svečių tarpe buvo federacinės valdžios imigracijos ministeris Gerry Weiner ir provincinės valdžios ministerė imigracijos bei etninių grupių reikalams Louise Robic, kuri su vengrų atstovu prie paminklo padėjo vainiką.

Vienam iš vengrų aptarus sukilimą, po solidarumo žodį tarė lenkų, latvių, estų ir ukrainiečių atstovai. Lietuvių vardu kalbėjo KLB Montrealio apylinkės pirm. Arūnas Staškevičius. Minėjimas baigtas Vengrijos ir Kanados himnais.

AV parapijos metiniai pietūs lapkričio 9 d. susilaukė tiek parapijiečių ir svečių, kad nebetilpo salėje. Parapijos komiteto narys Izidorius Mališka buvo viso renginio vedėju. Penkias smagias dainas padainavo Montrealio mergaičių choras "Pavasaris". Dirigavo choro vedėja muz. I. Tark ir pianu palydėjo muz. J. Fisher. Publikai prašant, "Pavasaris" priedo padainavo dar vieną dainą. Klebonas kun. J. Aranauskas dėkojo visiems dalyviams ir šio renginio darbuotojams. Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. St. Šileikai palaiminus valgius, "Pavasario" mergaitės visus dalyvius šmaikščiai aptarnavo bei vaišino parapijos komiteto pirm. Alberto Jonelio paruoštais valgiais. Iš dviejų loterijų dalis svečių džiaugėsi vertingais laimikiais.

Lituanistinės mokyklos tėvų susirinkimas išrinko stiprų komitetą: pirm. V. Adomonytė-Ramsay, ižd. S. Rutkauskas, sekr. V. Bulotienė, nariai — A. Dreširienė, B. Lamothe, R. Rudinskienė, L. Šablauskas ir D. Vasiliauskienė. Artimiausias numatytas jų renginys — Kalėdų eglutė gruodžio 21 d. AV parapijos salėje.

(Nukelta į 9-tą psl.)

VISUS MALONIAI KVIEČIAME Į
LK MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS 30 METŲ SUKAKTIES

MINĖJIMĄ

1986 m. lapkričio 29-30 d.d. Aušros Vartų parapijos salėje

Programoje: lapkričio 29, šeštadienį, 18 v. minėjimo aktas, Montrealio lietuvių vyrų choras, pokylis – šilta vakarienė, baras, loterija, "Compact Laser" muzika.

Lapkričio 30, sekmadienį, 11 v.r. iškilmingos pamaldos, 12.30 v.p.p. atsisveikinimo pietūs. Įėjimas: $10-6.

Kuopos valdyba

XXXI KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ
"VIDEO CASSETTE" Montrealyje

— Literatūros vakaras *— Iškilmingos Mišios, giesmės*
— Krepšinio baigmė *— Didysis koncertas ištisai*

Ilgumas — 3.30 valandos.
KAINA — $45.00

Užsakymus siųsti: Kęstutis Skučas, 6966 Terrasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1. Tel. (514) 722-6152.
Užsakymą siunčiant pažymėti VHS ar BETA.

DĖMESIO!

DAUGUMOS NAMAI MONTREALYJE PAGAL DABARTINĘ NAMŲ VERTĘ YRA APDRAUSTI TIK APIE 60% NAMO VERTĖS.

GAISRO ATVEJU TAI BŪTŲ LABAI NUOSTOLINGA NELAIMĖ

PERŽIŪRĖKITE SAVO DRAUDAS!

DRAUDAS PADIDINTI GALIMA BET KURIUO METU.

SKAMBINTI:
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
TEL. 722-3545

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $19,000,000; REZERVAS – VIRŠ $600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	8½%	Taupymo – special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¾%
1 metų	7¾%	Taupymo – kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	7½%	Einamos sąsk.	5 %
120 d. - 179 d.	7¼%	Pensijų – RRSP – term.	8¾%
30 d. - 119 d.	7 %	Pensijų – RRSP – taup.	6¾%

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 9¾%, asmenines – nuo 10¾%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	———	———
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00	———
Penktadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00	———
Sekmadieniais	10.30 – 12.30	———	10.30 – 12.30